

รายงานการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๘

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๕ นาฬิกา

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : บัดนี้คณะกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว
ขอเปิดการประชุมได้แล้วครับ เชิญอาจารย์ชาติชายครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ขอบพระคุณครับท่านประธานครับ ขออนุญาต
นำเรียนกรอบความคิดแล้วก็แผนการประชาสัมพันธ์ เดี่ยวขอให้ฝ่ายเลขานุการได้ขึ้นสไลด์นะคะ
อย่างนี้ครับ มี ๒ ส่วนนะคะ

ส่วนแรกอยากจะนำเรียนก่อนว่ามีกิจกรรมที่ดำเนินการต่อเนื่องตั้งแต่ได้เริ่มตั้งอนุ
กรรมการชุดนี้ขึ้นมา วัตถุประสงค์ก็คือการสื่อสารให้ข้อมูลความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้า
ในการร่างรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะในสาระหลัก ๆ ที่มีการบัญญัติตั้งแต่เรื่องของสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ
ของประชาชน หน้าที่ของประชาชน หน้าที่ของรัฐไล่มาเรื่อย โดยผ่านทางช่องทางที่มีอยู่แล้ว ก็คือ
ผ่านทาง website ทางวิทยุ ทางโทรทัศน์ของรัฐสภาออกรายการต่าง ๆ ที่เป็นรายการที่วิวดาวเทียมบ้าง
ของกรมประชาสัมพันธ์บ้าง อย่างของทุกคืนวันจันทร์ก็จะมีทางกรมการเรา บางท่านนี้ได้สลับกัน
ไปออกรายการจุดเปลี่ยนประเทศไทย ขณะเดียวกันก็จะมีการทำสื่อพวกของสิ่งพิมพ์ พวกของ
เอกสารประกอบตอนนี้กำลังทำเป็นหนังสือเหมือนกับเล็ก ๆ เหมือนกับการตูนเป็นแผ่นพับ แล้วก็
วางโครงร่างจะทำเป็นสื่อดิจิทัลเสนอต่อไป ซึ่งเวลานี้ในเรื่องของสื่อนี้ก็รอให้ตัวบทบัญญัติ
ซึ่งในร่างแรกนี้ก็สามารถที่จะทำได้ ตรงนี้ก็ได้อบรมหมายได้วางกรอบคนไว้แล้วจะทำอย่างไรนะครับ
ที่อันนี้เป็นเครื่องมือปกติที่ดำเนินการอยู่ ณ ขณะนี้แล้วจะทำไปจนถึงวันที่ก่อนวันลงประชามติ
ในเดือนกรกฎาคมเข้าใจว่าจะเป็นวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ที่นี้ขอสไลด์อีกแผ่นหนึ่ง อันนี้เป็นแผน
ดำเนินการที่จะมีตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงเดือนกรกฎาคม เป้าหมายของการประชาสัมพันธ์
ในช่วงตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์เป็นต้นไปนี้เป็นเป้าหมายในเรื่องที่มุ่งที่จะทำให้เขาเข้าใจถึงเหตุผล
สาระสำคัญหลักข้อดีข้อเสียประชาชนจะได้อะไร เพื่อนำไปสู่การที่จะทำให้เขาเข้าใจได้ใช้เหตุผล

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ที่ถูกต้องในการตัดสินใจลงคะแนนประชามติในวันที่ ๓๑ กรกฎาคมไปในทิศทางที่จะเห็นชอบให้ร่างรัฐธรรมนูญนี้ผ่าน อันนี้คือจุดมุ่งหมายของเรา ดังนั้นเราก็ได้แยกแยะว่าจะต้องมีกลุ่มเป้าหมายอะไรบ้าง กลุ่มเป้าหมายทั้งที่อยู่ในส่วนกลาง ทั้งที่เป็นอยู่ในต่างจังหวัดทั้งที่สถานะเป็นคนทำธุรกิจ ไปจนถึงคนตัวเล็กตัวน้อยที่อยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ อาชีพต่าง ๆ แล้วก็แบ่งออกเป็นเดือน ๆ นะครับ อย่างเดือนกุมภาพันธ์ในวันที่ ๒ หรือวันที่ ๓ กุมภาพันธ์นี้หลังจากที่ร่างแรกได้ออกไปเผยแพร่ในวันที่ ๒๙ ซึ่งกำลังจะหารือที่ประชุมว่าในวันที่ ๒๙ มกราคมนั้นในการเผยแพร่ร่างแรกก็อาจจะเป็นพิธีกรรมสักเล็กน้อย ก็อยากจะให้ท่านประธานนี้ได้พูดคุยกับทางด้านมีผู้สื่อข่าวมาแล้วก็อธิบายสาระสำคัญสั้น ๆ เหมือนกับร่างแรกได้ออกไปแล้ว เราก็จะสื่อออกไปใน website อะไรต่าง ๆ นะครับ คือวิธีการ แต่อย่างไรก็ตามในสัปดาห์ถัดมาคือสัปดาห์แรกของเดือนกุมภาพันธ์นี้เราก็จะเริ่มต้นด้วยการจัดการไปชี้แจงให้กับสมาชิกสื่อมวลชนทั่วประเทศ สปท. ซึ่งเวลานี้ได้ประสานเบื้องต้นแล้วว่า จะเป็นวันที่ ๒ หรือวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ โดยนำทีมโดยท่านประธาน ขอความกรุณาเรียนเชิญท่านประธานในเวลาตั้งแต่ ๑๓.๐๐ นาฬิกา จนถึงเวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา เพื่อชี้แจงให้ท่านประธานได้อธิบายในเวลาประมาณ ๑ ชั่วโมงที่เหลือก็ซักถามถ้ามีประเด็นเพิ่มเติมก็ให้เขียนกันขึ้นมาแล้วประมวลมาส่งภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ อันนี้เป็น สปท. ซึ่งประสานได้แล้ว ในขณะเดียวกันนี้เรื่อง สนช. นี้จะประชุมวันพฤหัสบดีกับวันศุกร์ก็คือวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ตอนนี้กำลังให้ฝ่ายเจ้าหน้าที่ได้ไปถามกันก่อนว่าทางโน้นเขาจะสะดวกวันไหน วาระเขาแน่นหรือไม่ หรือว่าตั้งใจไว้เวลาเดียวกันก็คือเวลา ๑๓.๐๐-๑๔.๓๐ นาฬิกา ก็จะเป็นเรื่องที่ท่านประธานกับกรรมการร่างนี้ได้ไปร่วมกันที่จะชี้แจงให้เขาทราบว่าเป็นอะไร อย่างไร ขณะเดียวกันในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ตั้งไว้ว่าที่สถานีก็จะมีสภากงคกรชุมชนที่ได้เคยไปติดต่อเขาไว้ที่แกนนำที่เขามีตัวแทน มีสภาของเขานี้ ๔,๐๐๐ กว่าตำบลนี้แกนนำเขาทั่วประเทศนี้ก็อยู่ประมาณสักไม่ถึง ๑๐๐ คนนี้ก็ปรารถนาที่จะมาขอรับฟังว่าสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญในร่างนี้เป็นอย่างไรก็จะจัดที่สถานี หรือจะขอในช่วงเช้าจะขอท่านประธานกรรมการได้กรุณาไปร่วม ก็คงใช้สถานที่ที่อยู่ในอาคาร ๒ นี้เพื่อให้องค์กรสภาชุมชนทำ อันนี้เป็นตัวเสริมเพราะว่าขณะเดียวกันนี้ในเดือนกุมภาพันธ์นี้ทีมงานของท่านอาจารย์ฉัตรพันธ์ุนี้ก็จะได้ออกไปพบปะกับประชาชนตั้งแต่วันที่ ๓๐ วันที่ ๓๑ มกราคมนี้แล้วนะครับ แล้วก็จะไปที่สุราษฎร์ธานี จะไปที่ขอนแก่นอีกแล้วก็เขาก็จะไปตาม week ของเขา แต่อันนี้เป็นส่วนเสริมในส่วนบน แต่มาเดือนมีนาคมนี้ อันนี้ก็จะเป็นในช่วงซึ่งเราก็จะมีการเรียกว่าไปรับฟังอะไรต่าง ๆ เดินทางดูเท่าที่ทำได้นะครับ แต่ว่างานใหญ่จะอยู่วันที่ ๓๐ มีนาคม เป็นวันที่จะทำพิธีส่งมอบ

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

เป็นทางการให้กับท่านนายกรัฐมนตรี กำหนดรูปงานซึ่งรายละเอียดโครงการเดี่ยวเขาจะแจกที่คิดในอนุกรรมการก็คืออาจจะไปจัดที่ BITEC challenger นี้เป็นทั้งวัน และในตอนเช้านี้ก็จะเป็นการนำเสนอสาระสำคัญในร่างสุดท้ายแล้วก็ขณะเดียวกันก็จะมีกาให้โทรศัพท์ช่อง ๑๑ ถ่ายทอดไปทั่วประเทศ มีโต๊ะตั้งชาวบ้าน phone in เข้ามาถามรายละเอียดข้อมูลเพิ่มเติมได้ แล้วก็ตอนบ่ายก็จะมีห้องเล็ก ๆ แบ่งกัน เพื่อที่จะทำให้การอธิบายชี้แจงให้เข้าใจเฉพาะเรื่องระบบระบบเลือกตั้ง ระบบ ส.ว. หรืออะไรต่าง ๆ กับกลุ่มแกนนำที่มาประมาณพันคนในขณะเดียวกันก็ถ่ายทอดไปทั่วประเทศและทางให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอนี้เขาดูโทรศัพท์ตามไปด้วย เขาก็จะได้เข้าใจ ถือเป็นโอกาสเป็นการอธิบายให้กับองค์กรต่าง ๆ องค์กรท้องถิ่นซึ่งจะต้องขอความร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย อันนี้เป็นพิธีกรรม แล้วก็ประมาณบ่าย ๔ โมงเย็นก็จะกราบเรียนเชิญฯพณฯ นายกรัฐมนตรีมารับมอบตัวร่างรัฐธรรมนูญร่างสุดท้ายนี้จากท่านประธานในงานวันนั้น เพื่อจะได้ให้เป็นเหมือนสัญลักษณ์แล้วที่เราได้ทำในขั้นต้นเราได้มอบไปแล้วนะครับ เพราะว่าเสร็จวันที่ ๒๙ วันที่ ๓๐ ก็ทำพิธีมอบ ที่นี้ระหว่างเดือนเมษายน เดือนพฤษภาคม เดือนมิถุนายนนี้ก็จะเป็นการเดินสายไปทำความเข้าใจในพื้นที่ต่าง ๆ ก็คือมีการจัดที่จะสัมมนาในจังหวัดเพิ่มเติมเป็น ๑๒ กลุ่มจังหวัดในจังหวัดที่มีพื้นที่โดยเอาแผนที่ประเทศไทยมาทาง อีสานเหนือ อีสานใต้ เหนือบน เหนือล่าง ภาคตะวันตก ภาคกลาง ใต้บน ใต้ล่างก็จะมี ๑๒ กลุ่มจังหวัด และในจังหวัดนั้นก็จะไปมุ่งเจาะตามกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มสวนยาง กลุ่มประมง กลุ่มแรงงาน กลุ่มไร้อ้อย กลุ่มคนที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรม กลุ่มพวกปลูกข้าวโพด พวกชาวอะไรก็แล้วแต่ก็จะเจาะไปยังกลุ่มนั้น แล้วก็ใช้วิธีที่จะทำเรื่องของการที่จะมองไปด้วยว่าเราจะรู้ว่ากลุ่มไหนบ้างที่ยังไม่เข้าใจเรา คือจะเน้นหนักกลุ่มนั้น ที่นี้ที่ขาดไปตรงนี้ก็คือว่าในเดือนเมษายนนี้อนุกรรมการตั้งใจว่าจะทำประชาสำรวจคือสำนักงานสถิติแห่งชาติร่วมมือกับเรา เพื่อเราจะได้ดูว่ารายจังหวัดนี้มีจังหวัดไหนที่ชาวบ้านอาจจะไม่เข้าใจในร่างนี้ เราก็จะได้เป้าที่ชัดเจนพอสมควร ก็จะเอา ๑๒ กลุ่มจังหวัดนี้เป็นฐานเป็น area ที่จะลงไปพอเข้าใจนะครับ ซึ่งเราก็เราก็จะมีกิจกรรมอบรมวิทยากรที่จะเป็นเหมือนอย่างที่อาจารย์ธิติพันธุ์ได้ทำนี้ แต่ว่าเป็นแกนนำของกลุ่มพวกสภาองค์กรชุมชน พวกท้องถิ่น พวกอะไรต่าง ๆ นี้ที่จะเป็นคนที่พุดแทนเราได้ให้ไปพุดให้ตรง แล้วก็ในเดือนกรกฎาคมนี้ก็จะมีการจัดเสวนาไปเรื่อย ๆ ในเรื่องของร่างรัฐธรรมนูญเพราะมันใกล้จะลงประชามติแล้วครับ แล้วก็ในวันศุกร์ถ้ากฎหมายลงประชามติไม่ห้าม เราลงประชามติวันอาทิตย์ที่ ๓๑ กรกฎาคม ก็ตั้งใจกันว่าวันศุกร์ที่ ๒๙ กรกฎาคมนี้ก็จัดเวทีใหญ่เหมือนกับที่อิมแพค หรือว่าซาเรนเจอร์อีกครึ่งหนึ่ง แต่เป็นรายการ

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

เสวนาถามตอบว่าชาวบ้านได้อะไรก็จะเป็นการพูดหลัก ๆ เลย เพราะว่าถ้าเราคุยกันวันศุกร์แล้ว เขาไปโหวตกันวันอาทิตย์นี่ มันยังจำได้ ไป remind อีกทีหนึ่งว่าจุดเด่นคืออะไร ก็จะมีท่านประธาน อาจะเรียนท่านรองนายกวิษณุ หรือว่าเรียนนักวิชาการ หรือใครอีกสัก ๒ - ๓ คนนี้ภาคธุรกิจนี้ มาพูดคุยกันให้เห็นว่ามีอะไรดีตรงไหน อย่างไร ให้เห็นภาพรวม เพราะเข้าใจว่าประชามติคงจะไม่ถามเป็นรายเรื่อง เพราะมันเยอะมาก คงจะถามว่าทั้งฉบับนี้ทะเละท่านเห็นด้วยไม่เห็นด้วยอย่างไร แต่ก็ต้องให้โครงหลัก ๆ ให้ชาวบ้านเห็น ก็ถ้ากฎหมายไม่ห้าม ก็อยากจะทำวันศุกร์ที่ ๒๙ เพราะตามหลักทฤษฎีที่เรียนมาวิธีการให้ประชาชนได้ทราบข้อมูลวันเลือกตั้งสักวันหนึ่งนี้จะได้ผลดีที่สุด เพราะจะยังไม่ลืมนะครับ เอาไปใกล้เกินไปก็จะสร้างความว่าวุ่นสับสน ก็เลยเรียนโดยเบื้องต้นว่านี่คือแผนประชาสัมพันธ์นะครับ แล้วก็ในการทำงานนี้ก็ได้อยู่กันแล้วกับทางคณะกรรมการของ อาจารย์ธิดิพันธ์ก็คือว่าเราคงต้องช่วยกันอยู่แล้ว เพราะว่ารวมทั้งกรรมการในที่นี้ด้วยว่าแต่ละกิจกรรมที่ร่างที่กำหนดมาหรือร่างขึ้นมาก่อนนี้นับตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์นี้เราไปชี้แจงกับใครที่ไหนกรรมการก็ขอเรียนเชิญทุกท่านมีเวลาไปร่วมอยู่แล้ว และเวลาออกไปต่างจังหวัดนี้เดือน เมษายน เดือนพฤษภาคม เดือนมิถุนายนนี้กระจายไปอยู่ ๒ กลุ่มนี้เราไม่ได้ไป อย่างไรบุรีรัมย์นี้ ก็ไม่ได้ไปแค่ตัวศาลากลางบุรีรัมย์ แต่ว่าจะมีอำเภอบางอำเภอซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายอยู่กลุ่มที่เราคิดว่าเรายังไม่เข้าใจอยู่นี้ก็จะแตกทีมย่อยของกรรมการได้ลงไปพบถึงอำเภอ นะครับ คือทุกครั้งที่เราจัดนี้เราจัดที่อย่างอุบลราชธานีเราก็ไปโรงแรมในตัวอำเภอเมืองอุบลราชธานีเชียงใหม่ อันนี้มันก็ดีของมัน แต่ว่าในเดือน เมษายน เดือนพฤษภาคม เดือนมิถุนายนนี้เราเอาบุรีรัมย์หรือว่าเราเอาเชียงราย หรืออะไรก็แล้วแต่ ร้อยเอ็ดนี้เป็นแกนแต่ว่ามีอำเภอที่อยู่รอบ ๆ นั้นก็จะเป็นจุดที่จะลงไปแตกย่อยไปอีก ก็ต้องการกำลังคนค่อนข้างจะมาก เราไม่ต้องการให้คนมาหาเราและเป็นภาระแต่เราก็ออกไปหาเขาได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ก็จะไป อันนี้ทั้งหมดรายละเอียดอยู่ในเอกสารที่เจ้าหน้าที่เขาได้แจกตาม แต่นี้เป็นโครงหลักเบื้องต้นเสียก่อน ก็เลยเรียนให้ที่ประชุมได้พิจารณา ได้ให้ความเห็นชอบ แล้วก็ ได้ให้คำแนะนำครับ เพราะอันนี้ก็พร้อมจะปรับเปลี่ยนตลอดครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เอาเรื่องวันที่ก่อนนะ วันที่เราจะส่งร่างให้คณะรัฐมนตรีนี่คือวันที่ ๒๙ มีนาคม ไม่ใช่ ๓๐ มีนาคม

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ถ้าท่านจะเอาวันที่ ๒๙ ก็ได้รับ

ประธาน : พอเราส่งร่างแรกนี้วันที่ ๒๙ มกราคม ส่งร่างสุดท้ายวันที่ ๒๙ มีนาคม อันที่ ๒ ก็คือที่ทำนีสันนิษฐานว่าจะมีประชามติเดือนกรกฎาคม

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ครับ ก็ตามที่ กกด. เขาให้ข้อมูลล่าสุดครับ

ประธาน : คุณล่าสุดแล้วของเราขอให้ในเดือนสิงหาคม

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : หรือครับ ก็ดีครับ เราจะได้มีเวลาทำงาน

ประธาน : เพราะว่าเราอยากจะทำเอกสารอะไรต่ออะไร จะได้มีเวลาหน่อยในการ
ทำเอกสาร เขาจะได้ไม่ต้องรีบเร่งมาก

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ซึ่งก็ยังไม่รู้วันไหนครับ

ประธาน : ยังไม่รู้วันครับ ท่านประพันธ์เป็นคนไปคุยกับเขา เขาโอเคแล้ว

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ไม่เป็นไรครับ ถ้ารู้วันเดี๋ยวก็นขออนุญาตปรับ
ใช้หลักการว่าจัดเวทีถามตอบชาวบ้านได้อะไร ๒ วันก่อนลงประชามติ ถ้ากฎหมายไม่ว่าอะไรครับ

ประธาน : ที่นี้ที่จะไปชี้แจงต่อสภานี้ เราช่วยคิดกันดูหน่อยว่าเราควรชี้แจงสภา
หรือว่าเราควรชี้แจงสมาชิก ถ้าชี้แจงสภามันก็ต้องไปที่สภา แต่ถ้าชี้แจงสมาชิกมันก็ไม่ใช่
เป็นการประชุมสภา คือเราก็ขอให้เขามาคุยมาพร้อมกันและเราจะได้อธิบายให้เขาฟังเสียทีเดียว
จะเป็นไปได้ไหม เพราะว่าถ้าเราไปชี้แจงต่อสภามันจะเกิดปัญหาอะไรกันหรือเปล่า

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ขอขยายความครับท่านประธาน ถ้าชี้แจงสมาชิก สปท. นี้
ทั้ง ๒ สมาชิกรวมกันโอเค

ประธาน : ถ้าชี้แจงสภาเขาก็ต้องประชุมที่สภา

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ใช่ครับ

ประธาน : แต่ถ้าเราชี้แจงสมาชิกเราเชิญสมาชิกรับฟังคำชี้แจงมันก็จะไม่ใช่เป็นเรื่อง
ระบบการประชุมสภาของเขา กระบวนการในการพูดคุยกันมันก็จะง่ายขึ้นกว่าการที่จะไปชี้แจง
ต่อสภา เพราะว่าในฐานะของเรานี้มันก็ไม่รู้จะเป็นฐานะอะไรต่อสภา

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานอยากจะให้เราใช้วิธีชี้แจงสมาชิก อันนี้
ผมขอไปหารือนะครับว่าเขาสะดวกวันไหน อย่างไร

ประธาน : คือมันจะได้คุยกันได้แบบกัลยาณมิตรมากกว่าพิธีรีตอง พิธีรีตองนี้
มันหมดเวลาไปกับพิธีรีตองแล้วเสียเยอะ และที่สำคัญเราจะได้อธิบายที่เดียว

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : แต่อย่างไรก็ตามเงื่อนเวลาเราก็คงจะต้องอยู่ใน
สัปดาห์หลังจากวันที่ ๒๙ มกราคมนะครับ เพราะว่าเราต้องรีบทำ เนื่องจากเขาจะเกิดความรู้สึก
คนอื่นรู้ทำไมไม่มาคุยกับเขาบ้าง

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ประธาน : ไม่ครับ คือที่เราบอกที่เราจะไปเล่าให้เขาฟัง เพราะเขาจะต้องเป็นคนเสนอความเห็นอะไรกลับคืนมาที่เรา วันที่ ๒๙ มกราคมนี้ผมนัดคุยกับประธานทั้ง ๒ ท่านพร้อม ๆ กัน ที่ห้องประธานพรเพชรบายโฌ ส่วนวันที่เราจะไปขอเชิญมารับฟังคำชี้แจงและเราเชิญสมาชิก ทั้ง ๒ สภา ขออภัยห้องเขา

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เสียใจว่า สนช. เขาก็มาวันพฤหัสบดี วันศุกร์ สปท. ก็มาแค่วันจันทร์ วันอังคาร

ประธาน : แต่ปกติเขาก็มากัน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เขาเป็นกรรมาธิการเขาก็มากันครับ เดี่ยวดูครับ เอาวันไหนดี ขอบคุณครับ

ประธาน : ส่วน ครม. เราคงไม่ต้องไป เว้นแต่ ครม. เขาอยากให้เราไปชี้แจง ที่นี้วันจัดงานอันนั้นมันก็ดีในแง่ครีกโครมดีเพื่อที่จะให้คนรับรู้ แต่ว่าแล้วมันจะมีคนมาหรือ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ที่อิมแพคที่ว่าวันที่กำหนดไว้วันที่ ๒๙ มีนาคมนี้มีครับ เพราะว่าปกติเขาเชิญภาคส่วนต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร ในเครือข่ายต่าง ๆ ในบัญชี list ที่เคยประชุมกันก็มีหลายร้อยคน เป็นพันก็มีครับ แล้วเราก็ต้องการให้มีการพูดคุย เพราะโทรทัศน์ช่อง ๑๑ ขอความร่วมมือเขาถ่ายทอดสด แล้วก็ชาวบ้านฟังแล้วก็โทร.เข้ามาถามได้ มีเจ้าหน้าที่คอยรับโทรศัพท์จัดทำถาม แล้วก็มีคนกรองคำถามให้แล้วก็มีการตอบครับ แล้วถ้าเราคิดว่าทั้งวันจะยาวเกินไปก็ถึงสักเที่ยงก็เชิญ ๆ พณฯ นายกรัฐมนตรีมารับมอบเป็นพิธีการไป อันนี้อย่างไรก็จะให้เป็นสักขีพยานให้เห็น แล้วก็จะได้เข้าใจ แล้วก็จะได้นำไปสู่การเดินสายต่อได้ครับ

ประธาน : วันที่ ๒๙ มีนาคมจะเป็นวันอังคารเชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ขออนุญาตท่านประธานครับ จะเสริมท่านอาจารย์ชาติชายว่าตอนที่คิดเรื่องวันที่ ๒๙ มีนาคมนี้ ก็ทำคล้ายกับตอนที่ สปท. ทำนี้มีผู้เข้ามาร่วมประมาณสัก ๑,๗๐๐ คน แล้วก็หลักที่คิดตอนนั้นก็ถือว่าเชิญส่วนราชการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องเชิญทางภาคเอกชน คือเชิญทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามาแล้วก็ช่องเข้านี้ท่านอาจารย์ชาติชายคงได้เรียนว่าคงจะเป็นเรื่องของการพูดถึงเนื้อหาสาระประเด็นที่สำคัญ ๆ ของรัฐธรรมนูญทั้งหลายให้ทราบ แล้วก็ตอนแรกที่กำหนดไว้ช่วงบ่ายนี้เพราะว่าคุยกันว่าช่วงบ่ายนี้มันอาจจะมีประเด็นสำคัญที่เขาสงสัย ยกตัวอย่างเช่นว่าท่านภักดิ์ได้มอบให้แต่ละคนแต่ละกลุ่มนี้ลองไปทำเรื่องนั้นเรื่องนี้อยู่ ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มหนึ่งอาจจะพูดเรื่ององค์กรอิสระ สมมุติถ้ามีอย่างท่านอัครพร

ท่านอาจารย์อุดมอยู่ตรงนั้นเป็นหลัก ถ้าเขามีคำถามอะไรเกี่ยวกับเรื่ององค์กรอิสระเราก็จะตอบเขา เสียตรงนั้นเลย อีกกลุ่มหนึ่งอาจจะพูดเรื่องการเลือกตั้งก็อาจจะเป็นที่ท่านประพันธ์เป็นตัวยื่นคอยแล้วก็ อธิบายอะไรอย่างนั้น ทีนี้ idea ที่มาพร้อม ๆ กันนี้ก็คือว่าในอนุกรรมการนี้มีความเห็นที่ว่าถ้าอยาก เปิดให้ประชาชนทั้งหลายนี้เข้ามาทำเหมือนกับรายการเวลาที่เขารับเงินบริจาค ก็คือให้พวกเรา ทั้ง ๒๑ คนไปนั่งมีเบอร์โทรศัพท์แล้วก็มีใครโทร.มาก็ตอบ ซึ่งวันนั้นก็คิดกันเร็ว ๆ ผมก็ส่วนตัวสัก ๆ ก็ยังไปนั่งคิดต่อเหมือนกัน เพราะว่าเกิดคนโทรศัพท์มาแก้งจะว่าอย่างไร เพราะว่าบางทีมันไปเกณฑ์ ๆ กันมาโทร. แก้งเรา เราก็จะทำอะไรไม่ถูก หรือโทร.มาพูดจาหยาบคายเราก็จะทำอะไรไม่ค่อยถูก เท่าไร แต่ว่าประเด็นที่ว่าให้ตอบคำถามเพราะว่าคนพวกนี้ตอนที่คิดกันนี้ก็มองว่าสิ่งที่ทั้งหมดตั้งแต่ ร่างรัฐธรรมนูญเสร็จนี้คือยุทธศาสตร์ที่ว่าทำอย่างไรให้รัฐธรรมนูญผ่าน แล้วก็คนที่มานี้เราก็ตั้งใจว่า จะให้เขาเป็นเหมือนตัวแทนเราในทุกส่วนราชการทุกพื้นที่ ถ้าใครถามอะไรเขาก็ตอบได้ ตอบแทนเรา หรือบางครั้งถ้าวันนั้นเราตอบเขาอย่างเช่นเรื่ององค์กรอิสระเราตอบเขาแล้วเขายังมีคำถามอะไร เราก็จะได้เก็บมา แล้วเราได้เอามาเตรียมตอบให้ยิ่งดีขึ้นไปอีกนะครับ ก็คิดว่าวันนั้นน่าจะทำให้เรา ได้คนที่ เป็นแนวร่วมประมาณสักถ้าใช้สถิติของ สปช. ก็มาประมาณสัก ๑,๘๐๐ คน เป็นแนวร่วม ของเราในกรณีที่จะไปตอบคำถามให้เราเวลาที่เราลงไปในพื้นที่ต่าง ๆ แล้วก็เขาเป็นเหมือนกับ ถ้าวางไปในระดับจังหวัดนี้จังหวัดคือที่คุยกันก็คือจังหวัดก็จะไปถ่ายทอดลงไปทีอำเภอ ไปที่หมู่บ้าน แล้วกรรมการก็ยังมองว่าวันนั้นถ้าเราขอให้เขานำวาระเรื่องรัฐธรรมนูญนี้เป็นกิจกรรมที่เขาต้อง ประชุมประจำเดือนแล้วก็รายงาน เราจะได้รู้ว่าเกิดอะไรขึ้น ตอนที่คิดกันไว้จะคิดไว้แบบนั้นจำนวนคน ก็จะค่อนข้างเยอะ แล้วก็ถามเขาว่าจะมาไหม คราวที่แล้วเขาก็มากันค่อนข้างจะเต็มห้องประชุม ผมก็ยังคิดว่าถ้าจะมีภาคกลางวันด้วยก็คือตอบประเด็นหลัก ๆ ที่เขาสงสัยครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : อันนี้เพิ่มเติมหนึ่ง ก็คือในวันนี้เนื่องจากเราใช้ โทรทัศน์และเราก็ต้องการให้พวกท้องถิ่นแล้วราชการในภูมิภาคนี้ได้เข้าใจก็จะได้อาศัยที่ประชุม ของหัวหน้าส่วนราชการของทุกจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการของทุกอำเภอ แล้วก็หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ แผนกต่าง ๆ ของเทศบาล อบจ. อบต. นี้ให้ความร่วมมือเปิดโทรทัศน์และดูไปด้วยกัน แล้วก็ถ้ามี คำถามก็สามารถถามเข้ามาได้มี โทร.ถามได้ หรือเขียนจดหมายมาถามได้อะไรก็ได้ เพื่อที่จะได้เกิด ความเข้าใจ และเดี่ยวเราก็จะได้ไปเดินกับกลุ่มชาวบ้านก็กลุ่มเครือข่ายต่าง ๆ ของชาวบ้าน ก็เช่นเดียวกัน ก็เหมือนกับว่าให้มันกระเพื่อมไปพร้อม ๆ กันทั้งประเทศ นี่คือหัวใจหลักใหญ่อย่างนั้น ขอบขอบคุณครับ

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ประธาน : แทนที่จะไปตั้งโต๊ะตอบคำถามก็มีคนคอยรัฐโทรศัพท์และจดคำถาม แล้วก็มีพวกเราคอย screen ว่าคำถามนั้นจะนำไปสู่การขยายผลในเรื่องใด เราหาคนที่นั่งอยู่บนเวทีนี้ตอบออกทีวี เวลาสักครึ่งชั่วโมงอะไรอย่างนี้ บางทีก็อาจจะได้ประโยชน์และมันจะได้ไม่ต้องตอบไปคนละทิศละทาง อาจจะมีนั่งอยู่บนเวทีสัก ๓ คน ๕ คนอะไรอย่างนี้แล้วก็คอยตอบ แล้วก็ถ้าเชิญพวกท้องถิ่น พวกสันนิบาตของเทศบาล อบต. อบจ. พวกนี้มาด้วย พวกนี้สตาจ์เขาเยอะมาราชการอย่างนี้เขาชอบอยู่แล้ว เมื่อก่อนมีนายกเทศมนตรีปากเกร็ดเขามาสวัสดิ์ปีใหม่ก็คุยกับเขาว่าเราอยากจะไปชี้แจงให้พวกนี้ฟัง รุ่งขึ้นเขาโทรมาบอกว่าเขารวบรวมได้ ๓๐ คน แล้วพร้อมจะไปพูดเมื่อไร ผมบอกว่ายัง ก็ใช้พวกนี้ แต่ที่นี้ต้องให้คุณวิระคุยกับท่านนายกกว่าท่านจะรับได้หรือไม่ได้ วันที่ ๒๙ มีนาคมส่วนไปต่างจังหวัดนี้ผมอาจจะต้องขอเว้นบ้าง ตัวผมนะครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : พวกกรรมการที่เหลือก็ได้ครับ

ประธาน : พวกเราไปกันเถอะ ที่เป็นห่วงก็คือว่าคู่มือถ้าทำคู่มือเสร็จที่นี้ก็ไม่ต้องกังวล พวกเราทุกคนก็ไปตอบได้ คู่มืออันนี้ภักดิ์รับเป็นคนไปรวบรวมใช้ไหม

นายภักดิ์ คำพิทักษ์ : คือตอนนี้ทำอยู่ ๒ - ๓ อย่างครับท่านประธาน คือ ๑. ตัวบรรณาธิบายที่พวกเราแจกบทกันไปเขียนแล้ว ๒. ก็คือว่าสรุปย่อที่ทางคณะพีแอนด์เอทำให้อยู่ เมื่อก่อนก็ได้คุยกับท่านอาจารย์ศุภชัย ท่านอาจารย์ศุภชัยก็มี idea อยู่หลายอย่าง จะผลิตเป็นการต้นเป็นอะไรพวกนี้ เดี่ยวก็ไปช่วยคิดกัน ที่นี้ผมก็ขอปรึกษาที่ประชุมว่าคือแผนอันนี้มันก็ดีแล้ว ที่นี้ผมคิดว่าพอประมาณสักเดือนกุมภาพันธ์ เดือนมีนาคมนี้ผมว่าเราเอาตัวกรรมการใหญ่นี้เป็นแม่ไว้ที่จะขับเคลื่อนไปทั้งหมด ที่นี้ผมว่าจะต้องมีอีกทีมหนึ่งใจผม มีอีกทีมหนึ่งเหมือนทีมคล้าย ๆ ยุทธศาสตร์เป็น war room ให้กับกรรมการใหญ่ก็พวกเราสักจำนวนหนึ่งเท่าที่จะอาสากันได้ก็ไปอยู่ในทีมนี้ และทีมนี้ก็น่าจะเป็นคนที่ control ทั้งหมด ผมว่าแผนจากกลุ่มต่าง ๆ มาเนี่ยเอมารวมกันตรงนี้ให้หมด ใครจะไปตรงไหนน่าจะมีทีมนี้สักทีมหนึ่งนะครับ -----

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

แล้วอีกทีมหนึ่งผมว่าถ้ามีขึ้นมาเหมือนถ้าเป็นกำลังทหารรบก็เป็นเหมือนหน่วยสนับสนุนครับ ทีมนี้ทำเรื่อง content ทั้งหมดเลย จะผลิตที่รูปแบบ จะเอาอย่างไร จะเอาทีมมาไหนมาช่วย จะเอาเป็นการทุนเป็นโน่นเป็นนี่ ทำหนังทำอะไรต่ออะไรอย่างนี้ก็ไปอยู่เสียนั่น นั่น คือให้ทีมหลังส่งกำลังบำรุงให้ ขาดเหลืออะไรวางแผนในการผลิตให้มันทันเวลา แล้วก็ทีมใหญ่ก็เป็นทีมยุทธศาสตร์แล้วที่ย่อยลงไปจะไปตรงไหนก็ไป แล้วก็จัดเป็นทีมไป กลุ่มไหนจะเดินสายออกไปตรงไหน ออกทีวี คนนี้ไปเยอะแล้วก็เอาคนนี้ ก็จะช่วยแบ่งเบาภาระกันไป ผมว่าจะสมควรไหมครับ ก็ลองช่วยกันพิจารณา

นายศุภชัย ยาวะประภาช : พอตีเมื่อวานนี้ที่คุยกับท่านภักดิ์ไว้สำหรับตัวผมนี้ผมคิดเชื่อมโยงไปกับตอนที่เรากำลังหาความเห็น เพราะว่าตอนที่หาความเห็นนี้ถ้าเราหาความเห็นแล้วเราสามารถที่จะเอาขึ้นเป็นเหมือนเป็น war room เป็นแผ่นใหญ่ ๆ ได้ ถ้าเราลงลึกถึงระดับจังหวัดเราก็ได้เห็นในแต่ละจังหวัดเป็นอย่างไร แล้วก็ถ้าบางกลุ่มจังหวัดถ้าเราไม่ลงลึกคือถ้าลึกนี้ค่าใช้จ่ายมันจะแพง แต่ถ้าเราเอากลุ่มจังหวัดค่าใช้จ่ายมันจะถูกหน่อย แล้วบางกลุ่มจังหวัดเราอาจจะลงไปจังหวัดได้ ถ้าอย่างนั้นเราจะรู้ทันทีว่าเวลาที่ทีมของเราแต่ละกองทัพอที่แยกย้ายไปตามจังหวัดต่าง ๆ จังหวัดไหนมีประเด็นอะไรที่ต้องดูแลเป็นพิเศษ จังหวัดไหนเขาอาจจะสงสัยเรื่องนี้เป็นพิเศษ จังหวัดไหนสงสัยเรื่องไหนเป็นพิเศษ เราก็สามารถส่ง information พวกนี้ได้ แล้วเราก็ monitor ได้ตลอด โดยใช้ตัวข้อมูลจาก map บวกกับข้อมูลที่เราจะเติมไปเรื่อย ๆ เราจะ monitor ได้ตลอด ตอนนั้นที่คุยกันไว้คร่าว ๆ ถ้าเราทำ survey ช่วงประมาณปลายเมษายนเขาจะรู้เรื่องรัฐธรรมนูญ เขาไปเที่ยวมาเรียบร้อยแล้ว เขามานั่งอ่านรัฐธรรมนูญ ตอนนั้นเขาคงมาเตรียมการเล่นงานรัฐธรรมนูญเรา พวกที่ไม่ชอบหน้าเรานะครับ พอเรา survey ได้ข้อมูลมาปุ๊บเราจะมาวางแผน คือเราคงจะวางแผนรุกมากกว่าแผนรับ จะได้ว่าเราต้องทำอะไรที่ไหน อย่างไรบ้าง แต่ถ้าพวกเราทุกคนออกไปข้างนอกกันหมด ไม่มีใครเหมือนอยู่ข้างหลังเป็นคนช่วยคิด ช่วยส่งเสบียงอะไรแบบนี้ มันก็อาจจะทำให้ตัวยุทธการไม่ได้ผลเท่าที่ควรจะเป็นก็เลยคิดเอาไว้ในแนวอย่างนั้นนะครับ

ประธาน : จะตั้งอะไรเดี่ยวตอน ๔ โมงครึ่งเมื่อผมไปแล้วก็ค่อยคุยกันต่อ ที่นี้ที่เราทำนี้เรามุ่งหน้าไปข้างหน้าเพื่อที่จะไปประชาสัมพันธ์ ตารางนี้สัมภาระกิจสำคัญอย่างหนึ่งคือเราจะมีเวลาว่างนี้คือ ๑-๑๕ กุมภาพันธ์ หลังจาก ๑๕ กุมภาพันธ์ไปจนถึง ๒๙ มีนาคม เราจะไม่ว่างเพราะเราจะต้องกลับมาทำ มาดูร่างพวกนี้ให้มันสมบูรณ์อีก ถึงตอนนั้นเวลาจะทำแผนไป

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ปิยาพัชร ๒/๒

ประชาสัมพันธ์จะต้องเว้นช่วงนั้นไว้ ช่วงนั้นอย่าเพิ่งไปออกเพราะไม่อย่างนั้นจะพะวักพะวน แล้วที่สำคัญก็คือว่าร่างเราอาจจะถูกเบียดบังในบางเรื่องบางราว ฉะนั้นก็ต้องมาระดมตรงนี้เสียก่อน แล้วหลังจากมีนาคม เมษายน พฤษภาคม มิถุนายนอะไรพวกนี้ เราจะมีเวลาเยอะจากนั้นก็ค่อยไประดม ฉะนั้นช่วงนี้ต้องเว้นเอาไว้ ผมยังคิดว่าเดือนกุมภาพันธ์ที่จะไปชี้แจงสมาชิกนี้ ok ก็วันหนึ่งแล้วก็วันที่ ๓ สัมมนาใช้ไหม นั่นก็อีกวันหนึ่ง

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เดือนกุมภาพันธ์ถ้าจะเป็นวันทำงานก็จะ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๘-๒๙ กุมภาพันธ์นี้ไม่มีเลยครับ เว้นไว้เพราะผมทราบว่าท่านประธานจะต้องประชุมตั้งแต่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ก็จะไม่มีการไปไหน เว้นแต่เสาร์-อาทิตย์ที่อาจารย์ธิตีพันธ์ไป คณะไปก็เป็นธรรมดาไปเสาร์-อาทิตย์ แล้วเดือนมีนาคมก็จะไปเริ่มวันที่ ๒๙ ครับ แล้วหลังจากนั้นพอเดือนเมษายนไปจนถึงลงประชามติก็เดินตลอดเลย เพราะเราไม่มีวันธรรมดา เว้นแต่ว่าจะทำอะไรก็ค่อยมาประชุมเป็นครั้งคราวได้ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : คราวนี้เรามีอันนั้น เราได้ใช้ประโยชน์หรือยัง เวลาเราไปสัมมนาหรือไปชี้แจงเขา นี่ มันมีสถานีวิทยุท้องถิ่นของกรมประชาสัมพันธ์กับของทหารอยู่แถวนั้น เราได้ใช้ประโยชน์จากเขาหรือยัง

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ต้องให้อาจารย์ธิตีพันธ์ชี้แจงครับ แต่ผมเห็นมีมานะครับ จากกรมประชาสัมพันธ์

ประธาน : กรมประชาสัมพันธ์ที่เขามีมาเมื่อ ๒ วันนี้ เขาบอกว่าจะต้องใช้เงินกี่แสน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เขาอยู่ในอนุกรรมการของผมครับ อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ครับ แต่ว่าเท่าที่ผมสังเกตที่เคยไปร่วมกับต่างจังหวัด เขาก็มีเจ้าหน้าที่ข่าวมานะครับ แต่เขาไม่ได้เอาเครื่อง เอารถมาเท่านั้นเองครับ

ประธาน : คือถ้าเราขอความร่วมมือให้เขาถ่ายทอด แล้วส่วนสถานีที่อยู่ไกล ๆ ก็เอาตัวที่เราพูดกันไปออก แล้วที่สำคัญถ้าเราทำ spot พูดแต่ละเรื่องสั้น ๆ มีสัก ๑๐-๒๐ spot แล้วส่งไปให้กรมประชาสัมพันธ์กับวิทยุทหารเขาออกทุกวัน วันละ ๔-๕ เทียวก ออกเรื่องโน้นบ้าง เรื่องนี้บ้างอะไรก็แล้วแต่เขา ผมว่าตรงนั้นจะช่วยเราได้เยอะ เพราะทหารเขามีวิทยุตั้งเท่าไร คุณวิระ ท่านนิวัติทราบไหมครับ เป็นหลายร้อยนะครับ แล้วเขาก็น่าจะให้ท่านนายกสั่งให้ได้ แต่ว่าเราขอเขา ๒ เรื่องก็แล้วกัน ๑. เราไปพื้นที่ไหนขอให้สถานีวิทยุทั้งของกรมประชาสัมพันธ์กับของ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ปิยาพัชร ๒/๓

ทหารช่วยไปถ่ายทอดให้ ๒. เราจะส่ง spot ให้แล้วให้เขากระจายไปยังสถานีวิทยุ กรอกหูทุกวัน
เข้ายืนเย็น เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ท่านประธานครับ คือเรื่องของการสำรวจความคิดเห็น
ส่วนตัวแล้วเมื่อวานนี้เราคุยกันว่าค่าใช้จ่ายมันค่อนข้างแพง แต่ว่าค่าใช้จ่ายมันจะ vary ตามจำนวน
case ที่เราไปเก็บ คราวนี้ผมไปนั่งคิดว่าถ้าตอนที่เราปล่อยรัฐธรรมนูญร่างแรกออกไปแล้ว ๒๙
มกราคมนี้ แล้วเราเริ่มฟังความเห็นกลับมาแล้วถ้าเราจะทำ survey แต่ว่าไม่ได้เป็น survey
ประเภทที่ใช้สแตงค์เยอะ ถ้า survey อย่างคราวที่แล้วที่เราทำจะเป็นระดับภาค ถ้าเป็นระดับกลุ่ม
จังหวัดนี้ กลุ่มจังหวัดอย่างเช่นเป็น ๘ กลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๑,๐๐๐ ชุด มันก็จะประมาณ ๘,๐๐๐
ชุด ก็จะคูณด้วยประมาณสัก ๙๐ บาทต่อชุด ถ้าทำตรงนั้นปั๊บ แล้วก็ประมาณปลายกุมภาพันธ์ก็จะ
มีข้อมูลกลับมาให้พวกเราดูว่าประเด็นต่าง ๆ ที่เรา debate กัน หรือที่คน comment เรานี้ ๙
ประเด็น ๑๐ ประเด็น ๒๐ ประเด็นนี้ชาวบ้านคิดอย่างไร แล้วก็แยกออกมาดูได้ว่าในแต่ละกลุ่ม
จังหวัดคิดอย่างไร มันก็อาจจะเป็นฐานให้เราสามารถที่จะมาคิดตอนที่เราปรับแก้ได้ง่ายขึ้น
แต่ตรงนั้นจะไม่ทำแบบกระจายมาก จะทำเพื่อให้ได้ข้อมูลมา feed in กับตอนที่เราร่าง แล้วก็
หลังจากนั้นเดือนเมษายนอาจจะลองดูว่าถ้าผลตอบรับในเดือนกุมภาพันธ์มันดี เดือนเมษายนเวลา
ทำเราก็ไม่ต้องให้ scale ใหญ่ก็ได้ แล้วก็ focus บางที่ที่เราจะต้องเผื่อระวัง อันนี้เป็นการ survey
จริง ๆ เพื่อเผื่อระวังปัญหา แล้วก็ดูว่าเหมือนกับทางสาธารณสุขเขาทำเรื่องระบาดวิทยาอะไร
แบบนี้ เราเผื่อระวังแล้วเราจะได้ว่าเราจะ focus ทรัพยากรไปที่ไหน ก็เลยอยากจะเรียนว่า
ถ้าท่านประธานอนุญาตก็อยากจะทำซัก ๒ ช่วง แต่ว่าถ้าเราทำช่วงแรกแล้วผลออกมาเราเห็นภาพ
แล้ว ช่วงหลังนี้เราก็จะได้ scale down ลงมาได้ เพราะว่ามันเป็นข้อมูล link ซึ่งกันและกันครับ

ประธาน : ผมคิดอีกอย่างนะ ช่วงแรกจะทำก็ทำไปเถอะเพื่อเก็บข้อมูล แต่ว่าไม่
จำเป็นต้อง scale ใหญ่ ทำเป็นแบบที่เราทำกับนิด้าโพลเพื่อให้ได้รู้ทิศทาง เพราะทิศทางตรงนี้
จะยังไม่ใช้ทิศทางจริง มันเป็นทิศทางของประชาชนโดยแท้แต่ยังไม่ใช้ประชาชนที่ถูกปลุกปั่น
การปลุกปั่นมันจะไปเกิดเอาตอนปลายเดือนกรกฎาคม เพราะฉะนั้นช่วงที่เราควรจะต้องทำก็คือ
ช่วงก่อนวันประชาติประมาณ ๑๕ วัน แล้วตรงนั้นเราจะรู้แล้วว่าเขาปลุกปั่นอะไร ซึ่งมันก็จะ
ขึ้นอยู่กับการตั้งคำถามของเราแล้วจะทำให้เรารู้ด้วย แล้วพอเรารู้แล้วเราก็จะมีเหลือประมาณ
อยู่สัก ๑๐ วันที่จะไปประดมแก้ หรือไปกรอกหูอีกอย่างหนึ่งใส่ไป ซึ่งมันก็คงจะทำได้หมดหรอก
แต่ถ้าจะรู้ผลเพราะการปลุกปั่นมันจะไปเกิดตอนโน้น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ปิยาพัชร ๒/๔

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านเห็นด้วยกับท่านประธานครับ ตอนแรกเดิมทีที่ว่ามี ๒ ครั้ง เรายังคิดว่าครั้งแรกที่จะทำประมาณเดือนกุมภาพันธ์ที่เคยคิดเอาไว้ตอนต้นอาจจะไม่ค่อยจำเป็นแล้ว เพราะว่าเราก็ให้ข้อมูลอะไรไปเยอะ แล้วก็สื่อก็เอาไปลงเยอะแยะแล้ว เราก็คิดว่าอาจจะเหลือสักครึ่งหนึ่งเอาไปทำตอนช่วงเมษายน แต่บังเอิญมาทราบวันนี้ว่าการลงประชามติเลื่อนไปถึงเดือนสิงหาคม แล้วก็ขณะเดียวกันสถานการณ์ก็คือฝ่ายอะไรต่าง ๆ ที่ออกมาไม่เห็นด้วยก็เริ่มแรงขึ้น ก็เลยคิดว่าถ้าทำตามคำแนะนำของท่านประธานเราก็เอา ๒ ครั้งนี้ไปทำ ถ้าพูดถึงตามหลัก opinion survey ถ้าเป็นเดือนสิงหาคมนะครับ เสี่ยงว่ากันว่ากลางเดือนสิงหาคมหลังวันที่ ๑๒ ไปแล้วนี้ เราก็ควรที่จะทำ ๒ ขั๊ก ขั๊กแรกก็ปลายเดือนกรกฎาคมจะได้ทราบ แล้ว ๒ อาทิตย์ถัดมาก็ check อีกทีหนึ่ง แล้วก็จะมีเวลาที่จะทำอะไร เพราะว่าเรื่องของการ manage perception ถ้าใครสามารถที่จะ manage ๒-๓ วันสุดท้ายก่อนการ vote ก็จะได้เปรียบมากที่สุด แล้วก็ต้องการข้อมูลที่ใกล้ตัวเร็วขึ้นหมายถึงว่าใน ๒ สัปดาห์ ๒ ครั้ง ถ้าเป็นในหลักการอย่างนี้ก็จะได้ไปออกแบบคิดกันให้ละเอียดว่าจะทำอย่างไรกันดี

ประธาน : เรื่องเดือนสิงหาคมนี้เป็นเรื่องภายในน่าจะบอก อาจารย์ทำที่เหมือนเดือนกรกฎาคมเหมือนอย่างที่เขาวางไปพลาถ แต่ช่วงข้างในรู้เอาไว้ก็แล้วกัน เพราะสื่อจะไปถาม กกต. เดี่ยวจะเป็นปัญหา ก็คุยกันไปจะเอาอย่างไรก็ตกลงทำกันเป็นแผนให้เรียบร้อยก็แล้วกัน เชิญท่านอัครฐพรครับ

พลเอก อัครฐพร เจริญพานิช : สืบเนื่องจากที่ผมได้ประสานกับทางกองบัญชาการกองทัพไทยนะครับ หรือกองบัญชาการทหารสูงสุดเดิมนะครับ ในการที่จะจัดให้มีการบรรยายพิเศษเรื่องสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้กับผู้บังคับบัญชาระดับสูง แล้วก็นายทหารฝ่ายเสนาธิการ แล้วก็กำลังพลของกองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือและกองทัพอากาศจำนวนประมาณหนึ่งร้อยคนขึ้นไป ที่กองบัญชาการกองทัพไทย แล้วทางนั้นได้มีหนังสือยืนยันมาแล้วและท่านประธานได้สั่งการแล้วว่าไม่ขัดข้อง คือเท่าที่คุยกันทางเขานี้วัตถุประสงค์ของเขาก็คือเพื่อที่จะได้ช่วยเผยแพร่สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้กับข้าราชการในสังกัดทั้งกองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือและกองทัพอากาศ แล้วผมก็คิดว่าในวันนั้นจะได้พบกับผู้บังคับบัญชาระดับสูงของเขาแล้วจะได้พูดในเรื่องวิทยุด้วย เพราะว่าทางกองบัญชาการกองทัพไทยก็มีอยู่หลายคลื่น แล้วเขาก็ยังคุมสถานีวิทยุของหน่วยทหารพัฒนาของ กรป.กลาง ของอะไรด้วยครับ อันนี้ก็จะได้คุยกับเขาด้วยครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ปิยาพัชร ๒/๕

ประธาน : เราคงขอความร่วมมือไปก่อน ก่อนที่จะไปถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ก็อาจจะขอไปที่ท่านนายกรัฐมนตรีเลย ให้ท่านนายกรัฐมนตรีท่านช่วยสั่งให้ แต่วันที่เราไปเจอเขา เราก็ไปพูดกับเขาอีกทีหนึ่งก็ได้ ผมยังไม่รู้เลยว่ากองบัญชาการกองทัพไทยมันอยู่ที่ไหน

พลเอก อัฐพร เจริญพานิช : อยู่ที่ถนนแจ้งวัฒนะใกล้ ๆ กับศูนย์ราชการ

ประธาน : ผีงตรงข้ามกับศูนย์ราชการหรืออยู่ฝั่งเดียวกัน

พลเอก อัฐพร เจริญพานิช : ฝั่งเดียวกันเลยครับ

ประธาน : ผมรับเอาไว้ ๒ อัน อันหนึ่งก็คือของกองทัพไทยกับของผู้หญิงพูดให้ ผู้หญิงฟังวันที่ ๓๐ มกราคม ของกลุ่มคุณหญิงทิพาวดี ไม่รู้ว่าจะมีสักกี่คน ok เดี่ยวหลัง ๔ โมงครึ่ง แล้วอยู่คุยกันต่อ วันนี้เราจะได้เดินหน้า เมื่อวานนี้ถึงมาตราอะไรแล้วครับ เชิญครับ

เลขาธิการ (นายปกรณ์ นิลประพันธ์) : หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา ๖๑ บทบัญญัติในบทนี้เป็นแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและ กำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินและไม่ก่อให้เกิดสิทธิในการฟ้องร้องรัฐ

ประธาน : เอา และ อันหลังนี้ออก

เลขาธิการ : มาตรา ๖๒ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและกรอบ ในการบริหารประเทศ

มาตรา ๖๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕๑ รัฐพึงจัดให้มีการทหาร การทูตและการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพตามความเหมาะสมเพื่อดำรงไว้ซึ่งเกียรติภูมิและผลประโยชน์ แห่งชาติ

ประธาน : ผลประโยชน์ของชาติ หรือ แห่งชาติ เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ คือผลประโยชน์ของชาติ ผมไปดูใน รายละเอียดมันเป็นศัพท์ในทางความมั่นคง ที่นี้ปัจจัยของมันที่จะทำให้เกิดสิ่งนี้ได้ ในทาง ยุทธศาสตร์ความมั่นคงมันมี ๕ ตัว คือ ๑. มันต้องมีการเมืองที่ดี ๒. มีเศรษฐกิจ ๓. มีสังคมวิทยา ๔. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมแล้วก็พลังงาน อันที่ ๕ เป็นการทหาร ที่นี้สมมุติว่าอันนี้ มันเป็นปัจจัยที่จะทำให้เกิดเกียรติภูมิและผลประโยชน์ได้ ที่นี้ที่เราเขียนนี้เราเอ่ยถึงเรื่องการทหาร ซึ่งมันเป็นหนึ่งอยู่ในนั้น ข่าวกรองนี้อยู่ในทั้ง ๕ ตัว การทูตก็เป็นกึ่งหนึ่งของการเมือง เพราะ การเมืองมันมีการเมืองในประเทศและต่างประเทศ ที่เหลือเราจะใส่มันให้ครบไหมครับ คือถ้าคน อ่านจริง ๆ ก็จะได้รู้ว่ามันหมายถึงอย่างนี้

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ประธาน : มีอะไรบ้าง

นายภัทร คำพิทักษ์ : มันมีการเมืองตัวหนึ่งครับท่านประธาน มีเศรษฐกิจตัวหนึ่ง สังคมวิทยามันอาจจะหมายถึงความสามัคคีของคนในชาติอะไรประมาณนั้นนะครับ อาจจะต้องใช้คำว่าสังคมวิทยาโดยตรง แล้วก็วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี พลังงาน สิ่งแวดล้อม อันนี้มันจะอยู่ในแพ็คเกจเดียวกันครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตให้ความเห็นที่คุณภัทร พูดถึงสังคมวิทยา ไม่รู้ว่าหมายถึงอะไรนะครับ สังคมวิทยาในแง่ไหนเชิงผลประโยชน์ของชาติตามงานตำราทั้งหลายก็เป็นเรื่องของการมีความเป็นปึกแผ่นทางสังคม เป็นเรื่องของการเข้าใจอันดีต่อกันในคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม สื่อสารกันดีครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : อาจารย์หมายถึงจิตสังคมวิทยาหรือเปล่าครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ไม่ใช่ครับ หมายถึงเรื่องของการพูดคุย มีความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างกลุ่มคนที่หลากหลายในประเทศหนึ่ง ๆ นั่นก็คือสังคมวิทยา เหมือนอย่างเวลานี้ ขออนุญาตเสริมหน่อย เรามีปัญหาเรื่องสังคมวิทยา การเมืองของเราในแง่ของการแตกต่าง ในมาตรฐานจริยธรรม คนกลุ่มหนึ่งว่าคนนี้ถูก คนอีกกลุ่มว่ามันไม่ถูก อันนี้คือปัญหา ผลประโยชน์แห่งชาติจะเสียหายถ้าประเทศไทยเป็นอย่างนี้ ขอบคุณครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ถ้าคำภาษาอังกฤษเราจะพูดถึง social cohesion solidarity social solidarity หรือว่าการที่มีการช่งทุนทางสังคม social capital ที่มีนะคะ

ประธาน : ในมาตรา ๖๓ มันไม่ใช่เรื่องที่จะพูดตรงนั้นเพราะว่าเราไปโยงกลับไปถึงมาตรา ๕๑ แล้วสิ่งที่กังวลกันก็คือว่ามันจะทำหน้าที่ตามมาตรา ๕๑ ได้ ๓ อย่างนี้มันจะต้องได้รับการจัดให้ แต่ว่าที่ท่านภัทรพูดนี้มันน่าจะเป็นเรื่องของยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายซึ่งจะอยู่ในมาตรา ๖๒ ที่ว่า เพราะว่าตอนที่เราเขียนเราก็เขียนลอย ๆ แล้วถ้ามาพูดถึงร่างกรอบยุทธศาสตร์ของเขานี้ วิสัยของเขาก็คือมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนนี้ มันจะมีทั้งเศรษฐกิจ มีทั้งการพัฒนาอยู่ในกรอบพวกนั้น มันน่าจะอยู่ตรงนั้นมากกว่าหรือเปล่า

นายภัทร คำพิทักษ์ : คือยุทธศาสตร์ชาติมันคงมีแผนปฏิบัติแล้วก็มีเป้าหมายครับ แต่ที่นี้พอผลประโยชน์ของชาติมันมีเครื่องมือที่เขาเรียกว่าพลังแห่งชาติ มันมีอยู่ ๕ ตัวครับ แต่พอมันเป็นเป้าหมาย ถ้าเป็น end state มันก็จะไปอยู่ในหลักของสภาความมั่นคงแห่งชาติที่เขาปรับจาก ๕ มาเป็น ๗ ก็คือเรื่องของความปรองดอง ความมีเอกราช ความเป็นอธิปไตย รวมไปถึง

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ฐานทรัพยากรอะไรพวกนี้ ที่ผมเชื่อกันแล้วผลประโยชน์แห่งชาติพอมันมีเครื่องมือ คือมีพลังมีตัวที่จะ ทำให้เป็นพลังแห่งชาติขึ้นมา ๕ ตัว เราเขียนแค่ ๒ ตัว ตัวครึ่งอะไรประมาณนี้ครับ ผมเลยว่ามันจะครบหรือเปล่า คือถ้าคนทำทางด้านนี้เดี่ยวเขาอาจจะท้วงเอาครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ถ้าอย่างนั้นเรารวมมาตรา ๖๒ กับ ๖๓ เอาไว้ด้วยกันไม่ได้หรือครับ ไม่ต้องแยกออกมา มันจะได้บอกยุทธศาสตร์ซึ่งหมายถึงอะไรต่าง ๆ ไปเลย ไม่ต้องแยกออกมาเป็น ๒ มาตรา

ประธาน : มันจะคนละเรื่องกันครับ ถ้าอย่างนี้ได้หรือเปล่า

เลขานุการ : มาตรา ๖๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕๑ รัฐพึงจัดให้มีการทหาร การทูตและการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ การเศรษฐกิจที่ดีและยั่งยืนตลอดจนการพัฒนาด้านเทคโนโลยี ทั้งนี้ตามความเหมาะสมเพื่อดำรงไว้ซึ่งเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ

นายภัทร คำพิทักษ์ : วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีใหม่ครับ

เลขานุการ : ท่านประธานครับ มันจะไม่ไปซ้ำกับมาตราอื่น ๆ ถัดไปหรือครับ

นายเกียรติชัย ณ นคร : ท่านประธานครับ เมื่อกี้ที่ท่านรองประธานพูดครับ กับที่ท่านประธานพูดตอนแรกครับ ว่ามาตรา ๖๓ ถ้าดูจากตอนที่เราคู่กันเดิมนั้นเรานั้นเรื่องของไปทางความมั่นคงของชาติเป็นหลักหรือเปล่า เพราะถ้าเกิดอย่างที่ท่านประธานพูดตอนแรกว่าถ้าเกิดไปอยู่กับมาตรา ๖๒ มียุทธศาสตร์ชาติแล้วก็ในเรื่องของโดยมีเป้าหมายเป็นกรอบในการบริหารประเทศเพื่อให้มีเศรษฐกิจที่ดี ยั่งยืน พัฒนาวิทยาศาสตร์อะไรทำนองนั้น มันจะนั่นก่อนหรือเปล่านั้นคือผมมีความรู้สึกว่ามีมาตรา ๖๓ มันเหมือนกับเป็นเรื่องของทางความมั่นคงอะไรทำนองคล้าย ๆ อย่างนั้นครับ

ประธาน : พอเราไปเติมเข้านี้มันไกลไปจากความมุ่งหมายที่จะเขียนขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในมาตรา ๕๑ แล้วก็จะไปซ้อนกับเรื่องพัฒนาเทคโนโลยีนี้ที่หลัง ยิ่งเฉพาะ ทั้งนี้ตามความเหมาะสม ที่เราเขียนขึ้นก็เพื่อว่าจะได้ไม่เอาทรัพยากรไปทุ่มเสียหมด แต่ว่าพอเรื่องเศรษฐกิจกับพัฒนาวิทยาศาสตร์มันไม่ใช่เรื่องตามความเหมาะสม แต่เป็นเรื่องต้องตะเกียกตะกายให้ไปถึงดวงดาว ทั้งเอาไว้อย่างเดิมดีกว่านะ

นายภัทร คำพิทักษ์ : แล้วแต่ครับ แต่ว่าปกติผลประโยชน์แห่งชาติมันจะต้องมี ๕ ตัวนี้ คือเขาจะพูดชัด ๆ เลยว่า ๕ ตัวนี้เราต้องดีกว่าเพื่อนบ้าน มันถึงจะเกิดผลประโยชน์แห่งชาติขึ้นมาได้ ถ้าเราจะเอาเท่านั้นก็แล้วแต่ครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ปิยาพัชร ๒/๘

ประธาน : หรือจะเขียนแต่เพียงว่า เพื่อดำรงไว้ซึ่งเกียรติภูมิของชาติ เชิญครับ

พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช : ผมเห็นว่าเขียนเอาไว้ตามเดิมน่าจะดีแล้วนะครับ คืออย่างนี้ครับ ผลประโยชน์แห่งชาติหรือผลประโยชน์ของชาตินี้ จริง ๆ แล้วถ้าตามที่เรียนกันนี้มีเป็น ๑๐ อย่าง ไม่ใช่ ๕ อย่างนะครับ เพราะฉะนั้นมันจะกว้างขวางมาก ผมว่าที่เขียนเอาไว้เดิมนี้น่าจะหมายถึงจะใช้องค์กรหรือหลักเหล่านี้เพื่อที่จะให้ดำรงไว้ซึ่งเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติทั้งหมด เพราะฉะนั้นเขียนลงไปคงไม่หมดครับ มี ๑๐ กว่าอย่างครับ ที่ วปอ. เรียนกันนะครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๘

ศิริรัตน์ ๓/๑

นายภัทร คำพิทักษ์ : เป้าหมายหรือเปล่าครับ เพราะเครื่องมือมันมีแค่ ๕ แต่ว่าถ้าเป้าหมายมันมีเป็น ๑๐

ประธาน : เชิญครับ

นายภุชเรตน์ ทักขาคีพงศ์ : ขออนุญาตครับ คือในมาตรา ๕๓ นี้มันมี ๒ ประเด็น

ประเด็นแรกก็คือในเรื่องที่มีทหารที่แข็งแกร่ง การพูดการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ เศรษฐกิจที่ดียั่งยืนอะไรนี้ อันนี้มันมาจากเรื่องของเราเรียกว่า national security management การบริหารจัดการความมั่นคงของชาติ ที่นี้พอมาถึงผลประโยชน์ของชาติหรือ national interest นี้ การที่ชาติจะรักษาเพิ่มพูนผลประโยชน์นี้ ชาติจะต้องมีพลังอำนาจชาติคือ national power ซึ่งประกอบด้วย ๕ ประการด้วยกัน เพราะฉะนั้นถ้าชาติจะรักษาเพิ่มพูนผลประโยชน์ของชาตินั้น จะต้องมีความมั่นคงของชาติ ๑ ๒ ๔ ๕ ตามนี้ในการที่รักษาเพิ่มพูนผลประโยชน์ของชาติ แต่สำหรับมาตรา ๖๓ เราบอกว่าในการปฏิบัติหน้าตามตรา ๕๑ คือการที่จะ implement มาตรา ๕๑ ซึ่งเป็นเรื่อง national security management นี้เราจะต้องทำอะไรบ้างนี่คือความหมายของมัน เพราะฉะนั้นผมเห็นว่าที่เขาเขียนไว้ของแก่นี้

ประธาน : ถ้าเอาอย่างนี้ได้ไหม จะได้ไม่ต้องไปพูดถึงผลประโยชน์ของชาติอะไรอีก ไร้เสียทีเดียวกัน คือเมื่อกำหนดหน้าที่ให้รักษาไว้แล้วนี้ รัฐก็พึงจัดให้มี เราลดได้อีกมาตราหนึ่ง ยากเย็นเหลือเกินกว่าจะลดได้

เลขาธิการ : มาตรา ๖๔ รัฐพึงส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีกับนานาประเทศ โดยถือหลักความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกัน และไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน ให้ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติและของคนไทยในต่างประเทศ

นายภัทร คำพิทักษ์ : มาตรานี้ถ้าเราไม่เขียนถึงเรื่องการปฏิบัติตามสนธิสัญญา ด้านสิทธิมนุษยชนที่เราเป็นภาคีกับเรื่องการปฏิบัติตามพันธกรณีที่ทำไว้กับนานาชาติและองค์การระหว่างเทศนี้มันจะสมบูรณ์ไหมครับ คือผมรู้สึกว่ามันเหมือนกับว่าเราพูดถึงเรื่องเอาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพราะเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเราก็ต้องบอกนานาชาติไหมครับ เหมือนกับผมคิดถึงตอนแปลรัฐธรรมนูญว่าที่เรามีข้อตกลงเราก็จะต้องใส่ไว้อะไรประมาณนั้นครับ ผมเห็นรัฐธรรมนูญเก่า ๆ เขาเขียนถึง

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ประธาน : ซึ่งพอเราไปเขียนเข้านี้ มันเหมือนกับเราผูกขาดตัวเราเองคนเดียว ในขณะที่ประเทศอื่นมันไม่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ มันคือสุภาพบุรุษ มันสุภาพบุรุษมาเราก็สุภาพบุรุษไป คือเราจะถือหลักเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกัน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มันมีหลายอนุสัญญาที่เราเป็นภาคี แต่เราไม่ได้ให้สัตยาบันไว้ คือมันเกี่ยวพันกับเรื่องความมั่นคงของประเทศ อย่างเรื่องเกี่ยวกับผู้ลี้ภัยเป็นต้นพวกนี้ หรือว่าสิทธิมนุษยชนบางอนุสัญญานี้เราลงนามแต่ไม่ได้ให้สัตยาบัน

นายภัทร คำพิทักษ์ : และตรงคำว่า คือไม่แทรกแซงนี้ผมเข้าใจ แต่ผมไม่แน่ใจว่ามันจะเป็นการจำกัดตัวเองหรือเปล่าครับ

ประธาน : ก็โดยหลักมันก็ต้องไม่แทรกแซง เพียงแต่ว่าในทางความเป็นจริงจะแอบแทรกก็เป็นเรื่อง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : อยู่ในกฎบัตรสหประชาชาติด้วย

ประธาน : ความจริงที่เราเขียนนี้เราไม่ได้เขียนบอกเราหรอก เราเขียนบอกไต่กัน เพราะเขียนว่าไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน มันเป็นความพอดีของภาษาพอดี

เลขานุการ : มาตรา ๖๕ รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ในการคุ้มครองพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมพุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการมาตรการหรือกลไกดังกล่าว

ประธาน : ไปได้นะครับ

เลขานุการ : มาตรา ๖๖ รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินควร

รัฐพึงมีมาตรการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยเคร่งครัดปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็นและเหมาะสมแก่ผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาสในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมตามที่กฎหมายบัญญัติ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ มีประเด็นนิดเดียวครับ คือเนื่องจากว่าเราไปเติมในหมวด ๔ หน้าที่ปวงชนชาวไทยเรื่องการไม่ให้ความร่วมมือแล้วก็นับสนุนการทุจริต

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ศิริรัตน์ ๓/๓

คอร์รัปชันอะไรพวกนี้ ผมว่าพอเรามีมาตรการในการคุ้มครองรัฐแล้วตรงนี้เราควรจะต้องเขียนถึง
มาตรการคุ้มครองประชาชนในกรณีนี้หรือเปล่าครับผมไม่แน่ใจว่าควรหรือไม่ควรครับ

ประธาน : คุ้มครองอะไร

นายภัทร คำพิทักษ์ : เป็นเรื่องพยาน เป็นเรื่องคอร์รัปชันพวกนั้นครับ

ประธาน : ตรงนั้นไม่จำเป็นต้องเขียน

นายภัทร คำพิทักษ์ : ไม่ต้องนะครับ

เลขานุการ : ท่านประธานครับ มาตรา ๖๗ ย้ายเป็นมาตรา ๔๗/๒ ครับ

ประธาน : ต่อกไปมาตรา ๖๘

เลขานุการ : มาตรา ๖๘ รัฐพึงจัดให้มีการ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เดี่ยวขออนุญาตนิดหนึ่งครับ คือในมาตรา ๖๖ นี้ที่รับ
ถึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านนี้ให้สอดคล้องกับ อันนี้ผมคิดว่าน่าจะ
เต็มให้มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม เพราะว่าในกระบวนการยุติธรรมนี้ก็จะจะมี ๒ หลักใหญ่ด้วยกัน
คือต้องมีประสิทธิภาพ อย่างเช่น มีคนร้ายกระทำความผิดนี้ต้องพยายามจับกุมลงโทษให้ได้ และ
เป็นธรรม หมายความว่าคนไม่ผิดนี้ก็ต้องไม่ถูกดำเนินการจนกระทั่งไปติดคุกติดอะไรนี้ มันควร
จะต้องให้มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ซึ่งอันนี้หลัก ๒ หลักนี้จะต้อง balance กัน บางประเทศนี้
ก็เน้นเรื่องประสิทธิภาพมากนี้ความยุติธรรมก็อ่อน บางประเทศเน้นยุติธรรมมากประสิทธิภาพก็
อ่อน มันจะต้องมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : อันนี้มันคือหลักนิติธรรมเท่านั้นเอง เราเคยเขียนแล้วในหลัก
ยุติธรรมอีกมาตราหนึ่ง หรือว่าเราจะต้องมานั่งในนี้อีก

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือในกระบวนการยุติธรรมนี้ก็คือ ๒ หลักนี้เป็นหลักที่
นักกฎหมายทั่วไปนี้เขาเข้าใจ เขาพูดกันว่าทุกด้านให้มีประสิทธิภาพเป็นธรรม อันนี้ตัดหลักการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีออกไปแล้วใช่ไหมครับ ซึ่งความจริงหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีนั้น
อยู่ในมาตรา ๗๖ นั้นถูกแล้ว คือในกระบวนการยุติธรรมนี้ผมว่าแค่นี้ก็เพียงพอ เพราะว่าหลักการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีนี้มันใช้ในเรื่องการบริหารและในด้านเศรษฐกิจซึ่งมันมีเยอะแยะ
หลักนิติธรรมคุณธรรม ความโปร่งใส มีส่วนร่วม ความรับผิดชอบหลักความคุ้มค่านี้มันเป็นเรื่องของ
good governance ผมว่าให้สอดคล้องให้มีประสิทธิภาพความเป็นธรรมนี้โอเค

ประธาน : พอใจหรือยัง

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

นายประพันธ์ นัยโกวิท : พรรคสาม รัฐพึงให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็น และเหมาะสมแก่ผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาสในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมนี้ ผมว่าน่าจะเพิ่มในส่วนของ และเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายในคดีอาญา เพราะว่าในส่วนของผู้เสียหายนี้อาจจะเป็นตัวจำเลย ถูกจับโดยไม่มี ความผิดกิติ หรือว่าเป็นผู้เสียหายถูกฆ่า ถูกทำร้ายอะไรต่าง ๆ ก็นี่พวกเหล่านี้ ควรจะได้รับความเยียวยานะครับ เพราะว่านี่เราพูดง่าย ๆ เวลาคนเขาต่อว่าเขาบอกว่ามีแต่ คัมครองสิทธิของผู้ต้องหา หาหนายให้หาอะไรให้ แต่ผู้เสียหายไม่มีใครพูดเลยอะไรอย่างนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติหรือต่อจากข้างบน คือเยียวยาก็เยียวยาตามที่กฎหมายบัญญัติจะได้แค่ไหน จะอะไรก็แล้วแต่ คือมาต่อจากพรรคสาม หรือต่อจากกระบวนการยุติธรรมอะไรอย่างนี้ และมีมาตรการเยียวยา

เลขานุการ : และพึงเยียวยาผู้เสียหายในคดีอาญาได้ไหมครับ วัตถุประสงค์นั้น หรือเปล่าครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ คือผมไม่ยืนยันคำว่าเข้าสู่กระบวนการ ยุติธรรม แต่ผมได้ยืนยันว่าเป็นเรื่องเข้าถึงความยุติธรรม ที่นี้ผมเลยรู้สึกคำว่าเข้าสู่กระบวนการ ยุติธรรมมันไปเน้นเรื่องของการเอาคดีไปโรงไปศาล แต่ว่าคำว่า เข้าถึงความยุติธรรมนี้ผมมี ความเห็นว่ามันรวมความทั้งหมดว่าเราจะมีวิธีการในการที่จะไกล่เกลี่ย เจริญ หรือประนีประนอม อะไรต่าง ๆ นี้ ที่นี้กระบวนการยุติธรรมบางที่เราไปพูดถึงมันจะเน้นเชิง procedure เกินไป ผมยัง รู้สึกว่าการเข้าถึงความยุติธรรมนี้มันน่าจะเป็นคำที่ดู

ประธาน : แต่ว่าตรงนั้นมันกระบวนการทั้งกระบวนการ ถ้าไปถึงความยุติธรรม เฉย ๆ เดียวเล่นดักตีหัวกันเอาเอง ตาต่อตา จะเปลี่ยน สู้ เป็น ถึง ก็เอา เข้าถึง เมื่อสักครู่ปรกรณ์ ว่าอะไรนะ และพึงเยียวยาหรือ

เลขานุการ : พึงเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายในคดีอาญา

ประธาน : เมืองนอกเขามีกันไหม ถูกตีหัวนี้ แล้วคนถูกตีหัวได้รับชดใช้จากรัฐนี้มีไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : rights of the victim นี้มีครับ มีคนพูดเป็นเรื่องเป็นราวเลย พวกผู้เสียหายที่ได้รับผลร้ายแล้วก็ไม่น่าเชื่อผมเคยเจอคนไทยไปเปิดร้านขายของชำที่อเมริกา ชโมย มางัดลักของไปหมดเลย ลักของไปปรากฏสิ้นปีเสียภาษีรัฐลดภาษีให้ เพราะโอเค ถูกขโมยของ เพราะว่า รัฐมีหน้าที่คุ้มครองใช้ไหมครับ และรัฐคุ้มครองคุณไม่ได้ คุณเสียหายฉันลดภาษีให้คุณ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ศิริรัตน์ ๓/๕

นางจุรี วิจิตรวาทการ : แต่ถ้าโดนตีหัวดิ้นว่าไม่ได้ แต่อย่างนั้นได้ลดหย่อนภาษี เพราะว่าเขาเสียหาย แต่ถ้าสมมุติว่ารัฐมีส่วนในการทำให้เขาถูกตีหัวก็เยียวยาได้สมมุติว่าไม่ได้ทำหน้าที่ เต็มที่ แต่ถ้าสมมุติว่าเดินไปบนถนนโดนตีหัวคงไม่เคาะ ขนาดคนโดนยิงตายรัฐยังไม่ได้เยียวยา นอกจากว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วมในการทำให้เขาถูกยิงตายอะไรอย่างนั้นเขาก็จะมีการเยียวยากัน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : รู้สึกกระทรวงยุติธรรมนี้เขาก็ชดใช้ให้ผู้เสียหายที่ได้รับ ผลร้ายจากการกระทำอะไรต่าง ๆ อยู่ ซึ่งอันนั้นเขามีอยู่ แต่ทั้งนี้ก็อยู่ที่กฎหมายบัญญัติ คือจะให้ได้ แค่นั้นอย่างไรนี้ก็อยู่ที่กฎหมายจะเขียนให้ ผมว่าเป็นธรรมใหม่ถ้าเป็นธรรมก็ไปแก้

เลขาธิการ : ตอนนี้มีพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ปี ๒๕๔๔ ซึ่งออกมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ อันนี้ ผู้เสียหายก็คือบุคคลซึ่งได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิต หรือร่างกาย หรือจิตใจ เนื่องจากว่าการ กระทำความผิดอาญาของผู้อื่น โดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : นี่คำว่า ผู้ได้รับความเสียหายมันกว้างกว่าผู้เสียหาย อย่างเช่น คนที่ถูกฟ้องในที่สุดตัดสินไปแล้วไม่ผิดนี้ หมายความว่าคุณก็ต้องช่วยเหลือเขา คุณเอาคนไม่ผิดไปติดคุก

ประธาน : ตรงนั้นน่าสงสารที่สุด

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ คือปัจจุบันเราช่วยเหลือกรณีที่อัยการ ไปฟ้อง แต่ว่าถ้าเอกชนไปฟ้องกันเองแล้วติดคุกนี้ โดยที่ไม่ผิดนี้เราก็ก็นึกเสียใจให้ ต้องเป็นกรณีที่ อัยการเป็นโจทก์ฟ้อง

ประธาน : พอหลังรวบขึ้นก็ขยายมาก ๆ ขึ้นไม่ได้มีอะไรห้าม เอาไป ที่เรื่องนี้ไม่ใช่ อะไรหรอกครับ ไม่อยากให้ทำงานเสาร์อาทิตย์กลับตอน ๓ทุ่ม เพราะเราเหลือเวลาอีก ๗ วัน ๘ วันเท่านั้น เรายังไม่ได้มีบทเฉพาะกาล ต่อไปมาตรา ๖๘

เลขาธิการ : มาตรา ๖๘ รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาศิลปะ วิทยาการให้เกิดความรู้พัฒนาการและนวัตกรรมเพื่อความเข้มแข็งของสังคมและเสริมสร้างความสามารถ ของคนในชาติ

ประธาน : เดี่ยวตรงนี้เมื่อสักครู่นี้จะเติมอะไร วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีอะไรหรือเปล่า หรือมันรวมอยู่ในศิลปะวิทยาการอยู่แล้ว รวมแล้วใช้ไหม

เลขาธิการ : มาตรา ๖๙ รัฐพึงอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และพึงจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริรัตน์ ๓/๖

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ท่านประธานของประธานโทษศรีบ มาตรา ๖๗ เมื่อสักครู่นี้ จะให้มีเรื่องคุ้มครองด้วยไหมศรีบ ที่ตอนที่เรานำเรื่องงานวิจัยศรีบ เป็นมาตรา ๖๘ จัดให้มีส่งเสริมและคุ้มครองการวิจัยหรือเปล่าศรีบ

ประธาน : ก็รวมอยู่ในนั้น แต่เราไปออกกฎหมายจะออกอย่างไรก็ออก

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ครับ

ประธาน : ต่อไป

เลขานุการ : มาตรา ๖๙/๑ รัฐพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมตามวัฒนธรรม

ประธาน : หรือให้สามารถ

เลขานุการ : มาตรา ๖๙/๑ รัฐพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีสิทธิดำรงชีวิตในสังคมตามวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่างผาสุกไม่ถูกรบกวน ทั้งนี้เท่าที่ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี หรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐหรือสุขภาพอนามัย

ประธาน : ระวังนะ มันจะกลายเป็น ๒ ฝ่าย เพราะในฝ่ายยังมีฝ่ายคุณฝ่ายผมอีกเยอะ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ไม่มีแล้วศรีบ

ประธาน : โอเค

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ ข้อความที่ว่าอย่างผาสุก ไม่ถูกรบกวนนั้นเราใช้สั้น ๆ ว่าอย่างสงบสุขก็พอไหมศรีบ

ประธาน : ไม่ถูกรบกวนเอาไว้หน่อยดีไหม กันพวกไปพัฒนาเขา ไปถึงเขาทำโน่นทำนี่

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : บรรทัดแรกการคุ้มครอง หรือความคุ้มครอง ผมว่าน่าจะใช้การมากกว่า เพราะเป็นการกระทำมันเป็นนามธรรมกว่ารูปธรรมศรีบ

ประธาน : ครั้งหน้าเราใช้การคุ้มครอง เราใช้ความมาตลอด

นายอดุม รัฐอมฤต : ผมขออนุญาตเติมคำว่า ศีลธรรมอันดีของประชาชนมันจะได้เหมือน ๆ กัน

ประธาน : มาตรา ๗๐/๑

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ศิริรัตน์ ๓/๗

เลขานุการ : มาตรา ๗๐/๑ รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพและการเล่นกีฬาเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็กเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ยากไร้ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัดฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว

มาตรา ๗๒ รัฐพึงจัดมีมาตรการหรือกลไกที่ทำให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัยโดยใช้ต้นทุนต่ำ และสามารถแข่งขันในตลาดได้

ประธาน : ที่ทำให้ เปลี่ยนเป็น ที่ช่วยให้ดีกว่า

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตที่ผ่านมานี้ที่มาตรการหรือกลไกนี้ เราตัดกลไกออกไปแล้วใช้ใหม่ครบก่อนหน้านั้น กลไกยังอยู่ใช้ใหม่ครบ

ประธาน : อยู่ครับ

เลขานุการ : มาตรา ๗๓ รัฐถึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงาน โดยเหมาะสมกับศักยภาพและวัย และถึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยในการทำงาน โดยได้รับสวัสดิการ รายได้ และสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มีหรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน

มาตรา ๗๔ รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืนสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ

รัฐต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การจัดให้มีสาธารณูปโภค หรือการจัดทำบริการสาธารณะ

ประธาน : ๒ มาตรา ๓ มาตรานี้จะเป็นเรื่องใหม่ที่เราเขียน เรื่องเกษตรกรรมเดิมนั้นเขียนแต่เพียงช่วยเหลือ แต่ก็คือช่วยแล้วในที่สุดเขาช่วยตัวไม่ได้ ทีนี้เราเปลี่ยนใหม่เป็นว่าช่วยเพื่อให้เขายืนอยู่บนลำแข้งของตัวเองได้ เรื่องเศรษฐกิจก็เหมือนกันเดิมเคยมีแต่การพัฒนา

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

เศรษฐกิจให้เจริญรุ่งเรือง แต่ไม่รู้ว่ารุ่งเรืองแล้วชาวบ้านเขาได้ด้วยหรือเปล่า อันนี้เราก็นั่งเงื่อนงำกันว่า ให้แต่ละคนได้รับประโยชน์จากการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ อันนี้อาจจะเอาไว้เป็นเรื่องปลีกย่อยที่จะไปเล่าให้ชาวบ้านเขาฟัง ถ้าเขาถามว่าเขาได้อะไร เราจะได้บอกเขาได้ มาตรา ๗๖

เลขานุการ : มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินและงานของรัฐ
อย่างอื่น รวมตลอดทั้งการบริการประชาชนมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็วและไม่เลือกปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

การบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรม ตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้กฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของผู้มีอำนาจ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ของผู้มีอำนาจนี้ ของผู้มีอำนาจอะไรนะครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ใช้คำว่า โดย โหมครับ ความหมายกับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เป็นการแทรกแซงการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเปล่าหรืออย่างไร อันนี้ของผู้มีอำนาจมันอย่างไรครับ

นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์ : ไม่ทราบตรงของผู้มีอำนาจนี้ตัดออกไปได้ไหมครับ เพราะท่อนบนเรามีว่าป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจอยู่แล้ว

นายเจริญ โทณะวณิก : ท่านประธานขออนุญาตครับ ถ้าเป็นอย่างนี้จะได้ไหมครับ ที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่หรือการแต่งตั้งการพิจารณาความดีความชอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ประธาน : จะให้ตัดว่าอะไร ตัดตรงไหน

นายเจริญ โทณะวณิก : จากผู้มีอำนาจเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เอาของผู้มีอำนาจออก แล้วก็เอาตรงหรือการแต่งตั้งตรงนั้นมาไว้ท้ายแทรกแซง คือเป็น หรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่หรือการแต่งตั้ง หรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ประธาน : ความหมายมันละความหมาย ความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่เราพูดถึงไม่ให้เข้าไปแทรกแซงการแต่งตั้งของคนที่เขาใช้อำนาจในการแต่งตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่นี้ถ้อยคำคล้าย ๆ มันสั้นไปนิดหนึ่ง และไม่ค่อยชัด

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ปิยาพัชร ๔/๑

นายเชษฐ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ การแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบยังเป็นไปตามระบบคุณธรรมใหม่ครับ

ประธาน : เป็นครับ

นายเชษฐ โทณะวณิก : ถ้ายังเป็นไปตามระบบคุณธรรม ถ้าหากเขียนว่า หรือการแต่งตั้ง หรือการพิจารณาความดีความชอบตามระบบดังกล่าวอย่างนี้ได้ใหม่ครับ เพราะว่าเราเริ่มว่าต้องให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม แล้วกฎหมายก็สอดคล้องกันกับระบบคุณธรรม แล้วต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประธาน : ถ้าแค่นี้พอเข้าใจไหม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : การบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้กฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวท้าวหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือกระบวนการแต่งตั้ง หรือการพิจารณาความดีความชอบ

ประธาน : เขียนยาก ของอย่างนี้จริง ๆ ไม่ต้องเขียนในรัฐธรรมนูญแต่ที่บ้านเราถ้าเขียนอย่างนี้พอได้ไหม

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ คือตรงประโยคท้าย กระบวนการแต่งตั้ง ไม่แน่ใจว่าถ้าเราเติม กระบวนการสรรหา แต่งตั้ง คือพวกนี้เขาไปมีอิทธิพล เข้าไปแทรกแซงตั้งแต่ตอนรับคนแล้วครับ

ประธาน : ราชการมันไม่มีสรรหาค่ะ มันใช่แต่งตั้งเป็นเกณฑ์ กระบวนการแต่งตั้งมันมาตั้งแต่เริ่มต้น

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ท่านประธานครับ ได้ยินพูดที่แรกว่าเป็นความดีความชอบของผู้มีอำนาจแต่งตั้งไม่ใช่หรือครับ มันเป็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐมันก็กลับไป

ประธาน : ที่นี้เปลี่ยนเป็นกระบวนการแล้ว กระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ถ้าอย่างนั้นเราตัดเจ้าหน้าที่ของรัฐอันหน้าสุดนี้ออกได้ไหมครับ แทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่หรือกระบวนการแต่งตั้ง เพราะมันก็เป็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งนั้น ขอบพระคุณครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ปิยาพัชร ๔/๒

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นและ
พึงยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการ หรือที่เป็น
อุปสรรคต่อการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพที่ไม่จำเป็นโดยเร็วเพื่อให้เป็นภาระแก่ประชาชน

ประธาน : ไปได้นะครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : หมวด ๗ รัฐสภา

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป มาตรา ๗๙ รัฐสภา ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา
รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกันย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ บุคคล
จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวมิได้

นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์ : อาจารย์ครับ ก่อนจะถึงหมวดรัฐสภานี้ นะครับ ผมขอ
เรียนอย่างนี้ว่า มันมีคำ ๒ คำที่เป็นคำที่มีความหมายมากแล้วเราก็กู้กันมาตลอดเพื่อให้ปรากฏใน
รัฐธรรมนูญนี้ คำ ๒ คำนี้มันหายไป หลังจากที่เรามาตรา ๖๓ มารวมกับมาตรา ๕๑ ทุกอย่างก็
เรียบร้อย แต่คำมันหายไป ๒ คำครับ คือเกียรติภูมิและผลประโยชน์แห่งชาติ อันนี้เราอยากจะให้
ใส่ไว้แล้วก็เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงตรงนี้ ผมก็มาเห็นว่า มันมีจุดหนึ่งที่พอจะใส่ได้นะครับ
คือมาตรา ๕๑ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่ง
อาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย ตรงนี้ครับ เกียรติภูมิและผลประโยชน์แห่งชาติ
ความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน อันนี้จับคู่เลยครับ คู่หนึ่งคือเกียรติภูมิ
และผลประโยชน์แห่งชาติ อีกคู่หนึ่งคือความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน
ข้อเสนอของผมนี่คือเติมคำว่า เกียรติภูมิและผลประโยชน์แห่งชาติ หลังจากคำว่า สิทธิอธิปไตย
ไม่ทำให้ข้อความหรือความหมายอะไรหายไปเลยครับ

นายภักดิ์ คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมเห็นด้วยกับท่านภุมรัตน์ เพราะว่าเรา
กำหนดเอาไว้ว่าเป็นหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ในมาตรา ๔๙ (๒) เอาไว้แล้ว แต่ว่าเราใช้คำว่า
ของชาติ

ประธาน : ผลประโยชน์ของชาติ คุณภุมรัตน์ช่วยดูบนจอด้วยว่า ok หรือยังครับ

นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์ : ok ครับ ตามนี้ครับ

ประธาน : ไปต่อครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๘๐ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธาน
รัฐสภา ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือ-----

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ประธานรัฐสภาได้ให้ประธานวุฒิสภา
ทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทน

ในระหว่างที่ประธานวุฒิสภาต้องทำหน้าที่ประธานรัฐสภาตามวรรคสอง แต่ไม่มี
ประธานวุฒิสภาให้รองประธานวุฒิสภาทำหน้าที่ประธานรัฐสภา ถ้าไม่มีรองประธานวุฒิสภาให้
สมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีอายุมากที่สุดในขณะที่ทำหน้าที่ประธานรัฐสภาและให้ดำเนินการเลือก
ประธานวุฒิสภาโดยเร็ว

ประธานรัฐสภามีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและดำเนินกิจการ
ของรัฐสภาในกรณีประชุมร่วมกันให้เป็นไปตามข้อบังคับ

ประธานรัฐสภาและผู้ที่ทำหน้าที่แทนประธานรัฐสภาต้องวางตนเป็นกลางในการ
ปฏิบัติหน้าที่ รองประธานรัฐสภามีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและตามที่ประธาน
รัฐสภามอบหมาย

ประธาน : นี่เป็นเกร็ดย่อยอีกชนิดหนึ่ง คือเราเปลี่ยนสิทธิของชาวบ้านในเรื่องที่
สำคัญให้เป็นหน้าที่ของรัฐเพื่อจะได้ไม่ต้องไปนอนรอ ในขณะที่เดียวกันเราก็เปลี่ยนบทบาทของ
ผู้อำนาจทุกคนให้เป็นหน้าที่และอำนาจ เพื่อบอกให้รู้ว่าหน้าที่มันมาก่อนอำนาจ อำนาจมีเพื่อ
หน้าที่ นี้จะได้ใช้เพื่อใครเขาถามถึงความแตกต่างกัน ต่อไปครับ

นายธนวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๘๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
และร่างพระราชบัญญัติจะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาภายใต้
บังคับมาตรา ๑๔๗ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความ
เห็นชอบของรัฐสภาแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์
ทรงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

ประธาน : มาตรา ๑๔๗ เป็นเรื่องอะไร

นายธนวัฒน์ สังข์ทอง : เรื่องระยะเวลาที่นายทูลเกล้าครับ

ประธาน : ไปได้นะครับ

นายธนวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๘๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา
จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภามีสิทธิเข้าชื่อ
ร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลง
ตามมาตรา ๑๐๒ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) หรือ (๑๓) หรือมาตรา ๑๑๒ (๓)
(๔) (๖) (๗) (๘) หรือ (๑๐) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องไปยังศาล
รัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดหรือไม่

เมื่อได้รับเรื่องไว้พิจารณาหากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ที่ร้องมีกรณี
ตามที่ถูกร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้-----

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้วให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงให้ผู้
นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่กระทบต่อกิจการที่ผู้ันั้นได้กระทำไปก่อนพ้น
จากตำแหน่ง ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตาม
มาตรา ๑๐๒ (๖) (๑๑) (๑๒) หรือ (๑๓) หรือมาตรา ๑๑๒ (๖) (๗) (๘) หรือ (๙) ให้เพิกถอนสิทธิ
เลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งมีเหตุสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่งให้ส่งเรื่องไปยังศาล
รัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับ ในวาระสามนี้เพิ่มขึ้นมาให้เพิกถอนสิทธิ
เลือกตั้ง ๕ ปี ทีนี้ในอนุมาตราที่อ้าง มาตรา ๑๐๒ (๖) คงเป็นเรื่องการขัดกันของผลประโยชน์ อันนี้
ก็ ok (๑๑) ของมาตรา ๑๐๒ ขาดประชุมนี้ก็เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งด้วยหรือ

ประธาน : อันนี้บอยเป็นคนไปทำใช้ไหม บอยคงไม่เข้าใจ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือมาตรา ๑๐๒ (๑๑) ขาดประชุม มาตรา ๑๐๒ (๑๒)
ถูกจับคุกก็เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งด้วย (๑๓) จริยธรรมนี้ ok เพราะพูดกันมาแล้ว ถ้าขาดจริยธรรม
อะไรนี้ คงต้องไปไล่ดูหน่อยไหมครับ

ประธาน : ผมคิดว่าไล่เสียเลย เพราะว่าให้บอยไปไล่หลายหนแล้ว

นายเชษฐ โทณะวณิก : ท่านประธานขออนุญาตนะครับ ประเด็นนี้ท่านประธาน
ได้กรุณาอธิบายในที่ประชุมที่ชะอำครับ ผมได้เรียนถามท่านประธาน ท่านประธานบอกว่าการขาด
ประชุมเนื่องจากว่ามันเป็นสิ่งที่ร้ายแรง เขามาสมัครเป็นสมาชิกรัฐสภา แล้วไม่มาทำหน้าที่อันนี้
ก็ควรจะให้พักการทำหน้าที่ทุก ๆ อย่างไปเสียก็เลยเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเขา ไม่ทราบว่ถ้าหากว่า
เป็นไปตามนั้นก็คงจะเข้าตามที่ท่านประพันธ์ถามครับ ก็คือมันถือว่าเป็นสิ่งที่ร้ายแรง ขอบคุณครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ขออนุญาตนะครับ มาตรา ๑๐๒ ผมจำได้ว่าผมเคยพูด
ครั้งหนึ่งว่าด้วยเหตุอื่นที่ไม่ใช่ตายหรือลาออกใช้ไหมครับ มันก็กวาดไปหมด (๑๑) (๑๒) นี่มันก็ใช้ได้
อยู่นะครับ (๑๑) ขาดประชุม ถือว่าเป็นเหตุร้ายแรง ถ้าเราจะพูดด้วยค่าง่าย ๆ อย่างนี้ได้ไหมครับ
เคยเรียนเสนอมารั้งหนึ่ง ด้วยเหตุอื่นที่ไม่ใช่ตายหรือลาออกมันก็น่าจะคลุมหมตอยู่แล้ว ถ้าผม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ปิยาพัชร ๔/๕

ออกไปอธิบายชาวบ้านผมก็คงจะพูดแบบนี้ละครับ ด้วยตายหรือลาออกมันก็ ๑ กับ ๒ อันนี้กวาดไปหมดเลย ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เวลาไปอธิบายก็อธิบายอย่างนั้นถูกแล้ว แต่เวลาเขียนต้องเขียนอย่างนี้ เพราะตอนที่เจอะคนเขาออกนี่ต้องพิเศษ เพราะถ้าบอกเหตุอื่นนอกจากตายหรือลาออก อายุสภาสิ้นสุดมันก็ไป ครบวาระมันก็ไปแต่มันไม่ได้มีเหตุจะต้องวินิจฉัย นี่มันเหมือนกับเวลาจะลงโทษคดีอาญาต้องบอกมาตรา

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ท่านอาจารย์พูดว่าจะเอาเขาออกก็ต้องบอกให้ชัด

ประธาน : มอบให้ท่านประพันธ์ช่วยไปไล่แล้วท่านช่วยกลับมาบอกว่าอันไหนบ้างที่คิดว่าจะตัดสิทธิ แล้วอันไหนบ้างที่คิดว่าควรให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งหยุดการทำงาน เพราะว่าในนี้เขายังไม่ค่อยดีเท่าไร ทีนี้คนที่น่าจะเข้าใจเรื่องได้ดีที่สุดก็คือคนที่เคยเป็น กกต. ทั้ง ๒ ท่านนี้ช่วยกันดูหน่อย แล้วพรุ่งนี้ค่อยเอามา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้หมายความว่าพอให้พ้นจากตำแหน่งแล้วประสงค์ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ๕ ปีด้วยใช่ไหมครับ เพราะว่าของเดิมไม่มี

ประธาน : มันจะมีอย่างนี้ บางส่วนมันควรเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีระยะเวลา บางส่วนมันควรเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเลย แต่ว่ามันก็ขึ้นอยู่กับความหนักเบา แต่ทีนี้คนที่น่าจะบอกเรื่องนี้ได้ใกล้เคียงความจริงที่สุดก็คือคนที่เคยเป็น กกต. พอรู้ว่าอะไรเป็นอะไร ท่านช่วยไปดู ทีนี้มันจะมีแบบนี้ด้วย พรรคสองที่เขาเขียนมานี้เอาแต่หลักมันก่อนนะ อย่าเพิ่งไปสนใจวิธีเขียนของเขา หลักที่เรากำลังคิดอยู่ก็คือว่าเมื่อเวลาเข้าชื่อกันฟ้องแล้ว ถ้ามันเข้าเค้าแล้วความผิดนั้นมันรุนแรงหรือร้ายแรงก็ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งหยุดการปฏิบัติหน้าที่ได้ ตรงนี้ช่วยดูว่าความร้ายแรงอันไหนมันควรจะสั่งหยุด ขึ้นให้ทำหน้าที่ต่อไปแล้วมันจะเสียหาย แล้วก็พอไปพรรคสุดท้ายมันอาจจะใช้อันนี้ที่สั่งหยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นเรื่องเดียวกันกับที่สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้งก็ได้ คือมันร้ายแรงถึงขั้นนั้นเราถึงอาจจะสั่งให้หยุด ทีนี้ท่านช่วยกรุณาไปดู ๑๓ อัน กับอีก ๑๐ อันของมาตรา ๑๑๒ ช่วยดูตรงนี้ให้ที แล้วตรงนี้เราจะได้ข้ามไปก่อน ถ้าให้ผมดูตอนนี้ผมก็สับสน ให้บอยไปนั่งดูหลายวันแล้วยังไม่ได้ตั้งใจสักวัน

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานต่อเนืองนะครับ คือผมสงสัยว่ามาตรา ๑๐๒ เรากำหนดไว้ ๑๓ ข้อ ทีนี้ท่านอาจารย์ลองไปดูหน้าสุดท้ายเลยนะครับ หน้า ๓๗ ของมาตรา ๑๑๒ ของ ส.ว. มันมี (๑๐) คือให้พ้นจากมาตราเนื่องจากมาตรา ๑๔๖ กับมาตรา ๒๑๓ นี่เป็นเรื่องของ

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

เหตุอันควรสงสัยของ ป.ป.ช. กับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ มาตรา ๑๔๖ กับมาตรา ๒๑๓ ใน ส.ว. มันมีอยู่แล้วคือเราเอามาเขียน (๑๐) แต่พอใน ส.ส. มันไม่มีครับ ในมาตรา ๑๐๒

ประธาน : มันไม่มีใช่ไหม เมื่อวานก็ถามเขาทีหนึ่งแล้วก็ยังไม่ได้ใส่ มาตรา ๑๑๒ นี่มันสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงเมื่อพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔๖ หรือมาตรา ๒๑๓ มาตรา ๒๑๓ นี่มันไม่เกี่ยวกับวุฒิสภาใช่ไหม มันองค์กรอิสระ ถ้าจะห้ามมันต้องห้ามตอนเข้าว่าถ้าเป็นคนเคยถูกออกตามมาตรา ๒๑๓ ก็ห้ามสมัครเหมือนกันจะได้ตัดเทียมกัน คือแปลว่าไปอยู่องค์กรอิสระแล้วทำผิดจนถูกศาลเขาเอาออกก็กลับมาเล่นการเมืองไม่ได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นมาตรา ๑๐๒ ก็อาจจะต้องมีมาตรา ๒๑๓ ไว้ที่มาตรา ๙๙ อันนี้ก็ข้ามไปก่อนรอท่านประพันธ์ไปช่วยแยกแยะให้ที

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตถามในส่วนมาตรานี้หน่อยนะครับ คือในมาตรา ๘๒ ในกรณีสมาชิกภาพสิ้นสุดลงของ ส.ส. มันมีมาตรา ๑๐๒ (๑๑) ขาดเกินหนึ่งในสี่ของเวลาประชุม ๑๒๐ วัน แต่พอมาของ ส.ว. มาตรา ๑๑๒ (๖) มันกลับไปเขียนว่าขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนประชุมในสมัยประชุม แต่ไม่ได้เขียน ๑๒๐ วัน ก็เลยเกิดคำถามว่า ส.ว. ไม่ได้เขียนสมัยประชุมกี่วัน แต่ ส.ส. เขียนสมัยประชุมกี่วัน แต่พอมาในมาตรา ๑๒๐ วรรคสี่ เขียนว่าสมัยประชุมสามัญประจำปีของรัฐสภาสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลา ๑๒๐ วัน ผมก็เลยเรียนถามว่าทำไม ส.ว. ไม่ต้องทำ ๑๒๐ วันเหมือน ส.ส. หรืออย่างไร ทั้ง ๆ ที่มาตรา ๑๒๐ กำหนดใช้คำว่า รัฐสภา ก็หมายถึงทั้งสองสภาใช่ไหมครับ ว่าปีหนึ่งให้มี ๒ สมัย แต่ขณะเดียวกันในวรรคสี่ก็บอกว่า ในสมัยหนึ่งให้มี ๑๒๐ วัน แต่ว่าพระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าฯ ขยายออกไปก็ได้ อะไรอย่างนี้เป็นต้นนะครับ แต่ว่าขาดประชุมของ ส.ว. กับ ส.ส. ไม่ได้กำหนดวันเหมือนกันในแง่สมัยประชุมนะครับ ของ ส.ว. เหมือนกับไม่รู้ว่ามีกี่วันเพราะไม่ได้เขียนเอาไว้ แต่ของ ส.ส. มาตรา ๑๐๒ (๑๑) เขียนชัดเจนครับ

ประธาน : เขียนไม่ครบ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เขียนไม่ครบนะครับ เราก็เขียนให้มันตรงกันใช่ไหมครับ ขอขอบคุณครับ

พลเอก อภิวัฏพร เจริญพานิช : เรียนท่านประธานครับ ของ ส.ส. นี่เขียนเหมือน ส.ว. ไม่ได้หรอกครับ คือไม่ต้องบอกเรื่อง ๑๒๐ วัน เพราะว่าในมาตรา ๑๒๐ วรรคสี่บอกเอาไว้แล้วครับ ว่าสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลา ๑๒๐ วัน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ปิยาพัชร ๔/๗

ประธาน : ที่เขาเขียนเพราะว่ามันเปิดสมัยวิสามัญได้ มันก็เป็นสมัยประชุมเหมือนกัน แล้วบางที่สมัยประชุมมันมีแค่ ๑๐ วัน ๑๕ วัน ขาดไป ๒-๓ วัน ก็ขาดเลย เขาก็เลยยกเว้นให้ เอาเฉพาะสมัยประชุมสามัญ จริง ๆ ถ้าจะเขียนให้สั้นก็คือในสมัยประชุมสามัญ แต่ว่าบางที่มันก็ไม่แน่ วิสามัญมันอาจจะเปิดเป็น ๑๐๐ วัน เปิดทำเรื่องอื่นก็ได้เพราะฉะนั้นก็เลยเขียนยาวขึ้น สมัยอะไรไม่รู้ถ้ามันมีถึง ๑๒๐ วันก็ขาด ถ้าขาดขนาดนี้ก็จะพัน เมื่อถึงมาตราอะไรแล้ว ต่อครับ

- ๔/๑

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

เลขานุการ : ส่วนที่ ๒ สภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๘๓ สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคนดังนี้

(๑) สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยห้าสิบคน

(๒) สมาชิกซึ่งมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังไม่มีการเลือกตั้งหรือประกาศชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่

ในกรณีเหตุใด ๆ ที่ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อมีจำนวนไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้สมาชิกแบบบัญชีรายชื่อประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

ประธาน : มีอะไรไหมครับ ต่อไป

เลขานุการ : มาตรา ๘๔ ในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเลือกตั้งถึงร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดแล้ว หากมีความจำเป็นจะต้องเรียกประชุมรัฐสภาให้ดำเนินการเรียกประชุมรัฐสภาได้โดยให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วย สมาชิกเท่าที่มีอยู่แต่ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ครบตามจำนวนตามมาตรา ๘๓ โดยเร็ว

ในกรณีเช่นนี้ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่

ประธาน : ท่านประพันธ์ช่วยฉีกหมวดสภาผู้แทนราษฎรนี้ไปให้เมธาเขาช่วยดูที่หนึ่งว่าที่เราเขียนไว้แล้วขั้นตอนที่เขาทำมานี้เราเปลี่ยนระบบเขาไปนิดหน่อย เราตั้งใจจะไม่ให้เขาทยอยประกาศ เราตั้งใจจะให้เขาประกาศทีเดียวเมื่อเขาทำพร้อมแล้วเขาจะได้ไม่ต้องไปนั้นขั้นตอนที่เราเขียนไว้มีมันครบถ้วน หรือขาดตกบกพร่องอย่างไรให้เขาช่วยอ่านและช่วยดูแล้วกลับมาบอกเราอีกทีหนึ่ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผมก็บอกให้ทาง กกต. เขาดูในภาพรวมไว้แล้ว

ประธาน : แต่เขายังไม่เห็นอันนี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่ประชุมปรึกษากันก็จะคล้าย ๆ อย่างนี้ รายงานจะส่งให้เขาดูอีกทีหนึ่ง

ประธาน : แต่เขายังไม่เห็นร่างที่เราเขียน

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็คุยกันอยู่ครับ แต่จะไม่เห็นตัวรายละเอียด

ประธาน : ถ้าลงรายละเอียดแล้วเราอาจจะเขียนไม่ครบ เพราะเราไม่เคยรู้ให้เขา ช่วยดูให้หน่อย เพราะผมกำลังตะหงิด ๆ อยู่ว่าคล้าย ๆ มันขาดอะไรไปอย่างหนึ่งเกี่ยวกับวิธีการประกาศการเลือกตั้ง ซึ่งมันจะยังไม่สอดคล้องกับมาตรา ๘๔ ที่บอกว่าถึงร้อยละ ๙๕ นี้ เพราะมาตรา ๘๔ นี้เราจะเขียนบอกว่าถ้ามันได้ถึงร้อยละ ๙๕ จำเป็นจะต้องเปิดสภาให้เปิด แต่ไม่แน่ใจว่าเราเขียนไว้ที่ไหนที่ว่าจำเป็นมันอย่างไร ถึงตอนไหน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็ในการเรียกประชุมสภาครั้งแรก

ประธาน : อันนั้นเราก็เปลี่ยนแล้วด้วย และเรียกประชุมสภาเราบอกว่าให้เรียกประชุมรัฐสภาภายใน ๕ วันนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้ง ซึ่งเรามีความหมายว่าให้กรรออกจนหยุดสุดท้ายแล้วแกค่อยประกาศผลการเลือกตั้ง แต่ที่นี้ช่วงนี้เรากำหนดไว้ที่ไหน อย่างไร ไม่ใช่ไปนั่งรออยู่ปีหนึ่งแล้วยังไม่ประกาศ เราคคล้าย ๆ มันมีบอกว่า ๓๐ วัน ถ้าจำเป็นจะต่อได้อีก ๑๕ วัน แต่ไม่แน่ใจว่าที่เราเขียนนี้ sequence มันเป็นอย่างที่เราว่าไหม เพราะมันเขียนอ่าน ๆ ไปมันก็จะจินตาคอนปฏิบัติเขาอ่านแล้วก็อาจจะรู้อย่างนี้เขาขาดเครื่องมืออะไรไปหรือเปล่า มาตรา ๘๕

เลขาธิการ : มาตรา ๘๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบางเขตเลือกตั้งให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละหนึ่งคน และผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้คนละหนึ่งคะแนน โดยจะลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดหรือจะลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเลยก็ได้

ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนสูงสุด และมีคะแนนสูงกว่าคะแนนที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้รับเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการสมัครรับเลือกตั้ง การออกเสียงลงคะแนน การนับคะแนน การรวมคะแนน การประกาศผลการเลือกตั้ง และการอื่นที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประธาน : ตัวนี้ในส่วนที่เพิ่มขึ้นมาที่ไม่เคยมีเลยก็คือ จะต้องชนะคนที่ vote no ถ้ามว่าทำไมถึงต้องชนะคนที่ vote no คำตอบก็คือว่าเราเพิ่มสิทธิของประชาชนให้มากขึ้น แต่ก่อนนี้ประชาชนมีสิทธิไปเลือกคนที่พรรคการเมืองส่งให้โดยไม่มีทางปฏิเสธต้องเลือกคนใดคนหนึ่งคราวนี้เราให้สิทธิเพิ่มขึ้นว่าเขาปฏิเสธได้ด้วย เพราะฉะนั้นพรรคการเมืองก็ต้องระมัดระวังในการเลือกคน ไม่ใช่เอาเสาไฟฟ้าไปลง เพราะเขามีสิทธิปฏิเสธ และถ้าเขาพร้อมใจกันปฏิเสธก็แปลว่าพรรคการเมืองเหล่านั้นจะตกหมด ซึ่งสิทธิอันนี้เป็นสิทธิที่ผมคิดว่าเป็นสิทธิที่สำคัญและ

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

พรรคการเมืองเขาโอเค เขาคงไม่ค่อยชอบ แต่ประชาชนน่าจะชอบ และถ้าถามว่าที่ไหนมีไหมในโลก อาจจะไม่มีก็ได้ มีไหมเจษฎ์

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : มีเยอะครับ

ประธาน : ที่ชนะ vote No นี่นะ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : จริง ๆ แล้วในบรรดาประเทศที่ใช้ระบบว่าผู้แทนจะต้องได้คะแนนเกินร้อยละ ๕๐ ของเขตทั้งหมดก็คือเป็นระบบแบบนี้โดยอัตโนมัติเลยครับ

ประธาน : ก็โอเค ไม่ป่าเถื่อน

เลขานุการ : มาตรา ๘๖ การกำหนดจำนวนผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดควรจะมี และการแบ่งเขตเลือกตั้งให้ดำเนินการตามวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้จำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งเฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามร้อยห้าสิบคน จำนวนที่ได้รับให้ถือว่าเป็นจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(๒) จังหวัดใดมีราษฎรไม่เกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนตาม (๑) ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน โดยให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง

(๓) จังหวัดใดมีราษฎรเกินจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(๔) เมื่อได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดตาม (๒) และ (๓) แล้วถ้าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ครบสามร้อยห้าสิบคนจังหวัดใดมีเศษที่เหลือจากการคำนวณตาม (๓) มากที่สุดให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นหนึ่งคน และให้เพิ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษเหลือจากการคำนวณนั้นในลำดับรองลงมาตามลำดับจนครบจำนวนสามร้อยห้าสิบคน

(๕) จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้หนึ่งคนให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมี โดยแบ่งเขตพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องจัดให้มีราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน

มาตรา ๘๗ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต้องเป็นผู้ซึ่งพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกส่งสมัครรับเลือกตั้ง และจะสมัครรับเลือกตั้งเกินหนึ่งเขตมิได้

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

เมื่อมีการสมัครรับเลือกตั้งแล้วผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองจะถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เฉพาะกรณีผู้สมัครตาย หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามและเป็นกรณีที่เปลี่ยนแปลงก่อนวันปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อีกฉบับผมนะครับ และเป็นการถอน

เลขานุการ : อันนี้เปลี่ยนเมื่อคืน

ประธาน : มีอะไรไหมครับ ต่อไป

เลขานุการ : มาตรา ๘๙ ในการเลือกตั้งทั่วไปให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีไม่เกินสามรายชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวให้ประชาชนทราบ และให้นำความในมาตรา ๘๗ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

พรรคการเมืองจะไม่เสนอรายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้

ประธาน : มาตรา ๘๗ วรรคสอง เห็นเขา note ลายมืออาจารย์อุดมไปเยอะหลายมาตราบอกว่าควรเขียนใหม่ ควรเรียงลำดับใหม่ ที่นี้เราเดาใจไม่ถูกไม่รู้ว่าจะให้เรียงอย่างไร ถ้าเจอตรงไหนที่รู้สึกว่ามันสำคัญที่สมควรจะต้องเปลี่ยนช่วยบอกด้วย จะให้เรียงอย่างไร เพราะเดาใจไม่ถูก ก่อนการรับสมัคร หรือก่อนวันปิดการรับสมัคร

เลขานุการ : ก่อนปิดการรับสมัคร

ประธาน : ก่อนวันปิดการสมัครอันนี้ ในนี้ไม่มีวัน

นายอัชพร จารุจินดา : เข้าใจที่เราคุยกันน่าเป็นก่อนการปิดรับสมัคร เพราะว่าคำถามว่าวันปิดรับสมัครนี่คือวันสุดท้าย หรือวันถัดจากวันสุดท้ายนี้

ประธาน : ก่อนปิดการรับสมัคร อันนั้นไม่มีวัน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ภายในวันปิดการรับสมัคร ภายในวันนั้นยังได้ใช้ไหมครับ

ประธาน : ยังได้ ถ้าอย่างนั้นก็ต้องก่อนปิดการรับสมัคร เพราะว่าบอกก่อนวันปิดการรับสมัครนี้สภาเขาจะแปลว่าวันสุดท้ายสมัครไม่ได้

นายภัทระ คำพิทักษ์ : มาตรา ๘๙ นี้วันก่อนมีพวกประชาธิปไตยเขาแสดงความกังวลมา คือเขาไม่เห็นด้วยกับมาตรานี้ เขาก็ให้เหตุผลอยู่เรื่องว่ามันอาจจะมีหลายเหตุการณ์

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริรัตน์ ๕/๕

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ที่จะทำให้รายชื่อนี้มันไม่พอ ที่นี้ผมว่าถ้าเรายืนยันสิ่งนี้เราน่าจะพิจารณาว่า ๓ นี้มันจะพอหรือเปล่า
หรือว่าเราจะกลับไปเอา ๕

ประธาน : นั่นสิ เดิมเราให้ ๕ เขาก็ว่าเราให้มากไปจะไปหาที่ไหนมา เราก็บอกว่า
จริง ๆ แล้วนี้เราให้ไม่เกิน ๕ จะ ๑ ก็ได้ เขาก็ว่าเขาบอกให้ลดมาเหลือ ๓ เราก็ลดมา ๓ ตอนนีเริ่ม
รู้แล้วใช่ไหมว่ามันจะไม่พอ เริ่มรู้แล้วว่าทำไมเราถึงให้ ๕

- ๖/๑

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ศิริวรรณ ๖/๑

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ผมขออนุญาตท่านประธานครับ ที่จริงมันมี ๒ แหล่งนะครับ โพลส่วนใหญ่ที่เราไปถามบอกว่า ๓ นะครับ (off record)

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ ผมว่ามันมี ๒ ประเด็นคือว่าเขาคงไม่เห็นด้วยอยู่แล้ว ถ้าเราไปเพิ่มเป็น ๕ มันยังเป็นปัญหาของเขาคือเขาก็ยังตีกันเยอะ แต่พอประเด็นที่ ๒ คือว่าถ้าเราจำกัดไว้มันเกินไปแล้วมันมีอุบัติเหตุทางการเมืองนะครับ เช่นว่ามีใครขาดคุณสมบัติไป เพราะที่เรากำหนดไว้มันจัดการกันได้ง่ายขึ้นใช่ไหมครับ มีใครขาดคุณสมบัติตกเครื่องบินตายพร้อม ๆ กัน อะไรอย่างนี้นะครับ หรือว่าโดนก่อการร้ายไปอย่างนี้ครับ แต่ว่าเขามีความจำเป็นเพราะว่าเขาเป็นพรรคใหญ่ที่ต้องจัดตั้งรัฐบาลอยู่ ผมว่ามันก็น่าคิดเหมือนกันว่า ๓ คนมันจะน้อยไปหรือเปล่า

ประธาน : เขาก็ต้องไปหาตัวที่เป็นนายกรัฐมนตรีจากพรรคอื่น

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ผมว่าเราไม่ควรคิดถึง ๒ พรรคนั้น เราควรคิดถึงพรรคอื่น ๆ ด้วย พรรคเล็กพรรคน้อยเขาจะหาคนมาได้อย่างไร ๕ คน เราคิดอยู่จำกัดแค่ ๒ พรรคมันไม่เป็นธรรม

ประธาน : (off record) เราเปลี่ยนจาก ๕ มา ๓ แล้ว ขึ้นเปลี่ยนกลับไป ๓ ไปเป็น ๕ อีก คนเขาก็จะว่าเอาได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อาจารย์ชาติชาย ผลโพลเป็นอย่างไรครับ

ประธาน : โพลว่า ๓

นายประพันธ์ นัยโกวิท : จำนวนผลโพล ๓ นี้ก็เปอร์เซ็นต์ครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เตี่ยวนะครับ ผมต้องเช็คดูนะครับ ขออนุญาตแป็บเดียวนะครับ

ประธาน : ๔๐ เปอร์เซ็นต์ กับ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ หรืออะไรนี้ แต่มากกว่าเพื่อน จุดนี้คือจุดที่เขาตีเสมอว่าเราปูทางให้คนนอก เขาก็ต้องยืนยันหัวชนฝาว่าคนที่เลือกนั้นคือพรรคการเมืองเป็นคนเลือก แล้วถามเหตุผลว่าทำไมเราถึงไม่บังคับไว้เสียตั้งแต่แรกว่าต้องเป็นคนที่เป็น ส.ส. คำตอบของเราก็คือว่าเราให้ประกาศรายชื่อตั้งแต่วันสมัคร เพราะฉะนั้นในวันสมัครมันยังไม่มี ส.ส. มันจะไปรู้ได้อย่างไรว่าใครเป็นหรือไม่เป็น ส.ส. อย่าไปนึกว่าคนที่อยู่ในบัญชีรายชื่อแล้วจะได้เป็น ส.ส. เพราะถ้าพรรคคุณเกิดได้คะแนนเขตสูงกว่า popular vote บัญชีพรรคคุณหายหมดเลย คุณไม่ได้เป็นเลยสักคน คุณจะยิ่งลำบาก คุณจะตายทั้งยวง

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตเรียนข้อมูลจาก นิต้าโพลนะครับ เพื่อให้เห็นภาพชัดทั้งคำถามที่เราถามไปทั้งหมด ๘๘ เปอร์เซ็นต์ เห็นด้วยว่าสมควรให้พรรคการเมืองประกาศรายชื่อผู้ที่พรรคเสนอเป็นนายกรัฐมนตรีให้ทราบนะครับ อันนี้ ๘๘ เปอร์เซ็นต์ เห็นด้วยนะครับ พอมาพูดถึงจำนวนว่าควรจะเสนอให้ประชาชนรู้จักคนนะครับ ๓๘ เปอร์เซ็นต์บอกไม่เกิน ๑ คน ๓๗ เปอร์เซ็นต์บอกว่าไม่เกิน ๓ คน มีเพียง ๑๐ เปอร์เซ็นต์บอกว่าไม่เกิน ๕ คนครับ เพราะฉะนั้นก็มี ๓ ลงมานี้เยอะนะครับ แล้วก็อีกอันหนึ่งว่าบุคคลที่พรรคควรเสนอเป็นนายกรัฐมนตรี ๕๒ เปอร์เซ็นต์บอกว่าเป็น ส.ส. เป็นผู้สมัครหรือไม่สมัครก็ได้ครับ นี่ก็คือเขาก็เปิดกว้างครับ

ประธาน : คือความรู้สึกของคนที่เกิดกันคนที่ไม่ใช่เป็น ส.ส. มันเปลี่ยนแปลงไปแล้ว มันยังเหลือแต่สื่อที่ยังยึดเรื่องนี้อยู่ แต่พรรคผมคิดว่าเขาไม่ได้ตั้งใจ แต่ว่าเขารู้ว่าจุดนี้คือจุดขายได้ เขาก็หยิบขึ้นมา แต่จุดสำคัญของเราคือต้องการให้ประชาชนได้รู้ก่อนว่าใคร

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ผมขออนุญาตพูดนะครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : พรรคสองผมไม่เห็นด้วยเลยครับ ผมดูหลายครั้งแล้ว ผมก็ยังไม่เห็นด้วยอยู่ตลอด ผมว่าถ้าเราเจตนาจะให้เขาแจ้งชื่อเราก็น่าจะใช้คำว่า ให้ อยู่แล้ว ไม่น่าจะมีพรรคสองนะครับ คืออย่างน้อย ๑ รายชื่อ แต่ไม่เกิน ๓ รายชื่อ ทุกคนก็ต้องมีแนวปฏิบัติที่เป็นอย่างเดียวกัน ทีนี้ถ้าเราไปเปิดช่องให้เขาไม่เสนอรายชื่อ ผมว่าดูอย่างไร ๆ อยู่ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เขาไม่ได้อะไร ไม่ได้สิทธิพิเศษ เขาไม่เสนอก็คงแปลว่าพรรคเขาจะไม่เป็นรัฐบาล หรือเป็นรัฐบาลแล้วก็ไปเอาจากคนอื่นมา เพราะว่าเรากลัวว่าเหมือนกับจะไปบังคับพรรคเล็กว่าจะต้องไปดิ้นรนหามาในขณะที่เขาเองเขาก็บอกว่าเขาไม่ เขามองดูแล้วพวกนั้นใครก็ได้สำหรับเขา แล้วการที่ไม่เสนอ ผมคิดว่าเป็นเรื่องเสียเปรียบของเขาเอง คนก็จะเลือกน้อยลง ยังมีอะไรอีกไหมครับ มาตรา ๘๙ ต่อไปครับ

เลขานุการ : มาตรา ๘๐ การเสนอชื่อบุคคลตามมาตรา ๘๙ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องมีหนังสือยินยอมของบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อ โดยมีรายละเอียดตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

(๒) ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่จะเป็น รัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๒ และไม่เคยทำหน้าที่สื่อยินยอมให้พรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้งคราวนั้น

การเสนอชื่อบุคคลใดที่มีได้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าไม่มีการเสนอชื่อบุคคลนั้น

ประธาน : มิได้เป็นไปตาม เราพูดขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อ โอเคครับ ไปได้แล้วครับ

เลขานุการ : มาตรา ๙๑ พรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบ แบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้มีสิทธิ ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้

การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคการเมืองจัดทำบัญชีรายชื่อ พรรคละหนึ่งบัญชี โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งของแต่ละพรรคต้องไม่ซ้ำกัน และไม่ซ้ำกับรายชื่อ ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยส่งบัญชีรายชื่อดังกล่าวให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

การจัดทำบัญชีรายชื่อตามวรรคสอง ต้องให้สมาชิกของพรรคการเมืองมีส่วนร่วม ในการพิจารณาด้วย โดยคำนึงถึงผู้สมัครจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ส่วนนี้พอดีเมื่อบายผมได้คุยกับมงคล เขาก็มีความเห็นมา ที่น่าสนใจเหมือนกันครับ คือเขาบอกว่ามันไม่ต้องเขียนก็ได้ว่าพรรคการเมืองใดส่งผู้สมัคร รับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และให้มีสิทธิส่งผู้รับสมัครแบบ party list คือว่าถ้าไม่ส่ง มันก็ไม่มีคะแนนมาอยู่แล้วครับ

ประเด็นที่ ๒ คือเขาบอกว่าสิ่งที่น่าจะกำหนดมันน่าจะกำหนดในลักษณะที่ ถ้าส่งแบบเขตน่าจะไปบังคับให้มันส่งทุกภาคอย่างนี้ น่าจะเป็นประโยชน์กว่าไหม เพื่อที่มันจะได้ ไม่เป็นพรรคการเมืองของพรรคใด ภาคใดภาคหนึ่ง คือต้องส่งครบทุกภาค แต่ไม่จำเป็นที่จะต้อง ไปเขียนว่าถ้าไม่ต้องส่งเขตแล้วถึงจะมีสิทธิให้ส่ง party list ได้อย่างนี้ครับอาจารย์

ประธาน : เขามาพูดกับผมเหมือนกัน ตอนที่ฟังกับเขาก็รู้สึกเข้าใจเค้าครับ แต่พอมาคุยแล้ว ถ้าเราไม่เขียนเลยมันก็จะมีคนส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อโดยไม่ส่งเขต แล้วมันจะเกิดปัญหาว่าแล้วเราจะเอาเบอร์ให้เขาอย่างไร เดี่ยวเขาก็จะเรียกร้องเบอร์ขึ้นมา กกต. จะลำบาก เพราะในระบบของเราเบอร์มันจะได้แต่เฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขต

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

บัญชีรายชื่อไม่มีเบอร์ แต่พอเขามาส่งบัญชีรายชื่อเฉย ๆ แล้วก็บอก กกด. เอาเบอร์มา ก็จะเป็นปัญหา
เขาบอกมันไม่จำเป็น แต่ว่าเราดู ๆ แล้วมันน่าจะจำเป็น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผมว่าจำเป็นต้องเขียน มาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง
เพื่อความชัดเจนนะครับ

ประธาน : ใช่ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในบางประเทศที่ใช้ระบบคล้าย ๆ เรา ใช้บัตรเลือกตั้งใบ
เดียว อย่างเช่นประเทศเม็กซิโก อันนั้นบังคับเลยว่าคุณต้องส่ง ส.ส. เขต อะไรอย่างนี้
คล้าย ๆ ตามภาคหรืออะไรครับ แต่ของเราคงไม่น่าจะไปเขียนครับ

ประธาน : เราไม่ได้บังคับพรรคการเมืองให้ต้องส่ง จดทะเบียนไว้เฉย ๆ ก็ได้
แต่ว่าในกฎหมายพรรคการเมืองบอกว่าถ้าไม่ส่ง ๒ ครั้งยุบใช่ไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ใช่ครับ ในการเลือกตั้งทั่วไปนะครับ ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๓๔
บังคับให้ต้องส่ง ส.ส. เขต ๑ ใน ๓ ใช่ไหมครับ ปี ๒๕๓๔ บังคับเลย

ประธาน : นั่นสิ ตอนนั้นถึงได้เขียนว่าเสร็จแล้วห้ามถอน คราวนี้ที่จะบังคับให้
ส่งทุกภาคมันก็ดีสำหรับในแง่ของพรรคใหญ่ แต่ตอนนี้คนเขาก็หาเราว่าระบบนี้จะทำให้พรรคเล็ก
โตยาก ถ้ายิ่งไปบังคับอย่างนั้น พรรคเล็กยิ่งไม่ใช่โตยาก จะเกิดไม่ได้ เพราะฉะนั้นมันอาจจะต้อง
ไปตามสถานะ มันก็อาจจะสร้างความนิยมจากภูมิภาค ภาคใดภาคหนึ่งไปก่อน แล้วมันก็ค่อย ๆ
เจริญเติบโตขึ้นในที่หลัง มันอาจจะเกิดขึ้นที่ภาคกลางแล้วมันก็ขยายไป ซึ่งส่วนใหญ่พรรคต่าง ๆ
มันก็จะเกิดแบบนั้น แม้กระทั่งพรรคประชาธิปัตย์ก็เกิดจากภาคกลางก่อน ก็ต้องทิ้งสิทธิให้เขาไว้
อันนี้ก็เป็นอย่างที่เรารู้สึกถึงชายและหญิง ไปได้ไหมครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : อาจารย์ครับ พรรคสามนี้แค่สมาชิกพรรค ไม่จำเป็นต้องเป็น
สาขาพรรคใช่ไหมครับ ถูกต้องแล้วนะครับ

ประธาน : ใช่ เพราะเราไม่ได้ล้วงลงไปในองคาพยพเขา มาตราไหนที่เราบอก
การเลือกตั้งทั้งหมดให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ

เลขานุการ : มีไว้ ๒ ที่ ในมาตรา ๘๕ วรรคสุดท้ายก็มี

ประธาน : ไป มาตรา ๙๒

เลขานุการ : มาตรา ๙๒ การคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ
ของแต่ละพรรคการเมือง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยห้าร้อย อันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต จำนวนที่ได้รับให้ถือเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้

(๓) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองพึงจะมีได้ ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ

(๔) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีตาม (๒)

(๕) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดตายภายหลังวันปิดรับสมัครรับเลือกตั้ง แต่ก่อนหรือในวันเลือกตั้งให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (๑) และ (๒) ด้วย

การนับคะแนน หลักเกณฑ์และวิธีการการคำนวณ การคิดอัตราส่วน และการประกาศผลการเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประธาน : อันนี้ก็เขียนเหมือนกัน ความตรงนี้ เมื่อที่มาตราอะไรนะครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริวรรณ ๖/๖

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

เลขานุการ : มาตรา ๘๕ วรยศสาม

ประธาน : ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ เขียนไม่เหมือนกัน เอาอย่างไร
ไม่เหมือนกัน

เลขานุการ : เดิมท่านบอกว่าอันนี้เฉพาะสัดส่วน เราแยกเขียนคนละมาตรา

ประธาน : ไม่ใช่ ๆ อันนี้ ตามที่บัญญัติไว้ อันนั้น ตามพระราชบัญญัติ จะเอาอันไหน

เลขานุการ : ตามที่บัญญัติไว้

ประธาน : มันจะมีหลายแห่งนะ ให้ใครไปไล่ที่ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ
มันก็น่าจะสันติ หรืออย่างไร

เลขานุการ : ข้างในมันตามที่บัญญัติไว้ใน

ประธาน : ที่บัญญัติไว้ใน มันยาว เอาให้สั้นดีกว่ากระมังครับ ตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญ ไปมาตรา ๙๓

เลขานุการ : มาตรา ๙๓ เขตเลือกตั้งที่ไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใดได้รับ
คะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในเขตเลือกตั้งนั้น ให้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ และมีให้นับคะแนนผู้ที่สมัครแต่ละคนได้รับไป
ใช้ในการคำนวณตามมาตรา ๙๒ ในกรณีเช่นนี้ ผู้สมัครทุกรายนั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
ในการเลือกตั้งที่จัดขึ้นใหม่ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการรับสมัคร
ผู้รับสมัครรับเลือกตั้งใหม่

ประธาน : อ้อพร อันนี้ต้องเขียนเป็นลักษณะต้องห้ามด้วยไหม หรือถือว่าเป็น
บทบัญญัติพิเศษ

นายอัคร จารุจินดา : น่าจะเป็นลักษณะบทบัญญัติเฉพาะ เพราะถ้าเป็นลักษณะ
ต้องเขียนลักษณะต้องห้ามมันเป็นเรื่องทั่วไปครับ แต่อันนี้มันเฉพาะคราว

ประธาน : เฉพาะคราวนั้น

นายอัคร จารุจินดา : ครับ

ประธาน : สมมุตินะครับ สมมุติว่าคราวที่ ๒ ไม่มีใครได้อีก ก็ต้องเลือกใหม่
คราวที่ ๓ พวกนี้ลงได้ไหมครับ เพราะครั้งที่ ๒ ไม่ได้ลง เพราะถูกห้ามใช้ไหม แล้วพวกที่ลงตันแพ้อีก
ก็ต้องจัดครั้งที่ ๓ ทีนี้ถามว่าคนที่ถูกห้ามครั้งที่ ๒ มันจะมาครั้งที่ ๓ ได้ไหม มันก็ไม่ควรนะครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ศิริวรรณ ๖/๗

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ผมขออนุญาต ถ้าไม่ได้ห้ามมันก็ต้องลงได้สิครับ
ถ้าเราไม่ได้เขียนห้ามไว้เขาก็ต้องลงได้ เขาก็ต้องเถียงเราแบบนี้ครับ ขอขอบคุณครับ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ขออนุญาตครับ ท่านประธานครับ ถ้าโหดจริง ๆ ก็คือ
คนที่ลงไปรอบก่อนหน้านั้นแล้วแพ้คะแนน ไม่เลือกใคร ก็ต้องไปลงในคราวเลือกตั้งคราวต่อไป
ที่เป็นอีกสมัยหนึ่งเลยครับ อันนั้นถ้าโหดจริง ๆ นะครับ ก็ไล่ไปเรื่อย ๆ ครับ ต้องส่งคนใหม่ลงมา
เรื่อย ๆ ครับ

ประธาน : คือให้เห็นอิทธิฤทธิ์ของราษฎรว่าผลจะมีคือเขาไม่เอาแล้วก็คัดออกเลย
เชิญครับ

นายเจียรชัย ณ นคร : ท่านประธานครับ คือในมาตรา ๙๓ บอกว่าไม่ให้นำไปใช้
ในการคำนวณตามมาตรา ๙๒ ประเด็นคือการคำนวณตามมาตรา ๙๒ ยังดำเนินการอยู่ใช่ไหมครับ
ทีนี้ถ้าสมมุติมันมีกรณีที่มาตรา ๙๓ หลายรายทีเดียว ยกตัวอย่างเช่นถ้าเขตนั้นประมาณ
๒๐ เขตต่าง ๆ เหล่านี้ มันจะกระทบการคำนวณอะไรพวกนี้ไหมครับ

ประธาน : อยู่ที่มาตรา ๙๓/๑ มันจะมีกรณีเยอะ ที่ยังเอามาคำนวณไม่ได้
ไปเขียนรวมไว้มาตรา ๙๓/๑ ครับ

นายเจียรชัย ณ นคร : โอเคครับ

ประธาน : คราวนี้ถ้าเราใช้คำนี้ละ ผู้สมัครทุกรายนั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งนั้นอีก วันหลังพอพวกนั้นไปตายแล้วมาซ่อมใหม่ก็ได้แล้ว ไปทำความเข้าใจ
ความชอบแล้วคนอาจจะเริ่มรักขึ้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เห็นอย่างนี้คนที่ยังไม่ชนะ no vote ชุดนั้น
ลงก็ครั้งก็ได้ ต้องห้าม

ประธาน : สำหรับการเลือกตั้งทั่วไปอีกครั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในครั้งถัดนี้ครับ

ประธาน : จะต้องเลือกก็ครั้งก็แล้วแต่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็ลงไม่ได้

ประธาน : ลงไม่ได้ แต่ว่าถ้ามีคนได้ไปเสียแล้ว แล้วมันไปตายที่หลัง มาเลือกตั้งซ่อม
ลงได้ ก็ไม่ได้ตำหนิอะไรนักหนา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริวรรณ ๖/๘

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผมเป็นห่วงอีกอย่างเดี๋ยวว่ามันจะเลือกไม่ได้ ถ้าเกิดมีการ anti การเลือกตั้งมันก็ไม่ได้ไปเรื่อย

ประธาน : มันก็เป็นอิทธิฤทธิ์ของประชาชนที่ต้องยอมรับ จะจัดการอย่างไรก็จัดการ เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ท่านประธานครับ พอดีตรงมาตรา ๙๒ ก่อนพรรคสุดท้ายที่บอกว่า ในกรณีและผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดตายภายหลังวันปิดรับสมัครเลือกตั้งแต่ก่อนหรือในวันเลือกตั้งให้นำคะแนนอะไรอย่างนี้นะครับ ถ้าเกิดเขาตายหลังนับคะแนนแต่ยังไม่ประกาศผลนี้เราทำอย่างไรครับ เพราะคราวนี้เราจะประกาศผลกันรอบเดียวเลยใช่ไหมครับ

ประธาน : ครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : คราวนี้คนที่ตายหลังจากที่นับคะแนนเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ประธาน : ก็มานับครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ก็เอาคะแนนนั้นมา เขาจะเป็น ส.ส. ใหม่ครับ

ประธาน : เป็นครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : แล้วก็ต้องจัดเลือกตั้งใหม่หรือเปล่าครับ

ประธาน : ก็ต้องจัด เป็นการเลือกตั้งซ่อม

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ก็แปลว่าคะแนนอันนั้นก็ยังไม่เอามานับใช่ไหมครับ เพราะต้องเลือกตั้งใหม่

ประธาน : ไม่ ๆ ก็นับสำหรับครั้งนั้นไปแล้ว เลือกตั้งซ่อม เพราะเหตุตายเราไม่เอามานับแล้ว เรานับสำหรับคนนั้นไปแล้ว

นายศุภชัย ยาวะประภาส : โอเคครับ

ประธาน : แต่ที่นี้ที่ก่อนหรือในวันเลือกตั้ง ถ้าก่อนวันเลือกตั้ง ส.ส. เขตไม่มีใช้ใหม่ มันไม่เกิด

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็ไม่ได้ ส.ส. เขต แต่ยังไม่เอาคะแนนไปรวมเป็น ส.ส. บัญชีรายชื่อ

ประธาน : แล้วก็ไปเลือกตั้งซ่อมใหม่หรืออย่างไร อย่างนั้นเขาเรียกเลือกตั้งอะไร คนนั้นก็ไม่ได้ใช้ใหม่ ก็ไม่มีสิทธิ แต่คะแนนส่วนนี้จะเอามารวมที่พรรคให้ โอเคครับ แต่ถ้าตายหลัง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริวรรณ ๖/๙

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

วันเลือกตั้ง ต้องวันเลือกตั้งใช้ไหม ถ้าตายก่อนบ่ายสามโมงครึ่งยังไม่ได้ ส.ส. พอหลังบ่ายสามโมงครึ่ง
เป็น ส.ส. ไหม ในวันเดียวกันนะครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เป็น ส.ส. ครับ คือถ้าประชาชนไปลงคะแนนแล้ว
แล้วเกิดตายปั๊บ เดินออกจากคูหา ปิดหีบแล้วโดนยิงตาย เป็นนะครับ

- ๗/๑

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

อัมพา ๗/๑

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : แต่เราจะขยายเวลา

ประธาน : คือวันเวลาลงคะแนน กกต. เขาตกลงแล้วว่า จะเปลี่ยนจาก ๑๕.๓๐ นาฬิกา เป็นเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกาหรือเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา จริง ๆ ไม่ควรเกินเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา เพราะว่างานเลิกเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา ไปลงคะแนนได้ พอหลังจากนั้นแล้วจะมีมติ เชิญครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ขออนุญาตครับ ไปตรงครั้งนั้นถ้าเราเขียนให้ชัดว่า ทัวไปที่เคยสมัครไว้แล้ว อีก ได้ไหมครับ จะได้ไม่ต้องตีความว่าไม่เกินครั้งนั้น

ประธาน : การเลือกตั้งทั่วไป

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ที่เคยสมัครไว้ ที่หมายความว่าที่เขาเคยสมัครไว้แล้ว ที่เขาได้ลงสมัครไว้แล้ว

ประธาน : แล้วมันจะเปลี่ยก

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ที่เขาได้ลงสมัครไว้ ที่เคยสมัครไว้

ประธาน : เฉพาะเลือกตั้งทั่วไปครั้งนั้นหรืออย่างไร เฉพาะครั้งนั้น

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : เฉพาะครั้งนั้นนะ

ประธาน : ครับ อันนี้เรายอมให้แม้กระทั่งพวคนที่ได้รับเลือกมาแล้วลาออก อันนี้ก็เข้าไปแทนที่ได้ เอาเท่านั้นนะ แต่ว่าคุยกันไปก่อนปรึกษากันไปก่อน จริง ๆ จะแบ่งเป็น ๒ ทีม

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานให้บอยอยู่ก่อนแล้วอ่านเรื่อย ๆ ไป ถ้าตรงไหน ที่มีปัญหาเราก็ mark ไว้

ประธาน : จะได้ปรึกษาหารือเรื่องอื่น คุยกันไปยาว ๆ วางแผนการให้ดี ๆ ขอมอบให้ท่านสุพจน์ทำหน้าที่ประธานครับ

ประธาน (นายสุพจน์ ไข่มุกด์) : ครับ เดี่ยวเราหารือกันต่อนะครับเรื่องเกี่ยวกับ ประชาสัมพันธ์ แผนการที่วางประชาสัมพันธ์ สักพักหนึ่งนะครับ ท่านอัฐพรเสนอให้พักก่อน สัก ๑๐ นาทีเข้ามาใหม่ นะครับ เราจะได้คุยกันต่อเรื่องแผนงานประชาสัมพันธ์ครับ

พักประชุมเวลา ๑๖.๓๕ นาฬิกา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

อัมพา ๗/๒

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๖.๔๕ นาฬิกา

ประธาน : ผมขออนุญาตประชุมต่อครับ เรื่องประชาสัมพันธ์คืออยากจะทราบ เรื่องที่จะไปรับฟังความคิดเห็นแล้วก็ประชาสัมพันธ์ที่ต่างจังหวัด ๓ ครั้งนะครับ ที่นี้ต่างคนต่างไป ใช้ไหมครับหรืออย่างไรให้อาจารย์นิติพันธุ์ช่วยกรุณาหน่อยนะครับ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ผมขออนุญาตเรียนในลักษณะอย่างนี้นะครับว่า ในการรับฟังความคิดเห็นรอบหลังนี้จะมีทั้งหมด ๕ เวทีด้วยกัน โดยเป็นเวทีต่างจังหวัด ๓ เวที เวทีกรุงเทพฯ ๒ เวที ซึ่ง ๒ เวทีที่กรุงเทพฯ นั้นเป็นเวทีรวมเป็นเวทีใหญ่ ๑ เวทีในวันที่ ๑๐ กับวันที่ ๑๑ แล้วก็อีกเวทีหนึ่งนั้นสำหรับในกองทัพ ซึ่งจะอยู่ในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ นะครับ ในส่วนต่างจังหวัดนั้นก็จะมีจังหวัดเชียงใหม่ มีจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดสุราษฎร์ธานี หลักนั้นการรับฟังความคิดเห็นนั้นก็จะมีการลักษณะคล้าย ๆ กับ training for the trainer คือพูดง่าย ๆ ว่าคือ คนกลุ่มนี้จะเป็นคนที่จะไปกระจายเรื่องความเห็นหรือความเข้าใจในรัฐธรรมนูญต่อให้คนอื่นด้วย แล้วก็จะเป็นคนที่ทำเป็นวิทยากรในวันถัดมาตอนช่วงที่มีการแบ่งกลุ่ม ในวันเสาร์นั้นจะมี อาจารย์อุดมคือมีท่านนิวัติเป็นประธานในการกล่าวต้อนรับ ท่านอาจารย์อุดมและท่านอาจารย์เจษฎ์ จะเป็นคนขึ้นไปอธิบาย หลักนั้นอาจารย์อุดมเป็นคนอธิบายแต่ท่านอาจารย์เจษฎ์ก็จะเป็นตัวเสริม คือหมายความว่าคล้าย ๆ ลักษณะทำนองผู้ดำเนินการรายการซักถามกับอาจารย์อุดมต่าง ๆ เหล่านั้น แต่เรื่องสำคัญนั้นก็จะเป็น focus อยู่ในกลุ่ม ๙ เรื่องที่พวกเราได้พูดคุยเอาไว้ แต่ว่า วันอังคารที่ผ่านมาท่านเพ็ญพิภตร ซึ่งเป็นอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นนั้นได้กล่าวว่า คนต่างจังหวัดนี้จะค่อนข้างสนใจเรื่อง ส.ส. และ ส.ว. เพราะฉะนั้นใน ๒ เรื่องนี้ก็อาจจะ มีการอธิบายในรายที่มากขึ้นกว่าปกติโดยท่านอาจารย์อุดมและอาจารย์เจษฎ์จะช่วยกันกล่าวนำ

ส่วนวันอาทิตย์ก็จะเป็นวันที่ลักษณะรับฟังความคิดเห็นโดยแท้จริงนั้น อาจารย์อุดม ก็จะใช้เวลาประมาณสัก ๔๐-๔๕ นาทีในการอธิบายสรุปภาพรวมของร่างรัฐธรรมนูญทั้งหมด แล้วก็อาจจะมีการแยกหมวดต่าง ๆ หลังจากนั้นก็จะเป็นการแยกกลุ่ม ในครั้งนี้จะมีการแยกกลุ่ม ออกเป็น ๗ กลุ่มด้วยกัน โดยพิจารณาตามหมวดในรัฐธรรมนูญที่เราเขียนไว้ตั้งแต่หมวดแรก จนถึงหมวด ๑๓ เพียงแต่หมวดที่ ๑ หมวดที่ ๒ นั้นก็จะไม่ได้นำเข้าไปในการพิจารณา ทั้ง ๗ กลุ่มนั้น ก็จะเอาหมวดต่าง ๆ ที่เหลือ ๑๑ หมวดนั้นมากระจายกันให้ได้น้ำหนักที่ไม่ต่างกันมากนัก

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

เพื่อที่จะให้แต่ละกลุ่มนั้นได้เข้าไปหารือได้มีการพิจารณากันนะครับ และช่วงบ่ายก็จะเป็นเรื่องของการสรุปผลการรับฟังความเห็นโดยวิทยากรประจำกลุ่มนั้นเป็นคนสรุปเอง และงวดนี้ไม่ใช่ชาวบ้านขึ้นมาสรุป แล้วหลังจากนั้นประมาณเวลา ๑๕.๐๐-๑๕.๓๐ นาฬิกา ก็ปิดการสัมมนา แล้วก็หลังจากนั้นเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ก็เดินทางกลับกรุงเทพฯ flight ที่ไปนั้นก็เข้าใจว่าฝ่ายรับฟังความเห็นนั้นจะมีเอกสารให้ท่านกรรมการแต่ละท่านนั้นกรอกว่าจะไปในวันไหนคือจะไปทั้ง ๒ วันหรือไปวันอาทิตย์วันเดียว ในงวดนี้จะต่างกับงวดอื่นก็คือจะขอกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้นไปมากกว่าปกติ คือเนื่องจากการรับฟังความเห็นในครั้งนี้นักบ้านหรือคนที่เข้ามาให้ความเห็นอาจจะอยากคุยกับกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมากกว่าที่ฟัง facilitator หรือคนที่จากสถาบันพระปกเกล้ามาพูดหรือมาถามแต่เพียงอย่างเดียว ลักษณะเดียวกันรายละเอียดต่าง ๆ ก็อาจจะยังไม่เข้าใจเหมือนกับกรรมการร่างรัฐธรรมนูญโดยตรง เพราะฉะนั้นในจุดนี้ก็ประเด็นในการที่เราเองนั้นแต่ละคนนั้นอาจจะต้องรับผิดชอบในหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อที่จะเอาเวลาไปพูดคุยนั้นแยกห้องก็จะได้ประจำห้องนั้นเลย คือถ้าไม่อย่างนั้นจะกลายเป็นว่าทุกคนต้องตอบทุกเรื่องแล้วการตอบหรือการอธิบายนั้นมันอาจจะขัดแย้งกันก็ได้ ถ้าว่าทุกห้องนั้นใช้โจทย์เดียวกันทั้งหมด เพราะฉะนั้นด้วยรูปแบบที่กำหนดไว้ก็จะมีมีการแยกเรื่องหรือแยกหมวดแต่ละหมวดไปเลยอย่างเช่น หมวดสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของประชาชนก็อาจจะหมวดหนึ่ง เพราะฉะนั้นคนที่รับผิดชอบก็จะดูเฉพาะเรื่องหมวดนี้เลย ยังไม่ต้องไปให้น้ำหนักในการดูในหมวดอื่น ส่วนคนที่ทำเรื่อง ส.ส. ส.ว. การเลือกตั้งก็ดูเฉพาะหมวดเรื่องการเลือกตั้งนั้น เพื่อที่จะให้มีความชำนาญและมีความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่างท่องแท้ ประเด็นที่อาจจะมีความปัญหาสำหรับการไปรับฟังความเห็น โดยเฉพาะ ครั้งแรกที่จังหวัดเชียงใหม่ก็คือเรื่องของเอกสาร แต่เดิมนั้นเราคิดว่าอาจจะให้มีร่างรัฐธรรมนูญแจกให้กับผู้เข้าร่วมรับฟังความเห็น ผู้ร่วมให้ข้อคิดเห็นนั้น ซึ่งเดิมนึกว่าน่าจะเสร็จก่อนวันที่ ๒๙ แล้วก็อาจจะใช้เวลาวันที่ ๒๘ ไปถ่ายสำเนาหรือทำเป็นเล่มทั้งหมด แต่ปรากฏว่าที่คุยนั้นเข้าใจว่าเราจะเสร็จจริง ๆ นั้นน่าจะจะเป็นวันที่ ๒๙ โดยตรง ซึ่งเมื่อเป็นวันที่ ๒๙ นั้นก็ต้องเร่งถ่ายเอกสารในวันที่ ๒๙ นั้นเพื่อนำไปแจกจ่ายให้กับคนที่เขาร่วมสัมมนาในวันถัดไป

อีกประเด็นหนึ่งก็จะเป็นเรื่องเอกสารที่ฝ่ายสื่อเขาจัดทำ ซึ่งเข้าใจว่าคุณสุรางคณาที่ทำย่อ จึงมีลักษณะที่เป็น animation ต่าง ๆ เหล่านั้น อันนั้นก็ยังเป็นตัวหนึ่ง แล้วก็จะมีประเด็นที่คุณภักดิ์ได้พูดไว้ในคราวที่แล้วก่อนที่เราไปชะอำ ที่บอกว่าแบ่งเรื่องให้แต่ละคนนั้นไปทำ และในครั้งนั้นเราก็จัดทำลักษณะให้เหมือนกับ ๙ เรื่องด้วยกันนะครับ ตรงส่วนนั้นผมคิดว่าถ้าเป็นไปได้

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

อาจจะรบกวนคุณภัทรช่วย list รายชื่อกลุ่มแล้วก็คนที่รับผิดชอบเป็นอะไร แล้วก็สิ่งที่คิดว่า น่าจะต้องเอามาส่งให้ทบพวนนั้นจะเป็นทบพวนเมื่อไร ผมว่าเช้าที่สุดน่าจะเป็นวันจันทร์ที่ต้อง มาส่งให้คุณภัทรทั้งหมดแล้วก็รวบรวมดูแล้วก็อาจจะมีการถ่ายสำเนาแล้วก็ช่วยกลับไปให้ทุกคนดู แล้วก็วันอังคารก็มาสรุปกันอีกครั้งหนึ่ง คือผมคิดว่ามันน่าจะลงในลักษณะนี้ พุ่งนี้จริง ๆ คือ ถ้ากลุ่มคุณภัทรจะกรุณาคือลองคิดรูปแบบที่บอกว่าสรุปยอด ๓-๔ หน้านี่จะเป็นลักษณะรูปแบบไหน เป็น PowerPoint หรือว่าเป็นข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ เป็นลักษณะที่ต้องอ้างมาตราของอะไรใหม่ คือผมว่าทุกอย่างจะได้เป็น format เดียวกันถ้าไม่อย่างนั้นมันจะกลายเป็น format หลายรูปแบบ หรือไม่อีกทีหนึ่งถ้าไม่อย่างนั้นคุณภัทรรวบรวมเสร็จแล้วก็ค่อยมานั่งจัด format ซึ่งตรงนั้น จะลำบากคุณภัทรค่อนข้างเยอะ อันนี้ก็คงเป็นภาพสรุปคร่าว ๆ ที่คิดว่าจะดำเนินการในเวที ต่างจังหวัดที่ว่าไว้นะครับ

ประธาน : ตอนที่ขึ้นเวทีไปจะเป็นรูปแบบสัมมนาหรือว่าจะเป็นการบรรยาย หรือว่าเป็นการถามตอบ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ในวันเสาร์นั้นจะเป็นกึ่งบรรยายกึ่งโยนลูกกันนะครับ ระหว่างอาจารย์เชษฐากับท่านอาจารย์อุดม คือท่านอาจารย์อุฒมนั้นก็คงเป็นหลักในการที่จะ เป็นคนอธิบาย แต่ว่าบางทีท่านอาจารย์อุฒมบรรยายคนเดียวก็อาจจะเหนื่อยแล้วก็อาจจะลากยาว concentration ของคนอาจจะไม่มากพอครับ เพราะฉะนั้นก็อาจจะเป็นเรื่องอาจารย์เชษฐ ในการโยนลูก แต่ว่าในวันอาทิตย์เวลาที่แยกกลุ่มนั้น คือถ้ากลุ่มในแต่ละกลุ่มแต่ละหมวดนั้น สามารถไปใช้เวลาประมาณสัก ๑๕ นาทีไปอธิบายให้คนในห้องนั้นให้ทราบรู้ว่าเรื่องในหมวดที่อยู่ ในการรับฟังความคิดเห็นในห้องนั้น ๆ ขอบเขตหรือกรอบ ของรัฐธรรมนูญในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างไร ผมว่าก็จะทำให้คนที่มาให้ความเห็นนั้นมองภาพได้ชัดขึ้น และในขณะเดียวกันนั้น คือถ้าสมมุติว่ามีเอกสารของคุณสุรางคณาที่ช่วยทำขึ้นมาอันนี้อาจจะอธิบายหรือเล่าตามเอกสาร พวกต่าง ๆ เหล่านั้นก็อาจจะเป็นไปได้ด้วยเหมือนกันครับ

ประธาน : เจ้าหน้าที่มาเรามีจัดอยู่ที่โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการออกเป็นรูปแบบ ไหนครับ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ลักษณะนี้ก็คล้ายกับในต่างจังหวัด เพียงแต่ว่า วันที่ ๑๐ ก็จะเป็นกลุ่มของ facilitator ทั้งหลายที่จะเป็นคนที่เข้ามารับฟังรายละเอียดมากขึ้น เพียงแต่ผมคิดว่าในกลุ่มกรุงเทพฯ คนอาจจะค่อนข้างเยอะนะครับ แล้วก็ไม่แน่ใจว่าจะ

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ให้มีรายละเอียดที่มากขึ้นไปกว่าเดิมดีหรือเปล่า นะครับ ในวันหนึ่ง นะครับ ส่วนวันที่ ๒ ลักษณะ ก็ค่อนข้างคล้ายกัน เพียงแต่ว่าวันที่ ๒ ผมกำลังจะกราบเรียนท่านประธานนิดหนึ่ง ถ้ามท่านอาจารย์ มีชัยว่าท่านไปเป็นประธานในการสรุปหรือกล่าวเปิดที่มีลักษณะในเชิงสรุปด้วยนั้นให้คนที่เข้าร่วม สัมมนาฟังจะดีหรือเปล่า นะครับ ซึ่งท่านเองก็พยายามในการที่อยากจะให้มีส่วนร่วมในตรงส่วนนี้ อยู่เหมือนกันครับ

ประธาน : ก็ดีถ้าอาจารย์มีชัยไปสรุปเหมือนสรุปให้นักข่าวฟังอยู่ที่ชะอำ ก็ดีเหมือนกัน นะครับ สรุปในภาพรวมทั้งหมดเลย ผมว่ามีประโยชน์มากเลย แล้วก็ผู้สื่อข่าว เขาจะได้เอาไปเผยแพร่ต่อไปด้วยครับ เพราะช่วงนั้นเราคงจะทำทสรุปเกือบหมดแล้ว นะครับ ช่วงนั้น เพราะหลังวันที่ ๒๙ ไปก็เสร็จหมดแล้ว มีท่านผู้ใดมีอะไรชี้แจงหรือไม่ครับ เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : กราบเรียนท่านประธานและที่ประชุมครับ คือประเด็น ที่หารือกันค้างเอาไว้ผมว่าเราต้องปรับรูปแบบการทำงานของทีมคณะเรา นะครับ

ประเด็นที่เราต้องพิจารณากันวันนี้ที่ท่านประธานฝากไว้ ผมว่าเราจะปรับอย่างไร ซึ่งรบกวนท่านอาจารย์ศุภชัยช่วยด้วย นะครับ คือพวกเราในคณะรับฟังกับคณะประชาสัมพันธ์ เห็นตรงกันเพราะเท่าที่เคยไปประชุมร่วมกันมานะครับ เราเห็นว่าพออีกสักกระยะหนึ่งที่เราเอาทีม ชุดใหญ่เป็นทีม เป็นเหมือนยานแม่เอาไว้ นะครับ เสร็จแล้วจะต้องมีส่วนหนึ่งที่เป็นเหมือน war room ของเราขึ้นมาที่จะคอยคิดแล้วก็ เป็นฝ่ายเลขานุการให้กับทีมชุดใหญ่นี้ นะครับ ไปเตรียม งานต่าง ๆ ไปเตรียมทั้งแง่กลยุทธ์ เตรียมทั้งประสานงาน เตรียมจัดการในรายละเอียด ซึ่งผมคิดว่า ที่ผ่านมามีการตั้งคณะอนุกรรมการ ๓ ชุดที่เกี่ยวข้องกับในเรื่องนี้นะครับ คืออนุกรรมการของท่าน ภูมรัตน์ ทำเรื่องตัว graphics ทำเรื่องอะไรผลิตสื่อต่าง ๆ ตัวที่ ๒ ก็คือรับฟังความคิดเห็น ท่าน อาจารย์ธิดิพันธุ์เป็นประธาน ประชาสัมพันธ์ของท่านอาจารย์ชาติชายเป็นประธาน ทีนี้แต่ละคนก็ ยังมีแนวอยู่ครับ มีแนวของแต่ละอันอยู่ ทีนี้ถ้าเราควรจะมีชุดกลางมันเหมือนกับตัวทีมยุทธศาสตร์ แล้วก็รวมคิดให้กับชุดใหญ่คือรวมอันนี้ ๒-๓ อันเข้ามา ทีนี้ผมคิดว่าควรจะมีกรรมการชุดนี้เพื่อที่จะ ได้เตรียมระยะเปลี่ยนผ่านพอเข้าเดือนกุมภาพันธ์ เดือนมีนาคม เดือนเมษายน จนไปเรื่อย ๆ นะครับ ชุดนี้จะทำหน้าที่เตรียม operation อะไรทั้งหลายไว้ให้ ระหว่างนี้อนุกรรมการชุดต่าง ๆ ก็ทำไปผมว่า นะครับ ทำไปเรื่อย ๆ ตามแผนของตัวเองคือพอจะปรับเข้ามาพอถึงระยะเวลาหนึ่งมัน จะปรับเมื่อไรแล้วเราค่อยไปดูกัน ผมคิดว่าก็ดูไปตามความเหมาะสมของงาน แต่ว่าให้มีทีมใหญ่ คอยคิดภาพใหญ่เอาไว้ท่านอาจารย์ชาติชาย-----

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

คิดมาแล้วส่วนหนึ่ง ทีมอาจารย์นิติพันธ์ก็คิดมาแล้วส่วนหนึ่ง ทีมของฝั่งของท่านภุมรัตน์ก็ทำมาแล้ว ส่วนหนึ่ง เอา ๓ อันนี้ไปรวมเข้ากัน ผมคิดว่าอย่างนั้นนะครับแล้วดูว่าอะไรยังขาดหรือเกินอยู่แล้วก็ อาจจะมอบให้บางทีมเข้ามาหรือว่าเราค่อย ๆ ไปหาดูว่าเราจะวางแผนอย่างไร จะเอาคนอื่น เข้ามาช่วยกับเราอีกไหม แต่เบื้องต้นนี้ผมคิดว่าน่าจะเป็นพวกเราเท่าที่อาสากันได้เพราะเราเจอกันอยู่ปัจจุบันอยู่แล้วใช้ไหมครับไม่ต้องมีคนอื่น และอีกอย่างหนึ่งก็หลายชุดก็คงจะต้องไม่ได้ ประชุมแล้วอย่างเช่นเรื่องบริหาร นิติบัญญัติอะไรพวกนี้ก็ได้ประชุมแล้ว ประองตองก็จะได้ไม่ได้ ประชุมแล้ว ก็น่าจะมีชุดนี้ชุดหนึ่ง แล้วก็อีกชุดหนึ่งที่น่าจะมีขึ้นมาเลยแล้วก็น่าจะเร็วด้วยคือว่า ชุดที่เป็นเหมือนหน่วยทีมหลัง backup ทำ content ทั้งหลายนะครับ แล้วก็เตรียมการที่จะต้องส่ง เสียบ้างไปยังชุดต่าง ๆ ใครจะออกไปตรงไหน ใครจะผลิต ซึ่งผมคิดว่ามันจะมีปัญหาในเรื่องขั้นตอน ก่อนข้างเยอะมาก

๑. เราจะเอาตัว content มาจากไหน

๒. เอาใครเข้ามาช่วย

๓. ก็คือเวลาผลิตนี้ทีมอยู่ตรงไหนเราก็ยังไม่รู้เลยนะครับ เพราะว่าตอนนี้ ก็ขอปิดบทบาทอย่างเดียว และจะไปให้ใครช่วย โรงพิมพ์รัฐสภา หรือไปทำอะไรฝ่ายทีมงานน้อง ๆ ที่เขาช่วยเราอยู่ก็จะได้ว่าจะไปจัดซื้อจัดจ้างเตรียมงบอะไรอย่างนี้นะครับ ก็เป็นเรื่องที่จะต้อง รับผิดชอบโดยด่วนใช้ไหมครับ เพราะว่าพอร่างออกไปจะปลายเดือนนี้ที่ท่านอาจารย์ศุภชัยก็เตรียมไว้ หลายอันนะครับ idea ดี ๆ เยอะเลย เช่นทำการ์ตูน ทำ animation ทำโน่นทำนี่ แต่ถ้าเราไม่ทำ เสียเลยตอนนี้มันจะไม่มีเจ้าภาพ และจะหาคนมาช่วยไม่ได้ และพอเราจะหยิบไปใช้มันใช้ไม่ได้ พอใช้ไม่ได้พอเราไปลงพื้นที่แล้วมันเสียการนะครับ เหมือนท่านประธานบอกว่าให้ทำ spot ให้กับสถานีวิทยุของรัฐบาลแล้วก็ของกองทัพที่จะช่วยนี้ใครทำ spot อันนี้ ไม่รู้เจ้าภาพ ใครทำ ใคร คิดทำ มันจะไปอยู่ตรงไหนอะไรอย่างนี้ ซึ่งผมคิดว่ามันไม่มี channel ที่จะไปครับท่านรอง คือผม คิดว่าถ้าเราอันนี้ด่วนที่สุดเลยคือ ๒ ชุดนี้ ชุดแรกอีกสักพักค่อยตั้งก็ได้อีก ๓-๔ วันตั้งก็ได้ถ้าเราเห็น พ้องกันผมว่าเราก็น่าจะดำเนินการได้เลย ถ้าใจผมนะครับผมว่าชุดแรกนี้ผมอยากจะเสนอท่านนรชิต เพราะท่านนรชิตท่านเป็นปลัดกระทรวงมาแล้วท่านเป็นโฆษกระดับโลกมา ท่านเคยทำโฆษกระดับโลกมา เพราะฉะนั้นท่านรู้จะประสานงานกับทางรัฐบาลท่านก็รู้ขั้นตอนพิธีการกับหน่วยงานต่าง ๆ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

อัมพา ๗/๗

ท่านก็ทราบนะครับ แล้วก็ในเรื่องของสื่อท่านก็ชำนาญทั้งในประเทศและต่างประเทศ operation อะไรต่าง ๆ ท่านเคยทำในระดับกระทรวงและระดับประเทศมาแล้ว operation อันนี้นะครับ ผมคิดว่าเอาท่านเป็นหัวเรือพวกเรานี้อันนี้น่าจะได้การ ส่วนชุดหลังนี้ผมขออนุญาตเสนออาจารย์ ศุภชัย ผมว่าอาจารย์ศุภชัยช่วยได้ อาจารย์ศุภชัยอยู่และเข้าออกทั้ง ๒ ชุดมาแล้วก็เห็นวิธีการแล้วก็ ท่านมี idea อะไรเออะนะครับ แล้วก็ต่อเนื่องได้ทั้งในหลาย ๆ ชุดนะครับ แล้วพวกเราก็อสา เข้าไปทั้ง ๒ ชุดนี้นะครับ หรือว่าอย่างน้อยที่สุดถ้าเราตกลึกแล้วเราก็ไปเรียนท่านประธานว่าถ้า เป็นอย่างนี้มันจะดีไหม แต่ผมไม่แน่ใจนะครับผมคิดคร่าว ๆ ว่าโครงน่าจะเป็นอย่างนี้ ถ้าเกิดพี่ ๆ เห็นว่าขาดตกบกพร่องอะไรก็ลองช่วยดูนะครับ หรือว่าอะไรสมควรหรืออะไรไม่สมควร

ประธาน : เราเคยคุยกันระหว่างอนุกรรมการที่ไปหรือเปล่า คุยกันหรือยังว่ามี master plan เป็นอย่างไร แล้วก็แบ่งหน้าที่และอำนาจออกมาแบ่งมาหรือยังครับ หรือว่าเป็นคล้าย ๆ กับที่เราเพิ่งมาคิดตอนนี้

นายภัทร คำพิทักษ์ : คือหลัก ๆ คุยกับอาจารย์นิติพันธุ์ ท่านอาจารย์นิติพันธุ์บอกว่าไม่มีปัญหา ส่วนใหญ่เห็นคล้าย ๆ กันว่าผลสุดท้ายต้องมีอะไรรวมกันเข้ามา แต่อาจารย์นิติพันธุ์บอกว่าจะยุบชุดของท่านก็ได้หรือว่าจะรวมกันก็ได้ท่านไม่มีปัญหา ท่านอาจารย์ชาติชายมาบอกผมก่อนไปว่าเอาเลย เห็นด้วยในเรื่องโครงสร้างใหญ่ ๆ อันนี้นะครับ แต่ผมคิดว่าชุดอนุกรรมการที่ทำงานอยู่ที่นี่เขามีแผนอยู่แล้ว ผมว่าตอนนี้ให้ทำไปผมว่านะครับ แต่ว่ามันเหมือนกับตัวใหญ่ตั้งขึ้นมาเหมือนคณะกรรมการที่จะประสานงานก่อนนะครับ แล้วก็ค่อย ๆ เปลี่ยนถ่ายกันไป แต่ว่าตัวที่ผลิตนี้ผมคิดว่ามันจำเป็นแล้วละที่จะต้องรีบทำ

ประธาน : อันนี้มันจำเป็นจะต้องมีคำสั่งออกมาแต่งตั้งเป็นทางการใหม่เพื่อจะทำทุกอย่างให้สมบูรณ์แล้วก็มันเป็นรูปธรรมออกมาเลย และผมว่าเขียน ๆ ออกมาแล้วก็แบ่งงานกันอย่างไรแล้วก็ให้ท่านประธานมีชัยขึ้นมาเป็นเรื่องเป็นราวเลย ผมว่าน่าจะดีกว่าถ้าเป็นแบบนี้ทำมา ลอย ๆ ไม่มีเป็นหลักฐานการเบิกจ่าย การกระทำอะไรก็ติดขัดไปหมดเลยนะครับ ถ้าเราทำเป็น คำสั่งออกมานะครับ แล้วก็มอบหมายให้ใครทำหน้าที่อะไรแล้วก็ม็ลูกทีมอะไรออกมานี้มันจะได้เข้า ในระบบราชการเลย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

อัมพา ๗/๘

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

นายศุภชัย ยาวะประภาช : เรียนท่านประธานและท่านกรรมการครับ คือวันนี้ที่ทางทีมประชาสัมพันธ์ท่านอาจารย์ชาติชายเสนอนี้จะเป็นที่เราลองคิดคร่าว ๆ หลังวันที่ ๒๙ มีนาคม เพราะว่าหลังวันที่ ๒๙ มีนาคม วิธีการทำงานคงจะเปลี่ยนเพราะว่าตัวร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ภารกิจที่เหลือ ๔ เดือนคือภารกิจในการรณรงค์ให้เขาเห็นดีเห็นงามกับเราในเรื่องของรัฐธรรมนูญ ที่นี้ในเวลาที่เราจะไปรณรงค์นี้ถ้าเรามองย้อนกลับมา stock ที่เรามีอยู่นี้กรณีของท่านภุมรัตน์ก็จะมีใน stock ในเรื่องของตัวคล้าย ๆ กับเอกสารหรือว่าเครื่องมืออะไรในการที่จะเผยแพร่อยู่ เพราะว่าท่านภุมรัตน์ดูแลอยู่ตรงนั้น ทางทีมอาจารย์ธิดิพันธ์น่าจะมีความที่ train เอาไว้ เพราะว่าอาจารย์เอาไปหลายครั้ง แล้วก็ trainer เอาไว้จำนวนหนึ่ง ซึ่งคงจะต้องมานั่งคิดว่า stock ทั้งของแล้วก็คนที่มียุ่จะต้องทำอะไรกับของกับคนนี้นะครับ แล้วก็ต้องเพิ่มอย่างของทีมประชาสัมพันธ์นำเสนอวันนี้มันก็จะเป็นเรื่องคล้าย ๆ กองทัพใหญ่ นะครับที่จะออกไปครั้งแรก ประภาศทั้งหมดจะทำอย่างไรบ้าง แล้วก็แยกออกไปตามจุดต่าง ๆ ก็เหมือนกองทัพที่เราแยกไป ซึ่งตรงนั้นเวลาเดินทางไปก็จะแบบที่ท่านภุระบอกรู้ก็ต้องมีข่าวของเครื่องมือทั้งหลายไปประชาสัมพันธ์ไปบอกเขาไปอะไรเขาอย่างนี้ แล้วก็ตัวที่จะเป็นเหมือนกับเข็มทิศนำทางให้เราได้เราอาจจะใช้ผล survey บ้างอะไรบ้างมาเป็นตัวดูนะครับ -----

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

คราวนี้ผมคิดว่าสิ่งที่เราอาจจะต้องคุยกันก็คือว่ามันอาจจะต้องวางแผนอย่างน้อยเป็นรายสัปดาห์เลยครับ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ มีนาคมว่าเราจะทำอะไรบ้าง ในแง่ของกรรมการชุดใหญ่จนกระทั่งถึงวันที่ลงประชามติครับ เป็นสัปดาห์ ๆ แล้วก็ต้อง monitor ตลอด ซึ่ง monitor มีทั้งกองทัพที่เราออกไปตามจังหวัด ตามอะไรต่าง ๆ ก็เป็นกิจกรรมที่เราทำ แต่ว่าผลลัพธ์อย่างนี้ครับว่าตกลงเราทำแล้วเป็นอย่างไรบ้าง มันก็คงจะต้องอาศัยโพลที่ทางนิด้าช่วยทำหรือว่าโพลอื่นจะได้ดูว่าเราจะแก้เกมอย่างไร เป็นสัปดาห์ ๆ ไป แต่ว่าเข้าใจว่าเดือนแรกคงจะไม่ค่อยมีอะไร เพราะว่าเดือนแรกเดือนเมษายน เดือนเมษายนคงจะไม่เห็นอะไร แต่พฤษภาคม มิถุนายน คงต้องแก้เกมกันไปเรื่อย ๆ ว่าต้องทำอะไรบ้าง แล้วก็ต้องทำแบบที่ท่านภัทระบอกก็คือมีคนทีออกไปเป็นทัพหน้าก็เดินออกไป อยู่ทัพหลังก็ต้องเตรียมอุปกรณ์ข้าวของเครื่องใช้ทั้งหลายทั้งปวงไว้ให้พร้อม แล้วก็ทรนเนอร์ที่อาจารย์ธิตีพันธุ์สร้างเอาไว้ มันอาจจะมีสัก ๔๐๐ คน ๕๐๐ คน ๖๐๐ คน ก็คงต้องทำเพิ่มหรือเปล่า แล้วก็ทรนเนอร์อีกแบบหนึ่งในเชิงระบบราชการที่เราจะให้มันไหลลงตั้งแต่กระทรวง ทบวง กรมลงไปถึงอำเภอ ตำบล นั่นก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่ง คล้าย ๆ กับอันนี้เป็นทัพใหญ่ แล้วทัพของอาจารย์ธิตีพันธุ์เป็นเหมือน อันนี้ผมพูด ผมไม่รู้เรื่องทหารนะครับ คล้าย ๆ เป็นกองโจรครับ ที่ต้องเข้าไปแทรกซึม ไปทั้งหมดว่ามันพอไหม ถ้าเกิดไม่พอทางที่อาจารย์ธิตีพันธุ์ก็อาจจะต้องคิดว่าสร้างตัวคุณเพิ่มขึ้นมาได้อย่างไรบ้าง อะไรอย่างนี้นะครับ ผมว่าทั้งหมดนี้ถ้าเราวางออกมาได้ ในเชิงกิจกรรมนะครับ เป็นสัปดาห์ต่อสัปดาห์ ไล่ไปเลยให้ครบทั้ง ๔ เดือน แล้วก็ในแต่ละกิจกรรมก็มีคนรับผิดชอบ แล้วเวลาที่รับผิดชอบก็ทำแบบที่ท่านประธานว่าก็คือมีคำสั่งแต่งตั้งอะไรให้เป็นทางการ มันจะได้เป็นเรื่องเป็นราว แล้วก็จะได้ไม่ยุ่งในเรื่องของงบประมาณ จริง ๆ ผมคุยกับท่านภัทระไว้ว่าช่วงที่เราจะมีเวลาพัฒนาตัวแผนตรงนี้ได้มากก็คือช่วง ๑-๑๕ นะครับ ในวันที่เราไม่ได้ไปกับอาจารย์ธิตีพันธุ์ เราจะมีช่วงเวลาที่เราน่าจะคุยกันได้ในคณะกรรมการเพราะว่าตอนนั้นกรรมการก็ไม่ว่าจะทำอะไรเหมือนกัน เนื่องจากว่ามันไม่มีอย่างอื่นทำ เราต้องรอฟังเขาว่าอย่างไร แล้วก็ขออนุญาตเติมชนิดหนึ่งนะครับ อย่างกิจกรรมที่ผมว่านี่มันจะมีทั้งเรื่องของการไปออกรายการทีวี เรื่องของหนังสือพิมพ์ มันจะมีหลาย ๆ เรื่องที่เราต้องแยกกิจกรรมมาแล้วก็ต้องทำแล้วก็ monitor สิ่งที่สำคัญคือต้อง monitor ว่าตอนนี้มันมีปัญหาตรงจุดไหนบ้างแล้วก็แก้เกมกันไป ผมใช้คำว่าสัปดาห์ต่อสัปดาห์ แต่จริง ๆ มันอาจจะต้องเป็นอะไรมากกว่านั้นอีก เพราะว่า rhythm ของมันคงจะไป heat เอา่มาก ๆ ก็ช่วงเดือนมิถุนายน กรกฎาคม โดยเฉพาะ-----

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ที่ท่านประธานให้คำแนะนำว่าช่วงไม่กี่วันก่อนที่จะลงประชามติคงจะ heat มากเลย ถ้าช่วงวันที่ ๑-๑๕ ในช่วงเวลาที่ไม่ใช่ช่วงเวลาที่ไปทำกิจกรรมของอาจารย์ธิตีพันธ์ ถ้าเรามีโอกาสมาระดมสมองร่วมกัน พี่ภูมรัตน์ก็อาจจะบอกว่าตอนนี้ที่พี่ภูมรัตน์พัฒนาออกมามีอะไรบ้าง อะไรที่ขาด เราจะได้ค่อย ๆ เติมไป แล้วก็ระหว่างนี้เราอาจจะยังเติมไปได้เรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงตัวรัฐธรรมนูญมันนิ่งครบ ผมนดูหลัก ๆ น่าจะออกมาคล้าย ๆ อย่างนี้ครับ แต่ว่ารายละเอียดเดียวกันอีกทีหนึ่งครับ

ประธาน : ผมไม่ทราบว่าอย่างการรณรงค์ในกรุงเทพฯ ถ้าเราไปรณรงค์ตามมหาวิทยาลัยหรือว่าหน่วยราชการใหญ่ ๆ อย่างกรมทหารจะมีประโยชน์มากไหม ผมไม่ทราบว่าจะคิดกันหรือยัง อย่างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์บ้าง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยบ้าง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หรือว่ามหาวิทยาลัยรามคำแหง อะไรต่าง ๆ เราไปกันหลาย ๆ คน ไปตั้งวงเสวนากันเลยแล้วก็พูดกัน โยนลูกกันไปโยนลูกกันมา เพราะว่าแต่ละท่านจะมีความชำนาญในการอธิบายที่ต่างกันนะครับ อย่างท่านอาจารย์ประพันธ์ท่านก็ชัดเจนมากในเรื่องของการเลือกตั้งนะครับ ส.ส. ส.ว. ท่านอาจารย์อุดมก็เรื่องหนึ่ง อาจารย์ศุภชัยก็เรื่องหนึ่ง อาจารย์ธิตีพันธ์ก็เรื่องหนึ่ง โมงก็เรื่องหนึ่ง ผมว่าโยนลูกกันไปโยนลูกกันมา แล้วก็ให้ความรู้เขาทั้งหมดเลยในภาพรวมของเขา นั่นอาจจะเป็นประโยชน์นะครับ อย่างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เราไปที่หอประชุมเลย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็เหมือนกัน หรือว่าที่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เราอาจจะทำได้ อันนี้ผมไม่ทราบว่ามันอยู่ในแผนหรือเปล่า จะช่วยกันคิดว่าจะมีประโยชน์ไหมนะครับ แล้วก็ช่วยให้เขาไปรณรงค์อีกทีหนึ่งก็ได้เนาะครับ เชิญครับ

นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์ : ขออนุญาตครับท่านประธาน ผมรับผิดชอบเฉพาะในเรื่องเครื่องมือของสื่อดิจิทัลเท่านั้นนะครับ แต่อย่างไรก็ตามในการประชุมเมื่อสัปดาห์ที่แล้วกับสัปดาห์นี้มันมีความคืบหน้าออกมาอย่างมาก เป็นที่น่าพอใจ สัปดาห์นี้ทางด้านทีมงานสื่อดิจิทัลของเขาทำคลิปสั้น ๆ ขึ้นมา ๒ คลิปนะครับ คลิปหนึ่งก็ประมาณนาที่ ๒ นาที ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีมากที่สุดที่เดียวในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญที่เรากำลังทำอยู่นี้เนาะครับ แล้วก็ตรงประเด็น ได้ดูแล้วก็ใช้ได้ทีเดียว สัปดาห์ที่แล้วเขาก็มีไอเดียขึ้นมาว่าเราจะมี keyword ในการหาจุดเด่นของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ แล้วก็ท่านหนึ่งก็เสนอ keyword ขึ้นมา ซึ่งอาจารย์มีชัยก็เห็นด้วย นั่นก็คือรัฐธรรมนูญนี้ไม่มีที่สำหรับคนโกง เพราะอะไร เพราะว่าสิ่งที่เกิดขึ้น เท่าที่ผ่านมามันมีปัญหาเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันในบ้านเมืองเรามาก ที่บ้านเมืองเราไม่เจริญมันก็อยู่ที่เรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน แล้วส่วนใหญ่ก็คือมาจากนักการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นเนาะครับ

วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

เพราะฉะนั้นเมื่อเราร่างเครื่องมือของเราขึ้นมาอย่างในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ขึ้นมา อาจารย์มีชัยก็จะพูดเสมอ ในเรื่องของการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน แล้วเราก็จะแทรกไปตรงนั้น ตรงนั้นนะครับ เขาก็สรุป keyword ออกมาเลยว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่มีที่สำหรับคนโกงนะครับ ไปหาอาจารย์มีชัย อาจารย์มีชัยก็โอเค ซ้ำท่านยังวาดคร่อมไว้ให้อีกนะครับว่าถ้าเป็นรอมมัมมีชี แต่ที่ตัวรอมมัมมีชีคือข้างบนรัฐธรรมนูญนี้ไม่มีที่ยืนสำหรับคนโกง แล้วก็ในไลน์ของกลุ่มเรานี้ นะครับ ที่อาจารย์มีชัยท่านเขียนมาว่า ท่านคิดได้ว่ามันมี keyword หรือ key message สั้น ๆ ว่าคนไทยพอหรือยังกับที่โดนเขาโกงมา คือทำนองนี้นะครับ ท่านสามารถไปเปิดดูได้ พอหรือยัง ทนมามากพอหรือยังที่โดนพวกนักการเมืองมันโกงบ้านโกงเมือง ความหมายก็คือว่าถ้าพอแล้ว ทนมามากแล้ว ท่านมาสนับสนุนรัฐธรรมนูญฉบับนี้เถอะ เพราะรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญที่ต่อต้านคนโกง นะครับ นี่ก็จะเป็น keyword key message ขึ้นมานะครับ ที่นั่นนอกจากนี้คณะทำงาน อนุกรรมการที่ผมประชุมอยู่ในวันนี้ก็กำลังหาอะไรต่าง ๆ ที่จะเสนอต่อประชาชนนะครับ แล้วก็ที่ยากได้มากที่สุดก็คือว่าผู้ที่เข้าใจเรื่องรัฐธรรมนูญมาช่วยอธิบายหัวใจสำคัญ ๆ ของรัฐธรรมนูญให้เสียหน่อย เพื่อว่าเขาจะดึงเสน่ห์ของรัฐธรรมนูญนี้ออกมา รัฐธรรมนูญนี้มีเสน่ห์อยู่ตรงไหน ดึงเสน่ห์ตรงนั้นออกมา ให้ประชาชนได้เห็น ได้สัมผัสนะครับ ผมก็เสนอท่านอาจารย์มีชัย ผมก็บอกว่าท่านอาจารย์มีชัยเข้าใจ อธิบายได้ดี ก็เหมือนกับพระพุทธเจ้า ท่านรู้แจ้งเห็นจริงทั้งหมด คุณเข้าไปฟังพระพุทธเจ้า ครั้งเดียวแค่นั้นแล้วคุณก็จะสว่าง สำเร็จเป็นพระอรหันต์เลย แต่เขาก็เกรงใจว่าอาจารย์มีชัยอาจจะไม่มีเวลา แต่เช็กแล้วโดยทั่วไปถ้าจะหาท่านก็ตอนช่วงเช้า ท่านก็จะแหวะมานะครับ เขาก็บอกว่า ถ้าไม่ได้อาจารย์มีชัยเอาคนนี้ก็ได้อาคุณภักระนะครับ ผมก็ว่าดี คุณภักระนี่ก็เหมือนพระอานนท์ อยู่เบื้องขวาของพระพุทธเจ้านะครับ ก็สามารถอธิบายได้ แล้วคุณก็อาจจะได้ไม่ต้องเกรงใจอะไรมาก ถ้าจะเอาคุณภักระ เดี่ยวผมจะไปประสานให้ จะเอาเมื่อไรก็ได้ นะครับ แล้วเขาก็จะไปทำ keyword จะทำอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ออกมา ซึ่งอนุกรรมการต่าง ๆ เมื่อวานผมเรียนถามอาจารย์มีชัยแล้ว ก็บอกว่าที่ผมดูแลอยู่ ๒ อนุกรรมการ คณะอนุกรรมการศึกษาประเด็นปัญหาการสร้างความปลอดภัย เราจะประชุมวันศุกร์นี้เป็นครั้งสุดท้ายแล้วเราก็จะเลิก แต่มาขอเรียนถามว่า คณะอนุกรรมการจัดทำสื่อดิจิทัลเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญท่านว่าอย่างไร ผมคิดว่ามันต้องคงอยู่นะครับ เพราะว่างานของเรากำลังเพิ่งเริ่มแล้ว ท่านบอกว่าสื่อดิจิทัลยุบไม่ได้ ต้องทำต่อจนกระทั่งเราไปถึงประชามตินะครับ

วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ที่นี้ผมขอเรียนให้ทราบสักนิดหนึ่งว่าในอนุกรรมการของเรานอกจากมีมือดีทางด้านทำสื่อ เป็นมืออาชีพจริง ๆ แล้วเขาดังใจจริงนะครับ ก็มีอีกคนหนึ่ง อาจารย์เอ ชื่ออะไรนะ เรียกแต่ อาจารย์เอนะครับ ท่านประธานครับ อาจารย์เอนี่ วีระศักดิ์ โควสุรัตน์ ก็อยู่ในแวดวงการเมือง อะไรต่าง ๆ แต่รู้จักกันมานานแล้ว ท่านมองประเด็นได้ทะลุปรุโปร่งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กำหนดช่วงเวลาของเราในการที่จะเผยแพร่ในการที่จะตอบโต้ ถ้าเร็วไป ฝ่ายตรงข้ามก็คล้าย ๆ ว่ารู้เชิงมวยเราหมด ถ้าช้าไปมันก็จะไม่ตีนะครับ ท่านก็บอกว่าเมื่อคุณแล้วถ้าเปรียบมวย ก่อนที่จะมีการลงประขามติ ประมาณ ๑๕ วันถึงเดือนหนึ่ง ตอนนั้นล่ะครับยก ๕ มันจะเข็ดฉิ่งใส่กันเต็มที่ แล้วก็กลุ่มที่ต่อต้านไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล ตอนนั้นมันกำลังแยบ ๆ เท่านั้นเอง มันยังไม่ได้ปล่อยหมัด อะไรออกมา นะครับ มันเก็บทางมวยกันไว้ เราอย่าไปหลงกลมันที่เดียว นะ แต่พอใกล้ ๆ จะลงเลือกตั้ง คราวนั้นมันจะโหมทั้งเข้าทั้งคอก อะไรต่าง ๆ เข้ามาใส่เราเต็มที่ ที่นี้ของเรามีอะไร เรามีอะไรดี ๆ เยอะ แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือว่าคุณจะต้องดึงเสน่ห์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ออกมาให้ ประชาชนเห็นให้ได้ นะครับ อันนี้มันจะเป็นเกราะป้องกันเรา และมันน่าจะช่วยให้ผ่านได้ นะครับ แต่อย่างไรก็ตามท่านให้กำหนดเวลาเลยว่าหลังจากมกราคมไปแล้ว มีนาคมจะทำอะไร เมษายน จะทำอะไร แต่อย่าเพิ่งไปปล่อยทั้งหมด นะครับ พอใกล้ ๆ อีก ๑ เดือนก่อนจะนั้นท่านปล่อยไปเลย เพราะขณะเดียวกันฝ่ายโน้นก็จะเข็ดฉิ่งใส่เราเต็มที่ นะครับ ท่านให้ความคิดความอ่านดีทีเดียว แล้วท่านก็อยู่ในแวดวงการเมืองมาด้วย ท่านรู้ว่าอะไรเป็นอะไร นะครับ ด้วยเหตุนี้ผมคิดว่าตั้งแต่นี้ไป ถ้าพระอานนท์มีเวลาว่างช่วยไปคุยกับเขา เขาอยากรู้อะไรช่วยบอกเขาให้เข้าใจ นะครับ แล้วเขาจะเอา ตรงนี้ไปแปลงไปเป็นสื่อดิจิทัล ซึ่ง ๑. อย่างที่อาจารย์มีชัยท่านบอกแล้วว่าท่านประสานกับประธาน กสทช. และประสานประธาน กสทช. หรือ กสท. ก็บอกแล้วว่าสามารถที่จะช่วยได้ โดยเฉพาะ Thai PBS Thai PBS ไซ้ใหม่ครับ ที่ท่านนั้นอยู่ ส่วนอันอื่นเป็นของเอกชนนั้นมันไม่ได้ ก็บังเอิญคุณปรเมศร์ท่านเป็นบอร์ดช่อง ๕ ด้วย ท่านบอกว่าเดี่ยวเราจะเอาเรื่องนี้เข้าบอร์ดช่อง ๕ นะครับ เสร็จแล้วจะทำเป็นตัววิ่งหรือจะเอาคลิปสั้น ๆ อันนี้ช่วยเผยแพร่ ซึ่งก็คิดว่าบอร์ดช่อง ๕ ไม่น่าจะมีอะไรขัดข้องเพราะเป็นของทหาร นะครับ และนายกรัฐมนตรีก็เป็นทหารด้วย ไม่น่าจะมีอะไร ขัดข้อง นะครับ ส่วนทางอื่นก็ว่ากันไป นะครับ เวลาเขาทำ เขาก็ไม่ได้พูดถึงเรื่องเงินเรื่องทองอะไร ทำด้วยจิตใจจริง ๆ จะมีใช้บ้างหรืออะไรนี้ผมไม่ทราบ แต่ไม่เคยพูดถึงเรื่องเงินเรื่องทองเลย ทุกคน ตั้งใจจะทำ เพียงแต่ว่าเขาอยากจะได้ข้อมูลอย่างที่เขามองเห็น เพราะว่าสิ่งที่เราส่งให้เขาไป เขาไม่สามารถเอาไปใช้ได้ ผมก็เลยส่งที่อาจารย์มีชัยให้สัมภาษณ์ทุกครั้ง ให้เขาไปทั้งหมดเลย

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ที่เราถอดเป็นคำพูดออกมาจนครบ บอกในนั้นมันอะไรดี ๆ คุณไปดึงออกมาแล้วกันว่าอะไรเป็น key message อะไรเป็น keyword นะครับ ให้ไปดึงออกมา แต่เขาอยากจะขอยุ่ครับ เอาพระอานนท์ไปปะทะไว้ก่อน แล้วพอหลังจากนั้นพระอานนท์ช่วยจัดให้พบพระพุทธเจ้าหน่อย ก็แล้วกันนะครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ก็มีความเห็นนิดหนึ่งตอนที่เราจะไปทางเหนือและอีสาน keyword หรือว่า message ถ้าเราไปเน้นเรื่องการโกงของรัฐบาลชุดที่แล้วมันมีแกนนำของพรรคที่อยู่แถวนั้น เยอะมาก ถ้าเราไปเน้น กลัวว่ามันจะไปจุดปมต่อเขาหรือเปล่า เพราะรัฐธรรมนูญฉบับนี้เหมือนว่า เราจะเช่นฆ่าพวกนี้ให้มันหมดสิ้นไปจากแผ่นดินไทยไปเลยนะครับ ถ้าเราไปเน้นจุดนี้มาก กลัวว่า จะเป็นการจุดชนวนหรือเปล่า ถ้าเราไปบางที่ บางแห่ง อันนี้ต้องระวังด้วย แต่ไม่ได้หมายความว่า เราจะต้องไปกลัวหมดนะครับ แต่ว่าจะต้องระวังในการที่จะไม่ไปเอ่ยชื่อหรืออะไรต่าง ๆ นะครับ เราเอ่ยแต่การกระทำหรือว่าพฤติกรรมอะไรต่าง ๆ ที่มันเกิดขึ้น ทำให้เกิดความเสียหายแก่ ระบบเศรษฐกิจ การเมืองของเราครับ อันนี้ก็ข้อพึงระวังเท่านั้นเองครับ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ผมขออนุญาตท่านประธานครับ คือผมคิดว่า เรื่องตั้งกรรมการที่คุณภักดิ์พูดทั้ง ๒ ชุดนั้นผมโอเคเลยนะครับ แล้วจะได้ดู เพียงแต่จุดที่ผมคิดว่า เราอาจจะต้องทำเรื่องนี้ให้ค่อนข้างเร็ว แล้วต้องตัดสินใจว่าจะเดินอย่างไร ความหมายหมายความว่า ถ้าเราแบ่งการประชาสัมพันธ์นั้น จริง ๆ อาจจะทำว่ามันมีอยู่ ๒ รูปแบบ รูปแบบหนึ่งนั้นก็คือ ตามสื่อ อีกรูปแบบหนึ่งก็คือการที่เข้าไปอธิบาย คือหมายความว่าเดินเข้าหาคนที่จะมีสิทธิ ในการที่จะลงประชามติต่าง ๆ เหล่านั้นครับ ในเรื่องสื่อผมเข้าใจว่าทางฝ่ายประชาสัมพันธ์ เขาทำเต็มที่ แล้วเขาจะมีกลุ่มอนุกรรมการที่ช่วยเขาค่อนข้างมาก เพราะฉะนั้นในส่วนนี้ผมคิดว่า น่าจะโอเค ที่นี้ในแง่ของกลุ่มที่ลงพื้นที่ จำเป็นที่จะต้องพิจารณาให้ค่อนข้างเร็วว่าเราจะเอา รูปแบบไหน หรือทั้ง ๒ รูปแบบ คือหมายความว่าของอาจารย์ชาติชายนั้นลงทางสายที่เมื่อก็บอกว่า เหมือนกับเป็น main steam คือหมายความว่าทัพหลวง ที่ลงไปตามจังหวัด ตามอำเภอ ตามอะไร ที่เป็นทางการ เป็นราชการ ในขณะที่ฝ่ายทางรับฟังนั้นเราก็ได้เตรียมในลักษณะของการที่ ลงแบบพื้นที่ที่มันจะเป็นอีกกลุ่มหนึ่ง คือเป็นลักษณะกึ่ง ๆ ชาวบ้านหรือประชาสังคมเสียมากกว่า โดยไม่ได้ให้น้ำหนักกับการที่ลงไปส่วนราชการเหล่านั้น แต่ว่าไม่ว่าจะรูปแบบไหน คือไม่ว่าจะมี ๒ รูปแบบหรือรูปแบบเดียว ข้อสำคัญมันคือเรื่องคนที่ลงไปเป็นตัวคุณหรือเป็นคนที่จะอธิบาย

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ซึ่งลักษณะอย่างนี้ถ้าจะทำมันต้องเริ่มเตรียมค่อนข้างเร็ว และจริง ๆ ผมคิดว่าเดือนมีนาคมทั้งเดือน ต้องตัวหรือต้องอะไรต่าง ๆ คือเหมือนกับว่าอาจจะไม่ใช่เฉพาะคนที่จะมาเป็น facilitator อำนวยความสะดวกอย่างเดียวนะครับ แม้กระทั่งพวกเราตัวเองต้องทำความเข้าใจให้ถูกต้องตรงกันในเรื่องแต่ละเรื่อง แต่ละหมวดต่าง ๆ เหล่านั้น เพราะฉะนั้นผมคิดว่าชุดที่คุณภัทระแนะนำว่าน่าจะมีการเสนอและมีการจัดตั้งขึ้นมา ผมเห็นว่าต้องรีบดำเนินการ แล้วภายในสัปดาห์แรกของเดือนกุมภาพันธ์หรืออย่างช้าคือสัปดาห์ที่ ๒ ของเดือนกุมภาพันธ์นั้นควรจะได้ข้อยุติว่าจะลงไปในรูปแบบไหน สิ่งที่ผมเรียนลักษณะอย่างนี้เพราะว่ามันต้องมีการเตรียมการ ผมยกตัวอย่างถ้าไม่ตัดสินใจ ไม่อะไร ไปตัดสินใจในเดือนมีนาคมหรือปลายเดือนมีนาคม ตรงนั้นจะมีปัญหาในเรื่องของการประสานงานและเรื่องของคนที่จะเตรียมใครอะไรต่อมิอะไร อันนี้มันจะเกิดปัญหาได้ ไม่ว่าทั้งเป็นฝั่งของคณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะหรือว่าทางแนวทางของท่านอาจารย์ชาติชาย ดังนั้นผมคิดว่าน่าจะต้องลองดูชนิดหนึ่งว่ารูปแบบในการที่จะลงไปในนั้นควรจะเป็นรูปแบบแบบไหน คือแบบเดียวเลยหรือว่าจะ ๒ แบบ ถ้า ๒ แบบนั้นข้อสำคัญคือต้องไม่ซ้ำกัน คือถ้าซ้ำกันมันก็จะไม่เกิดประโยชน์อะไรต่าง ๆ เหล่านั้น อันนี้ก็เป็นที่ผมคิดว่าอาจจะจำเป็นที่จะต้องมานั่งคุยในรายละเอียด

ประธาน : คือผมเสนออย่างนี้นะครับ ผมอยากให้พวกเราทั้ง ๒๑ ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมเลยนะครับ แล้วก็แบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ เลย ให้ทุกคนมีส่วนร่วม เพราะว่าหลังจากวันที่ ๒๙ ไปแล้วกิจกรรมการประชุมของเรานั้นจะน้อยลงไปแล้ว เพราะฉะนั้นทุกคนควรจะทุ่มลงไปช่วย เรื่องประชาสัมพันธ์ เรื่องรับฟังความคิดเห็น เรื่องไปต่อยอดอะไรของเรานี้ะครับ แล้วก็เราคงจะต้องทำการใหญ่แล้ว อย่างที่อาจารย์นิติพันธุ์บอกว่ามันช้าไม่ได้แล้ว แล้วที่ผมพูดเมื่อก็บอกว่าหน่วยงานสำคัญในกรุงเทพฯ เราอย่าละเลย ตามมหาวิทยาลัยมีความตื่นตัวทางการเมืองสูงมาก เด็กต่าง ๆ ที่เขามีสิทธิเลือกตั้ง เขาจะเป็นตัวช่วยเราอีกทางหนึ่ง เราไปอธิบายให้เขาฟังว่าถ้าเขามีจิตที่จะต่อต้านการคอร์รัปชัน การโกง เขาจะช่วยให้เราได้เยอะเลย พอเราไปอธิบายจุดเด่นของรัฐธรรมนูญฉบับปราบโกงให้เขาฟัง จะช่วยได้เลย แล้วก็ตามหน่วยราชการต่าง ๆ ที่สำคัญ อย่างกรมทหารหรือว่าตำรวจ หรืออะไรต่าง ๆ ผมว่าเราต้องบุกไปเลย แล้วก็แบ่งงานกันไปเลยว่ามีใคร กลุ่มไหน ผมว่าอาจจะต้องตั้งอนุกรรมการอะไรขึ้นมาอีกสักกลุ่มด้วยซ้ำไป ที่จะมาแบ่งงานกันทำ อันนี้เราเป็นคนมาวาดแผนอีกทางหนึ่ง เพราะว่าหลายท่านที่ต้องไปต่างจังหวัด อีกจุดหนึ่งคือต้องอยู่กรุงเทพฯ แล้วก็ทำไปพร้อม ๆ กัน -----

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริวรรณ ๘/๗

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

แล้วต้องทำประชาสัมพันธ์ที่กรุงเทพฯ ส่วนต่างจังหวัดก็ไปนะครับ ผมว่าอาจจะต้องทำในรูปแบบนี้แล้ว
นะครับ เชิญครับท่านไม่ง

นายภัทร คำพิทักษ์ : ผมเสนออย่างนี้ดีไหมครับ เท่าที่ผมฟังนะ มันจะเหมือน ๓ มิติ
๓ มิติก็คือว่าของอาจารย์ชาติชายไปตามระบบราชการ ของท่านภุมรัตน์ไป new media ไปสังคม
mass อะไรนะ ของอาจารย์เจาะลงไปในพื้นที่ ผมว่าถ้าเรามองแบบนี้เราจะมองเห็นภาพ ๓ อันนะครับ
ซึ่งผมว่าถ้ามองภาพ ๓ อันนี้เราจะมองดูว่ามันไม่ซ้ำกันและมันมีบทบาทอยู่ แต่ข้อสำคัญคือว่า
มันไม่มีตัวแม่ที่จะมา blend ให้เข้ากัน อย่างเช่นที่ท่านอาจารย์ภุมรัตน์พูดเมื่อกี้ว่าคลิปทำแล้ว
๒ ตัว storyboard หนึ่งก็ทำมาแล้วนะครับ ทีนี้มันจะต้องมีคนที่จะมารวมอันนี้เข้าไปทั้งหมดว่า
ใครทำอะไรอยู่ตรงไหน แล้วจังหวัดไหนที่ควรจะทำอะไรออก ตอนนี้อย่าทำอะไร อันนี้คือ
ยุทธศาสตร์อันนี้ ตัวทำยุทธศาสตร์ให้กับคณะกรรมการใหญ่ยังไม่มี คือถ้าเราเห็นพ้องกันอย่างนี้
พรุ่งนี้เราก็กวาดเรียนท่านอาจารย์ว่าเราคิดประมาณนี้ แล้วทีนี้พวกเรา เราก็ค่อยไปเติมเอา
ใครจะอยู่จุดไหน แต่อย่างน้อยที่สุดที่ทั้ง ๓-๔ จุดต้องไปอยู่ในจุดใหญ่ให้หมดแล้วก็ประสานกัน
แต่ว่าส่วนที่ผมคิดว่าจำเป็นเร่งด่วนมากคือว่าจุดที่ผลิตอาวุธทั้งหลายนะครับ จะต้องมีส่วนเสริม
แล้วก็ต้องรีบจัดทำขึ้นมาเพื่ออย่างน้อยที่สุดปลายเดือนนี้ร่างมันจะออกมาแล้วนะครับ การแปลง
เอาไปเตรียมให้สื่อสาร แล้วก็รวมทั้งกระบวนการที่ท่านภุมรัตน์พูดนะครับ จะมีสาวกอยู่ก็องค์
ไปนั่งช่วยกันอธิบายให้กับทีมต่าง ๆ ได้ช่วยผลิตออกมา ผมว่าอันนี้จำเป็นแล้ว ถ้าไม่มีท่านใด
เห็นเป็นอย่างอื่น ผมว่าก็เอา ๒ จุดนี้ละครับ กราบเรียนท่านอาจารย์ดูดีไหมครับ แล้ว ๓ จุดเดิม
ผมว่าถ้ามองเป็น 3D แบบนี้ก็ทำต่อไป แล้วก็ทำให้มันชัดขึ้น ผมว่าน่าจะดี แล้วถ้าเรามีทรัพยากรบุคคล
ที่ผมคิดว่าดีมากอยู่ในทั้ง ๓ จุดนะครับ แล้วถ้าใน ๓ จุดนี้ใครที่จำเป็นที่จะต้องมาอยู่ในจุดใหญ่
ร่วมกับเราก็ดึงเขาเข้ามาเป็นคน ๆ ผมว่าอันนี้มันก็จะทำให้เราได้ง่ายขึ้น

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ผมขอนิดเดียวครับ คือเรื่องมหาวิทยาลัยนั้น นี่พูดไม่ได้
กีดกันไปคณะนิติศาสตร์นะครับ คณะนิติศาสตร์ได้เสมอ แต่ว่าคือจริง ๆ ได้เคยหารืออาจารย์สมคิด
กับอาจารย์อุดม สิ่งนี้อาจารย์ทั้ง ๒ กังวลคือกังวลตอนที่ดอกเตอร์เจษฎ์ไปร่วมเสวนาด้วย
แล้วออกมาเลือดโชกไปทั้งตัวอะไรทำนองนั้น คือสิ่งที่อาจารย์ทั้ง ๒ ท่านกังวล กังวลเรื่องนี้
คือมันจะมีกลุ่มหนึ่งที่ไม่เอาแล้วก็ขัดแผลกอะไรทำนองนั้น เพราะฉะนั้นถ้าสมมุติจะไปในลักษณะ
อย่างนี้บางทีอาจจะต้องคุยถึงมหาวิทยาลัย ดูถึงจังหวัดในการที่จะเน้นนิดหนึ่งครับ

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ประธาน : คือเราคงไม่ไปเจาะคณะหรือครับ เราเอาไปส่วนรวมเลย ทุกคณะมารวมกันที่แห่งหนึ่ง อันนี้น่าจะเป็น เพราะว่าถ้าเราไปเจาะทุกคณะมันอาจจะได้ไม่กี่คนที่สนใจ ที่สนใจจะมาคือกลุ่มที่จะมาฟังเรานะครับ เราคงไม่ไปฟังเขาหรือ เขาจะมาฟังเรา กลุ่มนี้คือพวกที่ว่าพวก anti พวกเรา เจตนารมณ์อะไรของเราที่เขาไม่เห็นด้วย ก็คงหน้าเดิม ๆ ขาประจำ แต่ว่าถ้าเราทำได้ก็เอาหอประชุมเลย และรวมทุกคณะมา แล้วก็คนที่สนใจ เราก็จะได้พอสมควร เพราะเราไปเจาะคณะคงลำบากนะครับ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์บ้าง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยบ้าง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อะไรต่าง ๆ แล้วก็ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง แล้วก็หน่วยราชการ อย่างกรมทหารเราควรจะไป เพราะว่าพวกนี้จะเป็นกำลังสำคัญของเราเลย เพราะว่าเขาสามารถที่จะบอกได้ บอกกล่าวกันคล้าย ๆ ทำนองว่าบังคับบัญชาไปเลยว่าให้เด็กพวกนี้ ให้พวกเนรนะครับ ให้เขาทำความเข้าใจกัน พวกนี้ แล้วก็ไปโหวต ออกเสียงลงประชามติให้เราด้วยนะครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมเห็นด้วยกับท่านอาจารย์นิติพันธุ์ว่า ต้องรอบคอบนิดหนึ่งนะครับ แม้กระทั่งเมื่อที่ท่านอาจารย์ชาติชายเสนอเรื่องไปสภา ๒ สภา ผมยังนึกถึงภาพตามไปนะครับ ถ้าควบคุมไม่ดี เละเหมือนกันนะครับ มันจะเหมือนถ้าสมมุติว่า เขาซักเยอะ ผมนึกถึงพาดหัวข่าวที่จะออกมาเลย ๑. ไม่รู้ว่าเขาถ่ายถอดหรือเปล่านะครับ ถ้าเขาไม่ถ่ายถอด ต่อให้ไม่ถ่ายถอดนะครับ เช่นว่าเหมือน ๒ สภาไม่เห็นด้วย อะไรอย่างนี้นะครับ ภาพออกมาก็คนละเรื่องเลย จริง ๆ นะครับ คือเวลาเราคิด เราคิดนั้น แต่ว่าในทางผลออกมา มันจะอีกแบบหนึ่ง เพราะฉะนั้นเวลาการตั้งคำถาม จะคำถามล่วงหน้ากันไหม จะไปกันแบบไหน อะไรอย่างนี้ คือต้องคิด

ประธาน : อันนี้หมายถึง สนช. กับ สปท. ใช่ไหมครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ใช่ครับ

ประธาน : คือพวกนี้ส่วนใหญ่ก็ไม่ใช่นักการเมืองไม่ใช่หรือ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : to be นักการเมือง

นายภัทร คำพิทักษ์ : to be นักการเมืองนี้แรงกว่านักการเมืองอีกนะครับ เพราะฉะนั้นอันนี้ผมว่าเป็นรายละเอียดที่ต้องคิด ผมก็เลยไม่ทันได้พูดนะครับ หรือว่าแม้กระทั่งช่วงนี้นะครับท่านประธาน ถ้ามันมีทฤษฎีขึ้นมาเราจะได้คุยกัน หลายทีนะครับสี่ออกมา แล้วก็มาพูดเรื่องคลื่นความถี่ อาจารย์อุดมลงไปตอบอยู่ชุดหนึ่ง ก็ปรากฏว่าโทรเข้าไป เขาใช้โฟนอินแล้วท่านไม่ทราบว่ามีคนนั่งร่วมรายการอยู่ ที่หลังมาดูตอนเช้าปรากฏว่า

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริวรรณ ๘/๙

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

คนร่วมรายการพีดท่านเสียน่วมเลย โดยที่ท่านไม่รู้ว่ามีคนนั่งอยู่ในรายการนะครับ แต่อย่างผม
ผมบอกเลยนะครับว่ามาตรานี้เรายังไม่จบ เพราะฉะนั้นรอให้เราจบก่อน พอเราจบ พวกคุณเอาไปดู
แล้วพวกคุณไปตั้งวงเถียงกัน แล้วเอาข้อเสนอมาให้เรา เพราะเรายังมีเวลาที่เราจะแก้ไขและรับฟังอยู่
คือเราอย่าไปหลงเถียงกับสิ่งที่เขาก็ไม่เห็น พอเขาไม่เห็นเขาก็นั่งพูดไปเรื่อยอย่างนี้นะครับ
อันนี้เราต้องไม่อยู่ในเกมเขา นึกออกไหมครับ คือถ้ามันมีทีมอันนี้ขึ้นมา เราจะได้คุยกันแล้วจะได้
สื่อสารกันว่าอันนี้อย่าเพิ่งนะ อันนี้ทำแบบนี้ อะไรอย่างนี้นะครับ ผมว่าจังหวะเราจะดีนะครับ
ก็เอาอย่างที่ว่าแล้วกันนะครับ พรุ่งนี้เราลองไปเรียนเสนอท่านดู

- ๘/๑

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ประธาน : ก็เป็นอันที่ว่าจะสรุปได้นะครับ อย่างที่ท่านเสนอ ฟรุ้งนี้เรามาคุยกัน อีกรอบหนึ่งและให้ตลกผลึกกันได้ แล้วก็เราจะดู อันนี้สำคัญคือผมอยากจะให้ทุกคนเข้าไปมีส่วนร่วม เราจะได้ฝึกกำลังกันแล้วก็ได้ไม่ตลกงานด้วย เรามาช่วยกันดีกว่านะครับ คนนั้นอยู่ group นี้ คนนี้อยู่ group นั้น เราก็จะได้ทำงานร่วมกันอย่างที่เคยทำงานเมื่อ ๓-๔ เดือนที่แล้วนะครับ มีท่านผู้ใดจะเสนออะไรหรือไม่ครับ เชิญครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ผมขอคุณนิดหนึ่งนะครับ ขออนุญาตนะครับตอนนี้ ผมยังเหนื่อยอยู่ว่ารัฐธรรมนูญยาวไปหน่อย ยากไปหน่อย ใจผมอยากคิดถึงแต่แรกเลยที่เราพูดว่า จะให้สั้น กะทัดรัด เข้าใจง่ายอะไรนั้น มันก็ต้องการคำอธิบายทั้งนั้น เพราะฉะนั้นอยากจะให้มันมี สรุปอะไรออกมาแล้วก็เอาที่เราไปแจกเขาได้ มีการดูอย่างที่ท่านสุรางคณา ถ้ามีง่าย ๆ เราออกไป แล้วเราแจกเขาพอเขาได้รับเขาก็จะได้ดีใจ แล้วถ้ายิ่งเราเป็นกรรมการนะครับถ้าลงถึงตัวนะ ไม่ใช่ลงไปแค่จังหวัดอย่างที่ผมไปอาศัยของ สนช. เขาไปอย่างนี้นะครับ เห็นเลยครับว่าให้เราพูด ๕ นาทีมันไม่ได้อะไรเลย และหลาย ๆ คนที่มาก็มาหน้าซ้ำ ๆ ผมก็เคยตั้งแต่สมัยประชามติครั้งแรก แล้วมันต้องลงไปให้ถึงตัว เพราะคนที่จะมาโหวตให้เราเนี่ยมันคือชาวบ้านทั้งนั้นครับ ทั้งประเทศนะ ถ้าเราลงไปถึงตัวเขาเนี่ยเราคุยกับเขาเนี่ยครับ แค่ว่าได้รู้จักเราเนี่ยเขาก็ดีใจแล้ว ยิ่งกรรมการมา คือหมายความว่าไม่ใช่ไปอยู่แค่ศาลากลางแล้วก็พูดอยู่ที่ตรงนั้นนะครับ ผมดีใจที่วันนี้เห็นว่า ต้องมี ๒ กลุ่ม ในกลุ่มลุ่มที่ไปถึงชาวบ้าน ถ้าให้ผมไปผมอยากอยู่กลุ่มที่ลุ่มไปถึงชาวบ้านคุยกับเขาเลย ให้เขาเจอหน้าแล้วรองประธานมาเองคุยกับเขาเลยอะไรอย่างนี้นะครับ หรือกรรมการพวกเราไป เขาก็ดีใจแล้ว เขาได้รู้จัก นี่เราได้คะแนนแล้วอย่างนี้ และยังมีเอกสารอะไรไปแจกทำให้เขาเข้าใจ ได้ง่าย ๆ ผมว่าเราได้เยอะนะครับ ทางนี้ต้องมีอยู่แล้วครับ ที่นี้ที่ไปศาลากลางที่ไปพูดเป็นทางการ กับหัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ อย่างที่ผมเคยไปเจอมาหลายรอบแล้วนะครับอันนี้ แล้วก็พวกเราก็ต้องคิดว่าช่วยกันไม่ใช่ใครออกก็ออกซ้ำ ๆ กันอยู่ ก็ต้องแบ่ง ๆ กันจับสลากกันก็ได้ว่าใครจะไปไหน ไปจังหวัดไหน ตอนนี้ผมบอกไปแล้วว่าผมไปจังหวัดที่ไม่มีคนไป เพราะผมก็อยู่มาทั่วหมดแล้ว จังหวัดเชียงใหม่ก็อยู่มา ๔ ปีแล้ว เพราะฉะนั้นจังหวัดเชียงใหม่ผมก็ไม่ไป แต่ผมจะไปที่ไม่มีใครไป ก็บอกเจ้าหน้าที่เขาไปแล้ว ดูก่อนว่านี่ไปกันหลายที่อย่างนี้ครับ ถ้าที่ไหนไม่ได้ผมไป ผมจะอาสาเอง แล้วผมจะไปให้ถึงลงไปลึก ๆ ด้วย ได้คุยกับเขาได้รู้จักกับเขาเนี่ยมันได้คะแนน คือผมว่าเขาไม่ได้ มาสนใจลึกซึ้งตั้งแต่เราพูดให้เขาเมื่อกี้ก็ตั้งใจว่าตัดหมวดที่ ๑ หมวดที่ ๒ ไป หมวดที่เราไม่จำเป็น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

อัมพา ๙/๒

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ต้องไปแก้ไปยุ่งอะไรเลยนะ พระมหากษัตริย์ ก็ผ่านไปอีกเหลือน้อยลง ๆ ทำอย่างไรให้เหลือน้อย ๆ แล้วเขาก็ต้องถามว่ามีอะไรใหม่ ๆ อยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ตรงนี้ครับที่เราจะพูดให้เขาเข้าใจ อย่างเรื่อง ส.ส. เรื่อง ส.ว. อย่างนี้เราต้องอธิบายมากแน่ โดยเฉพาะ ส.ว. ที่มาจากกลุ่มชาวบ้าน ที่เขามีส่วนได้เสียที่เขาสามารถร่วม เขาจะลงเองก็ได้แบบนี้ครับ ทำให้มีคู่มือเล็ก ๆ ที่ไปแจก เขาได้แบบนี้ ที่มันง่าย ๆ อย่างที่ท่านสุรางคณาช่วยทำอย่างนี้ อย่างท่านวีระศักดิ์ โควสุรัตน์ ผมว่าดีนะถ้าเพื่อได้คนที่เขามีประสบการณ์แล้วเขาแนะนำเรา เราไม่ได้ไปแจกเป็นเล่ม ๆ แล้วต้องดูไปทั้งเล่ม แจกที่เป็นการ์ตูนเป็นอะไรอย่างนี้พอให้เขาได้มีอะไรที่เขาติดมือไปคุยกัน ในวงสนทนา วงกาแพอะไรตอนเช้าเขานั่งมันก็ได้ประโยชน์ครับ

ประธาน : ผมเห็นด้วยนะครับ ในการที่จะทำเป็นรูปการ์ตูน สื่อที่ดีที่สุดเลย แล้วก็เอาที่เป็นสาระของแต่ละหมวดเข้าไปให้เขาดูให้เขาเห็นว่า แต่ละหมวดเขาได้อะไรแล้วก็ ประชาชนได้อะไร และผมคิดว่าคนจะมียุทธศาสตร์ด้วยในการที่ไปภาคเหนือ ภาคตะวันออก ภาคอีสานต่าง ๆ นี่มันควรจะมีส่วนที่เขาสงใจในภาค เพราะแต่ละภาคความสนใจในรัฐธรรมนูญ เขาต่างกันนะครับ ในภาคใต้นี่สนใจการเมืองเยอะมากสูงมาก เพราะฉะนั้นการที่ไปอธิบาย ในภาคใต้นี่ควรจะต่างกับภาคอีสานอย่างไรนะครับ ภาคตะวันออกอย่างไร ภาคเหนืออย่างไร อันนี้ควรจะวางไว้ด้วยว่าในการที่จะไปคล้าย ๆ ว่าจะไปให้สาระสำคัญกับรัฐธรรมนูญแต่ละภาคนี้ ก็ควรจะต่างกันด้วย ไม่ใช่เราเอาไปแล้วพูดอย่างเดียวกันทุกภาคเขาอาจจะไม่สนใจก็ได้ ภาคใต้นี่สนใจการเมืองมาก อาจจะเศรษฐกิจ เรื่องการเมืองอาจจะต้องมากหน่อย แต่เรื่องอื่น ๆ อาจจะน้อยหน่อย แต่ว่าถ้าทางอีสานหรือทางอะไรต่าง ๆ นี่ถ้าสนใจเรื่องทำมาหากินเรื่องต่าง ๆ นี้ มากกว่าภาคอื่นก็ได้เนะครับ เราก็อาจจะพิจารณาเป็นภาค ๆ ไปว่าเราควรจะเล่นอะไรในแต่ละภาค

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ผมขออนุญาตอีกนิดหนึ่งนะครับ เรื่องในการไปนี้ ทุกคนทราบแล้วใช่ไหมครับที่ว่าเบี้ยเลี้ยง ๒๗๐ บาท ผมว่าน่าตกลงที่สุดเลยทำไมเรากำหนดได้ ประชุมกรรมการเรากำหนดเป็นอย่างนี้ ทำไมเราไม่กำหนดให้พอสมควรครับ แม้ค่าแท็กซี่ยังไม่ได้เลยครับ ผมไม่ได้ติดใจเอาเนะครับผมจะไม่เอาเลยจะให้ ให้หมดเลย แต่ว่าก็ต้องมีให้เราเป็นอะไร ที่เรามีนิด ๆ หน่อย ๆ พอสมควรให้มันคุ้มสักหน่อยได้ไหม นั่งแท็กซี่ไปอย่างนี้ ไม่ใช่ทำอะไรกันนี้ แท็กซี่ก็เบิกไม่ได้ผมไม่เคยเห็นแบบนี้เลยไม่เคยเจอ อย่าง กกต. ก็เบิกได้หมด แท็กซี่ก็ไม่ได้นั่งแท็กซี่ไปสุวรรณภูมิ ตอนเมืองไม่ได้ทั้งนั้นเนะครับ อะไรกันนี้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

อัมพา ๙/๓

ประธาน : ทุกวันนี้ผมก็อึดอัดเหมือนกันนะครับ อย่างที่ท่านอภิชาตพูดนี้เรา
อยู่ในฐานะเป็น ๑ ในแม่น้ำ ๕ สาย แต่ว่าการที่ได้รับการปฏิบัติต่าง ๆ มันน้อยกว่าชาวบ้านเขา
เยอะมากเลยนะครับ เราก็ไม่พูดเรื่องของเบี้ยเลี้ยงเรื่องอะไรต่าง ๆ แต่ว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เราได้รับนี้
เราคิดถึงว่าคนแต่ละคนมานี้ ภูมิหลังต่าง ๆ แล้วก็เกียรติภูมิของเราเนี่ยมันมีนะครับ แต่ว่าสิ่งที่ได้รับ
เหมือนว่าเราได้รับผมว่าไม่ใช่ลูกเมียน้อยนะครับ ลูกเมียหลวง เพราะว่าลูกเมียน้อยบางที่ได้รับ
สิ่งที่ได้กว่านะครับ อันนี้ขอพูดนะครับพอท่านอภิชาตพูดผมก็เลยโดนใจจริง ๆ แล้วผมก็คิด
ในใจอยู่เหมือนกันว่าทำไมเราได้รับการปฏิบัติมันไม่เท่าเทียมกัน การที่จะไปทานอาหารในห้อง
ยังทานไม่ได้เลย เขาตั้งงบประมาณให้เฉพาะ สนช. ให้ สปท. แต่เราไม่รู้ละ ผมว่าเราควรส่ง
Signer ไปบ้างนะครับว่าเราทำงานหามรุ่งหามค่ำ ทำงานทุกวัน จนถึงดึก ๆ ตื่น ๆ แล้วก็ถึงค่านี้
กลับบ้านถ้ากลับกลางวันก็กลับไม่ถูกแล้วนะครับ อันนี้เราควรจะ echo ไปผ่านท่านวิระไปว่า
พวกเราอายุเฉลี่ยทั้งหมดรวมกันก็หลายพันปีนะครับ ก็ขอฝากไว้ด้วยนะครับ หลังจากที่ผมก็
ต่อยอดจากท่านอภิชาตมาผมก็คิดเหมือนกันครับ

นายอภิชาต สุขัคคานนท์ : จากประสบการณ์ที่ไปเจอมาว่าอะไรกันนี้ เราต้อง
ดูตัวเองว่าทำไมเราเป็นอย่างนี้นะ บอกว่าไปแล้ว ๒๗๐ บาทอย่างนี้ค่าแรงขั้นต่ำยังไม่ได้เลยนะครับ
แล้วทำไมเรากำหนดไม่ได้หรือครับ หรือว่าให้พอสมควรไม่ใช่ว่าผมอยากได้เงินอย่างนี้นะครับ
ให้ไม่เอาเลยพอได้มาผมไม่เอาเลย แต่ว่าก็ควรจะให้ดีหน่อย ก็ไม่รู้ ๒๗๐ บาท น้อยกว่า
ค่าแรงขั้นต่ำก็ต้องให้เราไม่ใช่ว่าผมอยากเลยอย่างนี้ เรียนมาให้ผมเอาไปทำบุญไปถวายอะไร
ไปช่วยพิมพ์หนังสืออะไรก็เอาไปให้หมดเลย แต่อย่าให้มันทุเรศอย่างนี้แล้วก็แล้วกันครับ แล้วเวลาไปนี้
มันควรจะทำหลักของเราคือการประชุมก็กำหนดให้ชัดเจนไปเสียเลยว่ามีมีการประชุมในวันไหน ๆ
ช่วงไหนที่เราจะต้องออกไปกันนะครับ แล้วก็เมื่อไม่มีการประชุมอย่างผมเนี่ยนะครับใกล้จะถึงวันที่
จะลงประชามตินะครับ ให้ผมไปวิ่งอยู่ต่างจังหวัด ๑๕ วัน ผมไปแล้วไม่ต้องกลับมาบ้านเลยผมก็ไป
ผมก็ทำให้ได้นะครับ แต่ไม่ได้หวังอะไรเลยนะครับให้หมดเลยเงินผมไม่เอา ถึงจะให้ผมวันละ
๒,๐๐๐ บาทไปวิ่งอย่างนั้นผมก็ไม่เอานะครับ ช่วยพิมพ์หนังสือเข้าไป แต่เราก็ทำเพื่อชาตินะครับ
เราก็เข้าใจครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

อัมพา ๙/๔

ประธาน : ก็ได้แสดงจุดอะไรบางอย่างให้ทราบทั่วกันนะครับ แล้วก็คิดว่าไม่เป็นไร
ถ้าไม่เปลี่ยนแปลงก็ไม่มีอะไรเราก็ทำงานไป เพราะว่าเราเข้ามาที่อาสาเข้ามา นะครับ ตามที่ว่า
ช่วยชาติก็แล้วกันนะครับ เพียงแต่ว่าเรารู้สึกอะไรเราก็พูดไป เพราะว่าอันนี้ไปร้องใส่อยู่แล้ว
พวกเราไปร้องใส่อยู่แล้วแต่คนก็อิสระนะครับ

ถ้าไม่มีอะไรแล้วผมขอขอบคุณทุกท่านและขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๕๐ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๒

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข